

**STRATEGIE ROZVOJE SPORTU
MĚSTA PARDUBICE
2026–2035**

Objednatel:

Statutární město Pardubice
Pernštýnské nám. 1
Staré Město
530 21 Pardubice
IČO: 00274046

Zpracovatel:

Mgr. Jakub Popelka, Ph.D.
Pionýrů 519
267 62 Komárov
j.popelka@lokalsport.cz
<https://lokalsport.cz>

IČO: 76413195

Realizováno v období 5/2025 až 5/2026.

→ Úvod

Předkládaná **Strategie rozvoje sportu města Pardubice 2026–2035** (dále v textu zkráceně „/Strategie“) je výsledkem více než ročního procesu, který vycházel z metodiky U-plan založené na vysoké míře zapojení různých skupin aktérů rozvoje sportu v Pardubicích. /Strategie dále čerpá z výsledků dílčích analýz, několika realizovaných původních šetření na území města a dlouhodobé činnosti **pracovní skupiny Strategie sportu**.

Předmětem /Strategie jsou **organizovaný sport i další formy neorganizovaných sportovních a pohybových aktivit** obyvatel. /Strategie tak reflektuje současné společenské trendy, kdy se stírají hranice mezi sportovními a pohybovými aktivitami. Mění se také vnímání tradiční sportovní infrastruktury, sport se stává přirozenou součástí veřejného prostoru města, na což /Strategie rovněž reaguje.

Východiskem pro další fáze realizace /Strategie bylo zpracování **Pasportu sportovní infrastruktury**, prostřednictvím něhož byla v rámci několika kategorií podrobně zmapována sportovní zařízení od nejvýznamnějších pardubických sportovních komplexů až po volně dostupná sportoviště a volnočasové lokality napříč městskými obvody.

S využitím dotazníkových šetření jsme se zabývali charakteristikami sportovních aktivit obyvatel, včetně osob, které sportují nepravidelně nebo nesportují vůbec. Šetření na základních a středních školách se zúčastnilo **3 350 respondentů**. Poznatky o sportovních aktivitách dospělých čerpají z **kvótního šetření na území všech městských obvodů**, do něhož se zapojilo **683 respondentů**. Elektronický dotazník vyplnilo dalších **907 dospělých obyvatel**. Pro potřeby analýzy prostředí organizovaného sportu byly využity oficiální statistiky o členské základně a osobní konzultace se zástupci spolků.

Do závěrečných fází tvorby /Strategie byly zapojeny také **školní parlamenty a konzultační skupina** tvořená členy pracovní skupiny, komise pro sport, zástupci městských obvodů a pardubických škol. /Strategie reflektuje ostatní strategické a koncepční dokumenty města Pardubice a Pardubického kraje, čímž propojuje sport s dalšími oblastmi rozvoje města, včetně jeho spádové oblasti.

Návrhová část /Strategie vymezuje **pět oblastí rozvoje**, v jejichž rámci bude realizováno **10 strategických cílů**. Každý strategický cíl je dále rozpracován do konkrétních opatření. Klíčovým nástrojem implementace budou dvouleté **akční plány**.

Pardubice jsou v mnoha oblastech veřejného života příkladem pro další česká města, ambiciózní je také předkládaná /Strategie. Jedním z jejích ústředních motivů je **zapojení nesportujících osob do pravidelných sportovních a pohybových aktivit**. Město Pardubice má zájem o intenzivnější zapojení do sportu nejen dětí a mládeže, ale také dospělých obyvatel, osob se zdravotním znevýhodněním a pardubických seniorů.

Záměr zapojení obyvatel do sportovních aktivit se prolíná všemi oblastmi rozvoje. Město bude strategických cílů dosahovat nejen **budováním a obnovou sportovní infrastruktury**, ale také důrazem na její **efektivní využití a koordinaci aktivit pro různé cílové skupiny**. Mezi stěžejní témata /Strategie patří také **zlepšení informovanosti** o dostupnosti sportovních zařízení. /Strategie zároveň navazuje na funkční systém finanční podpory sportu z rozpočtu města.

→ Poděkování a úvodní slovo autora

Děkuji za vytvoření optimálních podmínek pro vznik /Strategie a zájem posunout rozvoj sportu v Pardubicích na další úroveň **náměstkovi primátora pro oblast sportu**. Rád bych také poděkoval **pracovníkům odboru školství, kultury a sportu** za těsnou spolupráci v průběhu realizace a poskytnutí všech podkladů pro zpracování analýz.

Zástupci oddělení ekonomického zajišťovali inspirativní prostředí pro konání pracovních skupin, kterých se také aktivně účastnili. Společně s dalšími pracovníky odboru školství, kultury a sportu bylo realizováno **terénní dotazníkové šetření** mezi obyvateli. Představitelé oddělení ekonomického se podíleli také na vzniku **Pasportu sportovní infrastruktury**.

Děkuji za spolupráci představitelům pardubických **sportovních spolků, městských obvodů, škol a provozovatelům sportovních zařízení**. Poděkování patří všem občanům Pardubic a okolí, kteří se zapojili do realizovaných průzkumů. Děkujeme chlapcům a dívkám na pardubických základních a středních školách za vyplnění dotazníku. Konstruktivní zpětnou vazbu k řešení problematiky sportovních aktivit dětí a mládeže přinesla setkání se **zástupci školních parlamentů**.

Hlavní poděkování patří členům pracovní skupiny, kteří se v rámci pravidelných setkání aktivně podíleli na formulaci návrhové části /Strategie a jejím závěrečném připomínkování.

V Pardubicích, 20. 5. 2026

Jakub Popela

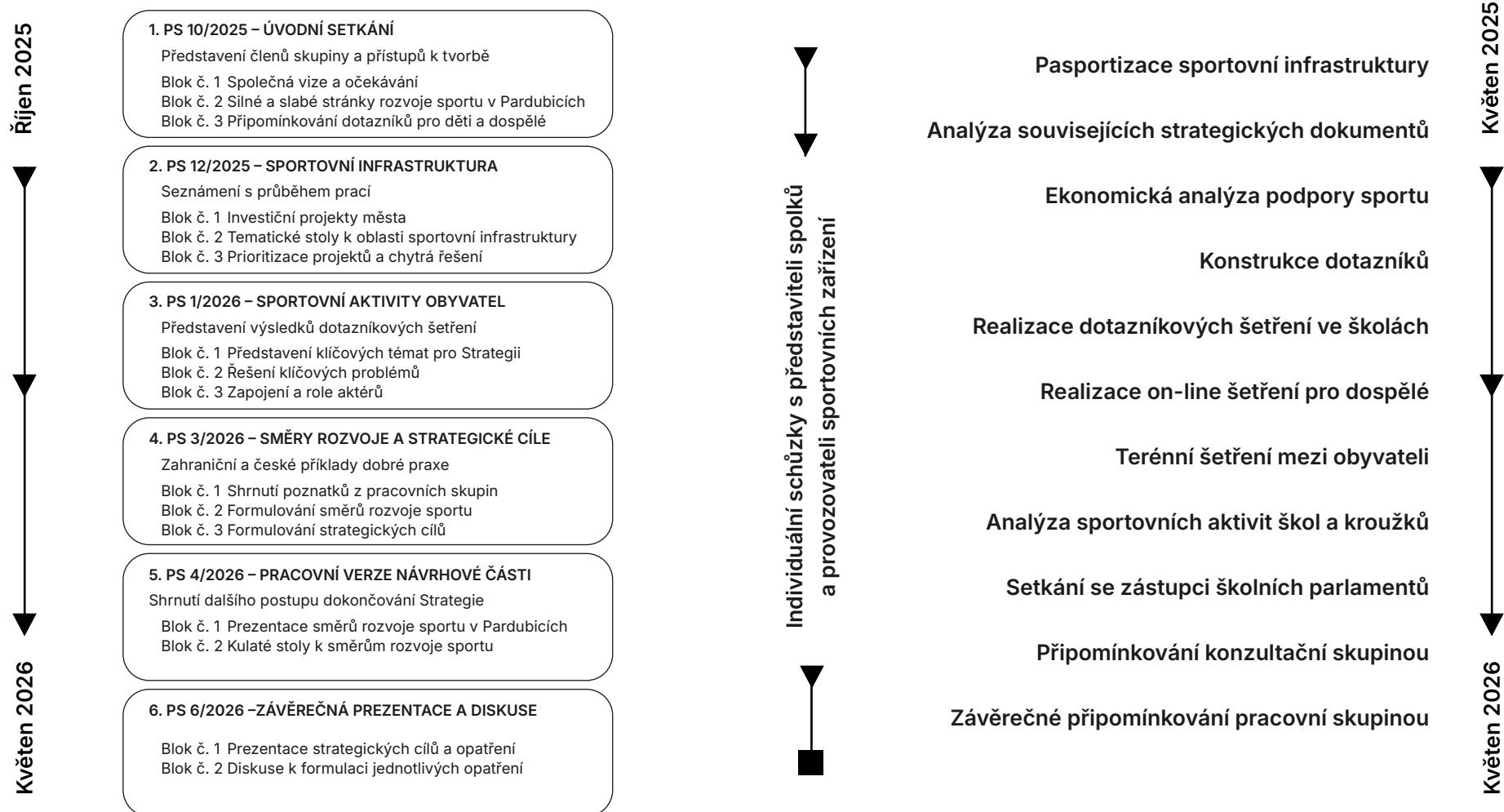
Mgr. Jakub Popela, Ph.D.

ÚVODNÍ ČÁST	2
Úvod	3
Proces tvorby Strategie	6
Pracovní skupina Strategie sport	7
Související rozvojové a koncepční dokumenty města	8
Související rozvojové a koncepční dokumenty Pardubického kraje	12
Přehled aktérů rozvoje sportu	13
Podpora sportu z rozpočtu města	15
Současné společenské trendy, sport a pohybové aktivity	23
Sportovní účast obyvatel Pardubic v českém kontextu	25
Sportovní aktivity dětí a mládeže	26
Sportovní aktivity dospělých obyvatel Pardubic	38
Organizovaný sport	46
Sportovní aktivity a kroužky ve školách a dalších institucích	47
Sportovní akce v Pardubicích	50

NÁVRHOVÁ ČÁST	52
Hlavní východiska vize rozvoje sportu v Pardubicích	53
Současné společenské výzvy	54
Vize rozvoje sportu	54
Sport a pohyb ve veřejném prostoru	55
Sportovní infrastruktura	56
Sport pro všechny	58
Výkonnostní a vrcholový sport	59
Inovace ve sportu a informovanost	60
Příloha č. 1.. Typologie cílových skupin obyvatel ve vztahu k sportovním aktivitám	
Příloha č. 2 Členská základna sportovních organizací dle NSA (2026)	

→ Proces tvorby Strategie

Níže prezentované schéma shrnuje proces tvorby / Strategie. V levé části je naznačen průběh jednotlivých jednání pracovní skupiny (PS), jejíž personální složení je uvedeno na následující straně. Celkem šest tematických jednání PS sloužilo jak k diskusi k použitým nástrojům a prezentaci průběžných výsledků dílčích šetření, tak především k formulaci návrhové části / Strategie. Již od prvního jednání bylo hlavním záměrem vymezit stěžejní problémy a výzvy rozvoje sportu v Pardubicích, které byly dále upřesňovány a rozpracovány v kontextu průběžných výsledků.

→ Pracovní skupina Strategie sport

Tabulka 1 nabízí přehled všech členů pracovní skupiny. Jména členů jsou uvedena bez titulů. Kritéria pro výběr členů pracovní skupiny byla vymezena zpracovatelem / Strategie, výběr konkrétních osob prováděli pracovníci odboru školství, kultury a sportu ve spolupráci s náměstkem primátora pro oblast sportu.

Tabulka 1 Členové pracovní skupiny Strategie sport

Zastoupení	Jméno (bez titulu)	Funkce
Politických představitelů města	Nadrchal Jan	primátor
	Rychtecký Jakub	náměstek primátora
	Živný René	náměstek primátora
	Herudek Miroslav	předseda Komise pro sport
	Klimpl Petr	místopředseda Komise pro sport
Zástupci magistrátu statutárního města Pardubice	Liedermanová Ivana	vedoucí odboru školství, kultury a sportu
	Dvořák Lukáš	vedoucí ekonomického oddělení, odbor školství, kultury a sportu
	Fiedlerová Jana	vedoucí oddělení kultury a cestovního ruchu, odbor školství, kultury a sportu
	Strejček Radek	ekonomické oddělení, odbor školství, kultury a sportu
	Kroupová Jana	ekonomické oddělení, odbor školství, kultury a sportu
	Čada Miroslav	vedoucí odboru rozvoje a strategie
	Doležalová Blanka	odbor rozvoje a strategie
	Reiský Aleš	vedoucí oddělení architektonické a urbanistické koncepce, odbor hlavního architekta
	Sommerschuh Pavla	odbor hlavního architekta
	Představitelů vrcholového sportu	Stara Pavel
Kárníková Jana		Hvězda Pardubice
Zástupce jednoty sdružující více sportovních oddílů	Avramová Pavla	Tělocvičná jednota Sokol Pardubice I
Představitel sportovního spolku	Kratochvíl Martin	Sport Club Plavecký areál Pardubice, z.s.
Zástupce základních škol	Patlevič Filip	ředitel ZŠ Pardubice Studánka
Zástupce středních škol	Libor Kubrycht	Sportovní gymnázium Pardubice
Představitel Univerzity Pardubice	Němec Jan	Univerzita Pardubice, vedoucí katedry tělovýchovy a sportu
Zástupce sportu pro zdravotně znevýhodněné	Hrdinová Eva	Atletika Bez Bariér Pardubice
Pořadatel velkých sportovních akcí	Bujnoch Oldřich	Vinařský půlmaraton
Představitel sportovních kroužků a sportu pro všechny	Klapka Miroslav	Sportovní klub Lviček Pardubice
Zástupce Pardubického kraje	Kopecký Ondřej	vedoucí oddělení sportu a cestovního ruchu, odbor kultury, sportu a cestovního ruchu
Nezávislý odborník (sportovní lékař, fyzioterapeut)	Brož Tomáš	lékař
Provozovatel sportovních zařízení	Kratochvíl Jan	Rozvojový fond Pardubice, a.s.
Okresní sdružení ČUS Pardubice, z.s.	Majer Pavel	předseda

→ Zastřešující rozvojové dokumenty města

Strategický plán rozvoje města Pardubic – analytická část

Analytická část dokumentu představuje pro rozvoj sportu strategický rámec především v souvislosti s tématy kvality života, veřejných služeb, urbanismu a regionální role Pardubic. Sport je v analytické části chápán jako součást veřejných služeb a kvality života obyvatel, nikoliv jako samostatná oblast rozvoje města.

Z hlediska demografického vývoje je pro sport klíčový nárůst podílu počtu dětí a současně vysoký podíl seniorů (21,7 % obyvatel ve věku 65+). Dokument tak vytváří oporu nejen pro rozvoj sportu dětí a mládeže, ale rovněž opodstatnění koncepční podpory sportovních a pohybových aktivit seniorů.

Suburbanizační trendy potvrzují roli Pardubic jako regionálního centra také z hlediska sportovní nabídky pro obyvatele okolních obcí. Sportovní infrastruktura města je využívána nejen obyvateli Pardubic, což má přímé dopady na vyčerpání kapacit sportovišť.

Výsledky dotazníkových šetření ukazují, že možnost provozovat volnočasové aktivity patří k nejlépe hodnoceným oblastem života v Pardubicích, mládež je však kritičtější v oblasti řešení veřejného prostoru, bezpečnosti a míry participace.

Kapitola Kultura, sport a volnočasové aktivity ukotvuje sport jako součást veřejných služeb, což je důležité pro jeho vnímání jako veřejného statku, nikoli pouze klubové aktivity. Strategický plán zde vytváří oporu pro rozvoj sportu jako nástroje sociální soudržnosti, práce s mládeží a prevence rizikového chování, což je dále posíleno vazbami na další koncepční dokumenty v oblasti prevence kriminality a sociálních služeb.

Z pohledu infrastruktury a životního prostředí je pro sport klíčová kapitola Urbanismus a kvalita fyzického prostoru ve městě a navazující územní studie krajiny a zeleně, které vytvářejí rámec pro rozvoj pohybových aktivit v přirozených podmínkách, podél Labe a v městských parcích, což je v souladu se současnými trendy sportovních aktivit, v oblasti aktivní mobility obyvatel a propojování sportu s udržitelným rozvojem města.

Strategický plán rozvoje města Pardubic – návrhová část

Návrhová část Strategického plánu vytváří pro oblast sportu silné institucionální ukotvení, a to jak na úrovni vize města, tak v podobě konkrétních specifických cílů a opatření, která lze využít jako oporu pro formulaci návrhové části / Strategie.

Sport je přímo součástí vize Pardubice 2035: Srdce východních Čech, město atraktivní pro život, kde je zdůrazněn prostor pro aktivní trávení volného času a dostupnost sportu jako součást každodenní kvality života.

Na úrovni strategických cílů je sport ukotven ve strategickém cíli 3 – Vysoká kvalita života, kde je explicitně uvedena „rozvinutá podpora kultury, sportu i komunitního života“. Sport tak lze chápat jako jednu z priorit veřejné politiky města.

Pro oblast rozvoje sportu je zásadní specifický cíl 3.4 **Podpora kultury, sportu, volnočasových aktivit a sociální soudržnosti**, který formuluje požadovaný budoucí stav: Kvalitní podmínky pro sportovní aktivity, pestrá nabídka dostupných volnočasových aktivit a silný komunitní život.

Klíčová jsou pro rozvoj sportu zejména následující opatření:

Podpora rozvoje kulturní, sportovní infrastruktury a kvalitního veřejného prostoru vytváří opodstatnění pro investice do sportovních zařízení, jejich modernizace a zajištění dostupnosti nebo rozvoj veřejného prostoru pro aktivní trávení volného času.

Rozvoj tvořivosti prostřednictvím širokého spektra kvalitních a dostupných kulturních a volnočasových aktivit poskytuje rámec pro rozvoj neorganizovaného sportu, pohybových programů, sportovních kroužků a akcí pro veřejnost a další komunitní sportovní aktivity na lokální úrovni.

Prohlubování partnerství s institucemi, školami a dalšími klíčovými aktéry umožňuje strategicky řešit vazbu rozvoje sportu na oblast školství, spolupráci s univerzitou, neziskovým sektorem a dalšími organizacemi.

Sport je nepřímo také součástí pilíře 1 **Dopravní a technická infrastruktura, urbanismus a veřejný prostor, životní prostředí**. Součástí jsou mimo jiné následující opatření: kvalita veřejného prostranství, rozvoj modrozelené infrastruktury, využití přírodního a bytového potenciálu břehů řek a vodních ploch, udržitelná a dostupná doprava.

V pilíři 2 **Konkurenceschopné město** je sport explicitně využíván jako součást unikátních témat destinace a infrastruktury cestovního ruchu (např. cykloturistika, sportovní akce, aktivní formy trávení volného času). Tato oblast vytváří prostor pro strategické propojování sportu s marketingem města, image Pardubic a dalším rozvojem sportovních akcí, které se konají na území Pardubic.

→ Veřejný prostor, urbanismus a adaptace na klima

Strategie zkvalitnění veřejných prostranství města Pardubic

Dokument poskytuje především další prostorový rámec / Strategie, pracuje s veřejným prostorem jako základem kvality života, zdraví a pohybu obyvatel. Strategie zkvalitnění veřejných prostranství systematicky směřuje k budoucímu stavu, kdy jsou veřejná prostranství funkční, pobytová a aktivně využívaná obyvateli, což má vazbu především na neorganizovaný sport a každodenní pohybové aktivity.

Z pohledu / Strategie dokument zdůrazňuje podporu aktivního pohybu v ulicích, parcích, na nábřezích a v obytných lokalitách, a to skrze zkvalitňování povrchů, mobiliáře, zeleně, dostupnosti území a bezpečnosti pohybu. Veřejný prostor je chápán jako přirozené prostředí pro chůzi, běh, cyklistiku, rekreační pohyb i komunitní aktivity.

Dokument dále klade důraz na rovnoměrnou dostupnost v území, což vytváří podmínky pro koncepční plánování tras pro běžný pohyb, rozvoj rekreačních koridorů v návaznosti na sportovní zařízení nebo plánování veřejných sportovišť v rámci celého území města.

Systém adaptačních opatření města Pardubice prostřednictvím MZI

Dokument redefinuje veřejný prostor jako místo pobytu, rekreace a pohybu. MZI (modrozelená infrastruktura) představuje podmínky zajišťující mikroklimatický komfort, stínění, ochlazování a kvalitu prostředí, což jsou klíčové předpoklady venkovních sportovních a pohybových aktivit. Dokument pracuje s rekreační funkcí veřejného prostoru. Opatření MZI umožňují rozšíření využitelnosti parků, ulic, náměstí, břehů vodních toků a obytných čtvrtí pro neorganizovaný sport, pohybové aktivity a každodenní rekreaci v souladu se současnými trendy a potřebami různých skupin obyvatel i návštěvníků města.

Systém adaptačních opatření poskytuje oporu pro integraci sportovní infrastruktury do investičních akcí města. Dokument umožňuje strategicky propojovat rozvoj infrastruktury s adaptačními a environmentálními cíli, čímž posiluje legitimitu, udržitelnost a provozní efektivnost investic do infrastruktury pro sport a pohybové aktivity.

→ Rozvoj městských obvodů

Sport je v programech rozvoje městských obvodů chápán především jako součást veřejného prostoru, volného času obyvatel a komunitního života. Městské obvody se soustředí zejména na údržbu volně dostupné sportovní infrastruktury. Napříč obvody převládají menší investice do hřišť, multifunkčních ploch, workoutových prvků a infrastruktury pro aktivní mobilitu. Rozdíly mezi obvody odrážejí jejich urbanistický charakter (centrum, sídliště, příměstské části, venkovské lokality).

Městský obvod I

MO I pracuje s rozvojem sportu nepřímo, zejména prostřednictvím péče o veřejný prostor a parky. Sportovní funkce se objevuje u Tyršových sadů, parku Na Špicích a dalších ploch, které slouží pro neorganizovaný pohyb, rekreaci či sportovní akce. Obvod se soustředí na udržitelné využití centrálních ploch, regulaci zátěže a kvalitu prostředí.

Městský obvod II

MO II je z hlediska rozvoje sportu nejkoncepčnějším městským obvodem. Program rozvoje explicitně pracuje s podporou školních, sportovních a dětských organizací či sdílením školních sportovišť pro veřejnost. Sport je systematicky propojován s veřejným prostorem (parky, nábřeží) a je chápán jako každodenní součást života obyvatel.

Městský obvod III

V dokumentu je sport součástí problematiky životního prostředí a rekreační funkce zeleně. Program zdůrazňuje opravy sportovišť nebo potenciál rekreačního využití Studáneckého lesa. Pro / Strategii je důležitý záměr propojit sportovní aktivity s parkovou úpravou v lokalitě Slovany. Obvod má výrazný potenciál pro další rozvoj rekreačního sportu.

Městský obvod IV

MO IV má nejvýraznější investiční agendu v oblasti sportu ze všech obvodů. Program rozvoje obsahuje záměry vybudování workoutových hřišť v dalších lokalitách, dále revitalizaci hřišť v Drozdicích a další projekty cyklostezek a pěších propojení. Sport je úzce propojen s aktivní mobilitou, krajinou a příměstským charakterem území.

Městský obvod V

MO V pracuje se sportem zejména v rovině údržby a postupné modernizace stávajících hřišť a sportovních ploch. Sportovní infrastruktura je součástí stability a kvality bydlení. Program klade důraz primárně na udržení funkčnosti existujících zařízení.

Městský obvod VI

MO VI se soustředí na konkrétní investice do sportovišť v menších místních částech – nové sportoviště v Popkovicích, oplocení a obnovu sportovišť v Lánech na Důlku. Pro / Strategii je významná vazba obvodu na Labskou cyklostezku, pěší a cyklistické trasy, které propojují obvod s okolními obcemi.

Městský obvod VII

MO VII pracuje se sportem detailně na úrovni konkrétních ploch, zařízení či spolků. Program obsahuje přehled dětských hřišť a sportovišť, včetně multifunkčních a workoutových hřišť či sportovních prvků v parcích. Obvod systematicky reaguje na trendy neorganizovaného sportu ve veřejném prostoru, v tomto ohledu patří k nejprogresivnějším obvodům.

Městský obvod VIII

MO VIII nedisponuje vlastním programem rozvoje.

→ **Vzdělávání, volný čas, kultura a sociální služby**

Strategie školství Pardubic 2030

Strategie školství klade důraz na zdravý životní styl dětí, podporu školních i mimoškolních aktivit a rozvoj, kapacity a využití sportovní infrastruktury škol. Sport je v rámci dokumentu chápán jako součást individuálního a motivujícího přístupu k dětem a žákům a jako nástroj rozvoje kompetencí, zdraví a participace dětí a mládeže.

Cílem strategie je mimo jiné rekonstruovat minimálně jedno školní sportoviště ročně. Po dokončení rekonstrukce školních sportovišť je podle autorů třeba systémově řešit kapacitu a stav tělocvičen. Nárůst počtu žáků ve školách vyžaduje řešit nedostatečnou kapacitu v tělocvičnách některých základních škol (např. ZŠ Spořilov, ZŠ J. Ressla).

V souvislosti s výstavbou nových rezidenčních lokalit na území města budou na základě vyjednávání s developery součástí výstavby investice do občanské vybavenosti, sportu a zeleně. V rámci mimoškolních aktivit město organizuje Sportovní park Pardubice s bohatým doprovodným programem. Součástí výuky na základních školách jsou přednášky o zdravém životním stylu. Z pohledu /Strategie jsou relevantní následující priority a související opatření či aktivity:

Priorita 1 – zřizovatel jako garant funkčnosti systému

Doplnit kapacity tělocvičen škol, rekonstruovat minimálně jedno školní sportoviště ročně, opravy školních tělocvičen.

Priorita 2 – rozvoj kompetencí a motivace zaměstnanců

Podpořit ve školách prevenci rizikového chování zapojením škol do preventivních projektů.

Priorita 3 – individuální a motivující přístup k dětem a žákům

Pokračovat v realizaci fotbalové akademie či dalších sportovních aktivit základních škol, podpořit školy v pěstování zdravého životního stylu u dětí.

Strategie pro kulturu a kreativitu Pardubic

Strategie pro kulturu a kreativitu Pardubic vytváří pro oblast sportu rámec skrze podporu volnočasových aktivit, komunitního života a využívání veřejného prostoru. Sport je chápán jako součást kulturně volnočasového ekosystému města a nástroj kvality života.

V oblasti Prostor pro kulturu je rozvíjen veřejný prostor jako místo volnočasových, komunitních a rekreačních aktivit. Pro /Strategii tak dokument slouží především jako opora pro propojování sportu s veřejným prostorem, komunitním životem a dostupností volnočasových aktivit.

Komunitní plán sociálních a souvisejících služeb města Pardubice

Komunitní plán vytváří rámec pro cílové skupiny seniorů, rodin s dětmi, mládeže a osob se zdravotním znevýhodněním. Sport je chápán jako nástroj aktivizace, prevence sociální izolace, podpory zdraví a integrace. Dokument poskytuje oporu pro rozvoj rekreačních, komunitně zaměřených a inkluzivních sportovních aktivit. Důraz je kladen na bezbariérovost, dostupnost a participaci obyvatel.

Pardubice – město přátelské rodině

Dokument ukotvuje sport jako součást kvality života rodin, poskytuje tak oporu pro rozvoj lokálně dostupných, bezpečných a víceúčelových sportovně-rekreačních ploch v rezidenčních částech. Autoři kladou důraz na mezigenerační soužití, bezbariérovost a komunitní prostředí, které podporuje rozvoj rekreačního a neorganizovaného sportu.

→ **Mobilita a pohyb v území**

Plán udržitelné městské mobility Pardubic

Návrhová část poskytuje /Strategii rámec prostřednictvím systematické podpory pěší, cyklistické a rekreační mobility či rozšiřování funkcí veřejného prostoru nad rámec dopravy. Dokument formuluje cíle zvýšení kvality veřejného prostoru a posílení nedopravních funkcí veřejných prostranství, což poskytuje rámec pro rozvoj podmínek pro každodenní pohyb, neorganizovaný sport a aktivní trávení volného času obyvatel.

Pro /Strategii jsou zásadní zejména opatření v oblasti pěší a cyklistické dopravy zahrnující rozvoj rekreačních, turistických a městských cyklotras, stavbu nových lávek a přemostění, dopravní zklidňování obytných oblastí a centra města, rozšiřování pěších a obytných zón nebo systematické oddělování pěších, cyklistů a motorové dopravy.

Formulovaná opatření mají potenciál zvýšit dostupnost sportovišť, parků, nábřeží a rekreačních ploch a zároveň rozšiřují městský prostor využitelný pro běh, chůzi či cyklistiku. Důležitý je i důraz na multimodalitu (B+R, bikesharing) a bezbariérovost, což podporuje dostupnost sportu pro děti, seniory i osoby se sníženou mobilitou.

Plán dopravní obslužnosti Pardubic

Plán dopravní obslužnosti systematicky řeší také dostupnost sportovišť, rekreačních ploch a sportovních akcí veřejnou dopravou. Dokument pracuje s dostupností školských a sportovních objektů jako součástí standardu kvality dopravní obslužnosti města. V rámci dokumentu je kladen důraz mimo jiné na bezbariérovost zastávek i vozidel hromadné dopravy, což vytváří nepřímou oporu pro inkluzivní sport a pohyb seniorů či osob se zdravotním znevýhodněním.

Pro /Strategii má dále význam kapitola věnovaná rekreační dopravě, která formuluje roli MHD při obsluze rekreačních a volnočasových cílů (parky, nábřeží, sportovní areály, závodiště). Dokument tak lze chápat jako nástroj koncepčního zvyšování dostupnosti sportovní infrastruktury bez závislosti na individuální automobilové dopravě.

→ Cestovní ruch

Strategie rozvoje cestovního ruchu TO Pardubicko 2022–2026

Z hlediska rozvoje sportu klade návrhová část důraz na outdoorové aktivity, aktivní pohyb, udržitelnou mobilitu a sportovní aktivity jako součást turistických produktů. Dokument reaguje na trend rostoucí oblíbenosti outdoorových aktivit jako klíčové příležitosti destinace.

Pro /Strategii je zásadní **Cíl 1.4 Veřejná a dopravní infrastruktura pro rozvoj CR**, který podporuje:

- rozvoj cyklostezek (Labská stezka č. 2) a doprovodné infrastruktury,
- udržitelnou mobilitu mezi Pardubicemi a sportovně-rekreačními cíli (Kunětická hora, Kladruby nad Labem, Bohdanečsko),
- bezbariérovost veřejného prostoru,
- využití řeky Labe pro rekreační a sportovní pohyb po vodě (kánoe, paddleboardy).

Konkrétní vazbu na sport nabízí také **Cíl 1.5 Vytvoření a implementace produktů CR**, kde je uveden produkt „nenáročná cykloturistika“ a práce s tematickými produkty, které mohou být přímo postaveny na sportovních akcích, aktivním pohybu a rekreačním sportu.

Dokument zároveň podporuje mikronabídky pro návštěvníky sportovních a společenských akcí, čímž propojuje sport s ekonomikou města. **Strategický cíl 3 Environmentální udržitelnost** vytváří oporu pro řízení pohybu návštěvníků, což je klíčové pro plánování sportovních akcí a rekreačního využití krajiny bez přetížení území.

Pro /Strategii dokument slouží jako opora rozvoje sportu jako součásti cestovního ruchu, image města a regionální rekreace, zejména v souladu s trendy outdoorového sportu, aktivní mobility a zážitkových sportovních produktů.

→ Oblast rozvoje sportu

Plán rozvoje sportu

Plán rozvoje sportu města Pardubic vznikl primárně k naplnění zákonné povinnosti dle zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, dokument zároveň sloužil jako nástroj systematizace finanční podpory sportu z rozpočtu města Pardubic.

Plán rozvoje sportu deklaruje roli Pardubic jako krajského a regionálního sportovního centra s nadměstským přesahem, což je východisko, které je stále platné a mělo by být zachováno i v nové /Strategii. Silnou stránkou dokumentu je komplexní pojetí sportu – od sportu pro všechny přes spolkovou činnost mládeže až po témata vrcholového sportu, sportovních akcí a infrastruktury.

Návrhová část je strukturována do devíti cílů, které pokrývají základní pilíře finanční podpory sportu z rozpočtu města a lokální sportovní politiky:

- Podpora sportu pro všechny
- Podpora spolkové činnosti dětí a mládeže
- Podpora vrcholového a výkonnostního sportu.
- Podpora sportovních akcí
- Podpora provozu hřišť otevřených pro veřejnost
- Podpora handicapovaných sportovců
- Podpora provozu a údržby sportovních zařízení
- Podpora investic do sportovních zařízení
- Koordinační, organizační a společenská forma podpory sportu

Za silnou stránku Plánu rozvoje sportu lze považovat jasné rozlišení sportu pro všechny, mládežnického, výkonnostního a vrcholového sportu, stabilní a dlouhodobý systém dotační podpory (Program podpory sportu, Pardubičtí tahouni) nebo důraz na sportovní infrastrukturu ve vlastnictví města.

Současně se však ukazují systémové limity původního dokumentu, na které by měla /Strategie reagovat:

Plán rozvoje sportu je silně orientovaný především na oblast dotační podpory sportu, méně na strategické řízení, chybí vazby na další oblasti rozvoje města, včetně využití sportu jako efektivního nástroje rozvoje či reakce na společenské tendence v oblasti sportu a pohybových aktivit. Plán rozvoje sportu neřeší rozvoj sportu nad rámec jeho finanční podpory a není postaven na detailní analýze současného stavu.

→ Strategické dokumenty Pardubického kraje

Strategie rozvoje Pardubického kraje 2021–2027

Strategie přistupuje ke sportu především jako součásti „kultivace lidského potenciálu“, veřejných služeb, zdraví, cestovního ruchu a kvality života. Autoři definují roli Pardubic jako jádra Hradecko-pardubické aglomerace, oblast se silnou koncentrací obyvatelstva a ekonomických činností s významem pro konkurenceschopnost celého regionu.

Z analytické části vyplývá několik trendů relevantních pro oblast sportu v Pardubicích. Kraj potvrzuje trend stárnutí populace, současně je autory identifikována vysoká koncentrace obyvatel i migrace v okrese Pardubice, který jako jediný v kraji výrazně populačně roste, což má dopad na využití sportovních zařízení, veřejný prostor i rekreační zázemí města.

Významným tématem dokumentu je také školství a volný čas. Strategie uvádí, že síť základních škol je dostatečně hustá. Současně dokument pracuje s rostoucím významem středisek volného času a neformálního vzdělávání, v posledních letech roste počet účastníků i zájmových útvarů. Pro Pardubice to vytváří silný argument k propojování rozvoje sportu se školami, středisky volného času a komunitními aktivitami.

V oblasti cestovního ruchu strategie zdůrazňuje význam sportovních a společenských akcí. Velký význam mají dle autorů nejen sportovní akce nadregionálního významu (Velká pardubická), ale také sportovní akce lokálního charakteru. Sport je zde chápán jako součást image kraje i nástroj zvyšování návštěvnosti. Strategie potvrzuje význam Pardubic jako centra sportovních událostí pro celý region.

Z hlediska rozvoje sportu má význam také problematika dopravy a aktivní mobility. Dokument opakovaně zdůrazňuje rozvoj cyklo dopravy, kvalitní dopravní napojení a význam Hradecko-pardubické aglomerace. Sport a pohyb nejsou řešeny samostatně, ale implicitně skrze kvalitu veřejného prostoru, dostupnost služeb a propojení obcí a měst.

V návrhové části je sport zastoupen v oblasti A.3 Zajištění podmínek pro kultivaci lidského potenciálu, která zahrnuje podporu volnočasových aktivit, kulturního a spolkového života a podmínek pro kvalitní život obyvatel.

V rámci oblasti B.3 Zvýšení využití potenciálu cestovního ruchu mají význam právě sportovní akce, rekreační infrastruktura a turistické produkty. Pro Pardubice je podstatná také oblast B.4 Zlepšení dopravního systému kraje, zejména v návaznosti na cyklo dopravu a regionální propojení.

Strategie podporuje princip spolupráce a koordinace. V oblasti D.2 Využití potenciálu spolupráce pracuje s meziobecní a institucionální spoluprací, což je důležité pro vztah Pardubic a okolních obcí při rozvoji sportovní infrastruktury a rekreačního zázemí.

Plán rozvoje sportu v Pardubickém kraji 2018–2025

Plán rozvoje sportu v Pardubickém kraji vymezuje Pardubický kraj primárně jako aktéra, který sport rozvíjí prostřednictvím finanční podpory sportovních organizací, sportovních akcí a investic do sportovní infrastruktury s důrazem na prostředí organizovaného sportu. Kraj pracuje se třemi hlavními prioritami:

- Rozvoj sportu pro všechny
- Podpora organizovaných sportovců
- Obnova a budování sportovních zařízení

Analytická část dokumentu identifikuje jako klíčovou slabinu materiálně technickou základnu, konkrétně nedostatečný počet sportovních hal, plaveckých bazénů, větších školních tělocvičen, venkovních sportovišť a hřišť pro nové moderní sporty. Současně je zmiňována nedostatečně finančně ohodnocená trenérská činnost a absence samostatného programu pro pohybové aktivity seniorů.

Autoři uvádějí jako silnou stránku kraje konání pravidelných významných sportovních akcí v krajském městě Pardubice, čímž potvrzují roli Pardubic jako hlavního centra významných sportovních událostí regionu. Z hlediska návaznosti na /Strategii je podstatné, že kraj podporu soustředí zejména na pravidelnou sportovní činnost dětí a mládeže, školní sport, výkonnostní sport, reprezentaci (olympiády dětí a mládeže) a na investice do sportovní infrastruktury.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Pardubického kraje 2024–2028

Dlouhodobý záměr potvrzuje pokračující růst počtu žáků středních škol, zejména v okrese Pardubice, a tím i rostoucí tlak na infrastrukturu. Dokument uvádí, že počet žáků středních škol poroste minimálně do školního roku 2025/2026.

Pro oblast sportu je zásadní kapitola Podpora pohybových aktivit. Dokument podporuje rozvoj pohybových aktivit dětí a mládeže, spolupráci škol se sportovními organizacemi a využívání školských zařízení pro volnočasové aktivity.

Současně ale dokument neřeší systematický rozvoj sportovní infrastruktury středních škol jako samostatné strategické téma. V dokumentu se sice objevují investice do modernizace školského prostředí, odborných učeben, digitalizace či energetických úspor, ale problematika rozvoje tělocvičen, venkovních sportovišť nebo sdílené sportovní infrastruktury středních škol s dalšími institucemi není rozpracována jako samostatná priorita rozvoje vzdělávací soustavy. Nevyhovující stav sportovní infrastruktury středních škol potvrzují výsledky Pasportu sportovní infrastruktury.

Přehled aktérů rozvoje sportu

→ Klíčová řídicí aktéři rozvoje sportu

Klíčoví aktéři ponese hlavní odpovědnost za realizaci / Strategie, případně jejich dílčích částí a opatření. Kromě implementace a průběžného monitorování budou mít klíčová aktéři odpovědnost za komunikaci / Strategie směrem k odborné i široké pardubické veřejnosti.

Představitelé města, rada a zastupitelstvo

Politická reprezentace má hlavní iniciativní úlohu, rozhoduje o strategickém směřování sportu, objemu dotační podpory z rozpočtu města a investičních prioritách. Představitelé města mohou systematicky propojovat sport s dalšími oblastmi rozvoje Pardubic. Politická reprezentace rovněž nastavuje míru spolupráce s krajem, okolními obcemi, sportovními organizacemi, potenciálními partnery či sponzory. Představitelé města mají výrazný vliv na publicitu sportu mezi širokou veřejností.

Odbor školství, kultury a sportu Magistrátu města Pardubic

Odbor školství, kultury a sportu je klíčovým aktérem implementace / Strategie. Oddělení ekonomické spravuje rozpočtové prostředky na podporu sportu prostřednictvím Programu podpory sportu, koordinuje pořádání sportovních akcí, vede přehled o sportovištích a jejich využití, monitoruje a hodnotí vývoj sportovních aktivit na území města, spolupracuje s amatérskými i profesionálními kluby a organizacemi v oblasti sportu.

Komise pro sport

Komise pro sport je poradním a iniciativním orgánem Rady města Pardubic. Do působnosti komise patří zejména sledování sportovních aktivit na území města, navrhování využití prostředků poskytovaných a čerpaných z Programu podpory sportu a navrhování pravidel poskytování dotací. Komise kontroluje dotované akce při jejich konání, posuzuje investiční záměry města v oblasti sportu a podílí se na vyhlášení nejlepších sportovců.

Pardubický kraj

Pardubický kraj jako zřizovatel středních škol a sociálních zařízení představuje pro město strategického partnera při podpoře sportu, včetně realizace investičních akcí. Kraj jako zřizovatel středních škol má vliv na kvalitu výuky tělesné výchovy nebo rozvoj sportovních zařízení a aktivit na zřizovaných školách. V souladu se zákonem o podpoře sportu kraj zpracovává vlastní plán rozvoje sportu. Sport je v rámci krajského úřadu zařazen do oddělení sportu a cestovního ruchu (osm pracovníků) v rámci odboru kultury, sportu a cestovního ruchu.

→ Hlavní aktéři implementace

Mezi hlavní aktéry realizace / Strategie lze zařadit primárně organizace v oblasti sportu zakládané či zřizované městem Pardubice a organizace s majetkovým podílem města. Jedná se o subjekty provozující sportovní zařízení, profesionální kluby, základní a mateřské školy. Mezi hlavní aktéry se řadí také další sportovní kluby a spolky, které tvoří těžiště sportovní nabídky nebo pořadatelé sportovních akcí.

Provozovatelé sportovních zařízení – organizace s podílem města

- Rozvojový fond Pardubice a.s.
- PAP PARDUBICE o.p.s.
- Nadace pro rozvoj města Pardubic
- Dostihový spolek a.s.

Profesionální sportovní kluby s majetkovým podílem města

- HOCKEY CLUB DYNAMO PARDUBICE a.s.
- BK Pardubice a.s.

Profesionální sportovní kluby se sídlem v Pardubicích

- Fotbalový klub Pardubice a.s.

Sportovní spolky

V Pardubicích má sídlo více než 120 sportovních spolků, které pokrývají širokou nabídku sportovních odvětví napříč různými soutěžními úrovněmi. Členská základna pardubických sportovních spolků je na úrovni 23 tisíc členů.

Mateřské a základní školy zřizované městem Pardubice

Město Pardubice zřizuje celkem 29 mateřských škol a 18 základních škol. Mateřské a základní školy jsou stěžejním aktérem z hlediska vytváření návyků dětí k pravidelným pohybovým a sportovním aktivitám. Mateřské školy jsou součástí projektu spolupráce s fyzioterapeuty, na základních školách je realizován projekt *Trenéři ve škole*. Základní školy zajišťují tělesnou výchovu v rámci povinné výuky, zároveň jsou organizátory sportovních kroužků, pořadatelé sportovních akcí i dalších sportovních aktivit založených na spolupráci s dalšími organizacemi a partnery.

Střediska volného času

Město Pardubice je zřizovatelem Střediska volného času ALFA Pardubice a Střediska volného času BETA Pardubice, tyto příspěvkové organizace se významně podílejí na nabídce sportovních aktivit prostřednictvím sportovních kroužků a pořádáním sportovních akcí.

Organizátoři a pořadatelé sportovních akcí

Mezi hlavní aktéry patří rovněž organizátoři a pořadatelé sportovních akcí, výrazná část z nich má formu spolků, v některých případech se jedná také o komerční subjekty. Pořadatelé akcí jsou rovněž představitelé provozovatelů sportovních zařízení.

→ **Strategičtí partneři**

Pro co nejefektivnější implementaci / Strategie je důležité zapojení i dalších strategických partnerů, kteří působí v oblasti rozvoje sportu nebo se jejich činnost této oblasti dotýká. Jedná se především o následující:

- Další odbory magistrátu
- Městské obvody
- Dopravní podnik města Pardubic a.s.
- East Bohemian Airport a.s.
- Další organizace zakládané či zřizované městem Pardubice
- Univerzita Pardubice
- Pardubická sportovní organizace ČUS
- Zdravotnická zařízení, zařízení sociálních služeb a prevence
- Organizace zřizované Pardubickým krajem se sídlem v Pardubicích
- Média a lokální komunikační platformy
- Soukromí investoři a developeři
- Velcí zaměstnavatelé a firemní sektor

→ **Regionální a nadregionální partneři**

Tato skupina aktérů působí na regionální či nadregionální úrovni, z hlediska tvorby / Strategie jsou tito aktéři důležití především v oblasti strategického plánování sportovní infrastruktury (návaznost na dotační prostředky z krajského a státního rozpočtu). Pro organizovaný sport zajišťují střešní organizace systém organizace soutěží na okresní, krajské i celostátní úrovni.

- Pardubická krajská organizace ČUS
- Okolní obce ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Pardubice
- Sportovní svazy a další střešní organizace na okresní a krajské úrovni
- Sportovní svazy a další střešní organizace na státní úrovni
- Další odbory Krajského úřadu Pardubického kraje
- Výbor pro sport, volnočasové aktivity a cestovní ruch
Zastupitelstva Pardubického kraje
- Národní sportovní a pohybové iniciativy
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
- Národní sportovní agentura

Podpora sportu z rozpočtu města Pardubice

→ Základní charakteristiky rozpočtu

Cílem následující části je popsat vývoj hlavních parametrů rozpočtu statutárního města Pardubice od roku 2021 do roku 2025. Běžné příjmy rozpočtu se podobně jako v dalších samosprávách od roku 2021 postupně navyšovaly, růst z 1,8 mld. Kč v roce 2021 na 2,7 mld. Kč (2025) představuje navýšení o více než 47 %.

V případě běžných výdajů docházelo ve sledovaném období rovněž k postupnému navyšování objemu, od roku 2021 do roku 2025 se běžné výdaje rozpočtu navýšily o 638 mil. Kč, což představuje 34% nárůst. V posledních pěti letech statutární město Pardubice vynaložilo prostřednictvím kapitálových výdajů v kumulativní výši více než 4 mld. Kč, průměrně tak město investovalo za jeden rok 805 mil. Kč.

Tabulka 1.1 Vývoj hlavních parametrů rozpočtu 2021–2025 (Kč)

Parametr rozpočtu	2021	2022	2023	2024	2025
Běžné příjmy	1 827 193 000 Kč	2 169 255 000 Kč	2 509 929 000 Kč	2 524 135 000 Kč	2 681 745 000 Kč
Kapitálové příjmy	92 108 000 Kč	24 588 000 Kč	51 789 000 Kč	22 626 000 Kč	59 400 000 Kč
Běžné výdaje	1 896 962 000 Kč	1 990 740 000 Kč	2 245 642 000 Kč	2 265 346 000 Kč	2 534 992 000 Kč
Kapitálové výdaje	562 142 000 Kč	889 100 000 Kč	844 071 000 Kč	480 497 000 Kč	1 251 385 000 Kč

→ Výdaje rozpočtu do oblasti sportu

K výše charakterizovaným rozpočtovým parametrům jsou níže vztaženy výdaje, které jsou z rozpočtu města alokovány do oblasti sportu. Tyto výdaje jsme, podobně jako celkové výdaje rozpočtu, nejprve rozdělili do dvou základních skupin:

- Běžné výdaje sport
- Sportovní investice

Součástí běžných výdajů sport jsou sportovní dotace, další finanční podpora sportovních subjektů a výdaje na provoz, údržbu a opravy sportovních zařízení ve vlastnictví města. Druhá skupina – sportovní investice – zahrnuje kapitálové výdaje do sportovní infrastruktury.

Město Pardubice tak ve sledovaném období průměrně za jeden rok alokovalo více než 188 mil. Kč do sportu prostřednictvím běžných výdajů a dalších 152 mil. Kč ročně v rámci sportovních investic.

Z hlediska zadlužení a celkového zdraví rozpočtu města naznačuje vývoj v posledních letech relativně stabilní a kontrolovanou finanční pozici. Pardubice dlouhodobě pracují s jedním významným investičním úvěrem (čerpaným ve výši cca 1 mld. Kč), přičemž v posledních letech nedochází k přijímání nových dlouhodobých úvěrů a dluh je postupně splácen.

Současně město vykazuje kladná salda hospodaření a disponuje vysokým objemem likvidních prostředků na bankovních účtech (ke konci roku 2024 přes 1,4 mld. Kč), což významně zvyšuje jeho finanční stabilitu a schopnost reagovat na výkyvy příjmů či financovat investice bez nutnosti dalšího zadlužování.

Ve srovnání s vysokým nárůstem běžných výdajů rozpočtu tak běžné výdaje do sportu rostly minimálně, mezi lety 2021 a 2024 lze pozorovat nárůst o necelých 15 %.

Běžné výdaje do oblasti sportu (provoz + dotace) představují v posledních letech 9 % běžných výdajů rozpočtu, čímž se město Pardubice řadí k městům s relativně nadprůměrnými výdaji do oblasti sportu.

Průměrný roční objem sportovních investic byl na úrovni 20 %, přičemž například v roce 2022 přesahoval 34 % celkových kapitálových výdajů rozpočtu města. Relativně vysoký podíl sportovních investic byl významně ovlivněn velkými investičními akcemi (viz další strany). Celkové výdaje do oblasti sportu vzhledem k celkovým výdajům rozpočtu města se dlouhodobě pohybují nad úrovní 9 %.

Tabulka 1.2 Výdaje rozpočtu do oblasti sportu v kontextu celkových výdajů rozpočtu

Parametr rozpočet	2021	2022	2023	2024	Průměr
Běžné výdaje sport	178 949 000 Kč	178 702 000 Kč	191 929 000 Kč	204 904 000 Kč	188 621 000 Kč
Sportovní investice	48 692 000 Kč	306 479 000 Kč	168 644 000 Kč	84 083 000 Kč	151 974 500 Kč
Sport celkem	227 641 000 Kč	485 181 000 Kč	360 573 000 Kč	288 987 000 Kč	340 595 500 Kč
Běžné výdaje sport / běžné výdaje rozpočtu	9,4 %	9,0 %	8,5 %	9,0 %	9,0 %
Sportovní investice / kapitálové výdaje rozpočtu	8,7 %	34,5 %	20,0 %	17,5 %	20,2 %
Výdaje sport celkem / celkové výdaje rozpočtu	9,3 %	16,8 %	11,7 %	10,5 %	9,0 %

→ Komparace s dalšími městy

V návaznosti na výše sledované ukazatele jsme dále srovnali výdaje do sportu s dalšími krajskými městy obdobné velikosti. *Graf 1.1* demonstruje strukturu běžných a investičních výdajů do oblasti sportu, města jsou seřazena od nejvyšších hodnot po nejnižší.

Zaměříme-li se nejprve na běžné výdaje sportu (dotace + provoz sportovních zařízení), nejvyšší průměrné roční výdaje zaznamenal v letech 2021 až 2024 Hradec Králové, vyšší běžné výdaje v porovnání s Pardubicemi vykazuje také Liberec. Z hlediska běžných výdajů se Pardubice blíží průměrné hodnotě za všechna města.

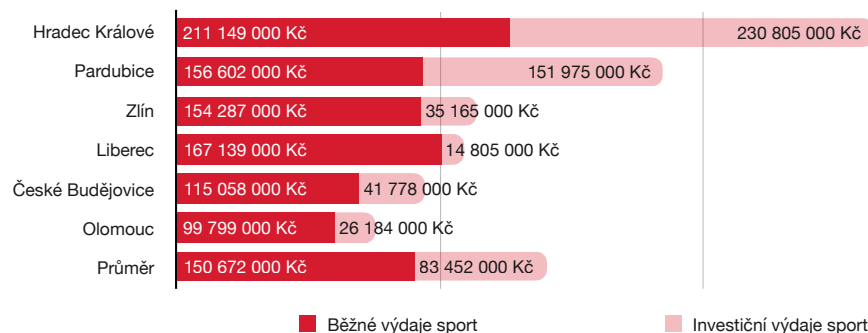
V případě investičních výdajů do sportu lze mezi městy pozorovat výrazné rozdíly, relativně vysoké hodnoty v případě Hradce Králové a Pardubic jsou dány především realizací fotbalových stadionů ve sledovaném období.

Graf 1.2 pak obdobně sleduje kumulativní objem výdajů v období 2021 až 2024. Z hlediska běžných výdajů do sportu je objem prostředků v případě Pardubic (626 mil. Kč) znovu velmi blízko průměrným hodnotám, Pardubice mají v tomto pohledu obdobné charakteristiky jako Liberec či Zlín.

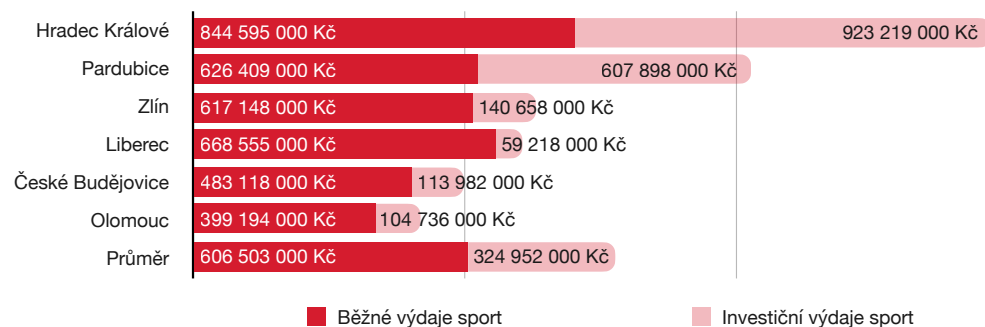
Hodnota investičních výdajů byla ve sledovaném období znovu nejvyšší v Hradci Králové, který investoval do sportovní infrastruktury více než 923 mil. Kč. Ve srovnání s dalšími městy zaznamenaly výrazně vyšší hodnoty také Pardubice, které od roku 2021 investovaly do sportu téměř 608 mil. Kč.

Vzhledem k tomu, že v kategorii *běžné výdaje sport* se výrazně odráží přítomnost provozně náročných sportovních zařízení nebo ekonomická efektivnost provozu, v dalších částech jsou běžné výdaje rozděleny do dvou skupin: sportovní dotace a výdaje

Graf 1.1 Komparace průměrných ročních výdajů do oblasti sportu 2021–2024

Graf 1.2 Kumulativní objem výdajů do oblasti sportu 2021–2024

→ Struktura běžných výdajů do oblasti sportu z rozpočtu města

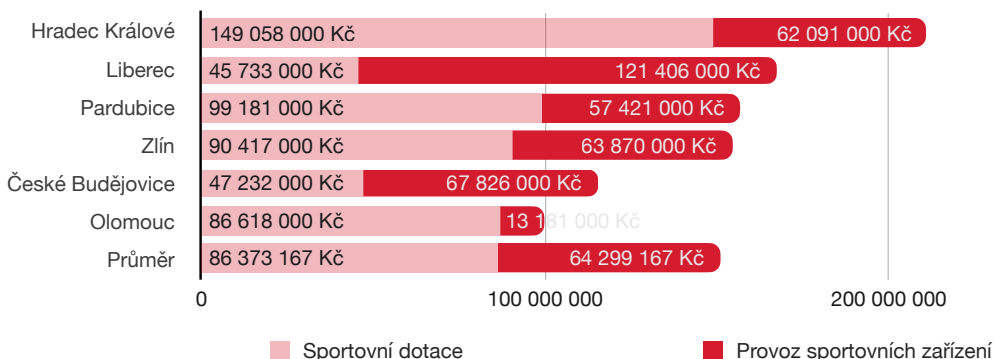
Graf 1.3 demonstruje strukturu výdajů z rozpočtu města do oblasti sportu (průměrné roční hodnoty), pokud běžné výdaje rozdělíme dále na dvě složky:

- Sportovní dotace *
- Výdaje na provoz sportovních zařízení **

Od roku 2021 představovaly téměř polovinu všech výdajů z rozpočtu města do sportu sportovní investice, téměř třetina finančních prostředků byla alokována prostřednictvím sportovních dotací. Nejvyšší podíl finančních prostředků do sportu tak směřuje na provoz sportovních zařízení. Graf 1.4 sleduje vývoj od roku 2021.

Graf 1.5 níže nabízí srovnání struktury běžných výdajů s dalšími městy. Zatímco objemem dotací zaujímají Pardubice nadprůměrné hodnoty, z hlediska výdajů na provoz sportovních zařízení patří Pardubice mezi města s relativně nízkými výdaji, což je dáno především specifickou vlastnickou strukturou sportovních zařízení a formou jejich provozu, kdy výrazná část zařízení je v dlouhodobém nájmu nebo výpůjčce spolům.

Graf 1.5 Komparace struktury běžných výdajů do oblasti sportu

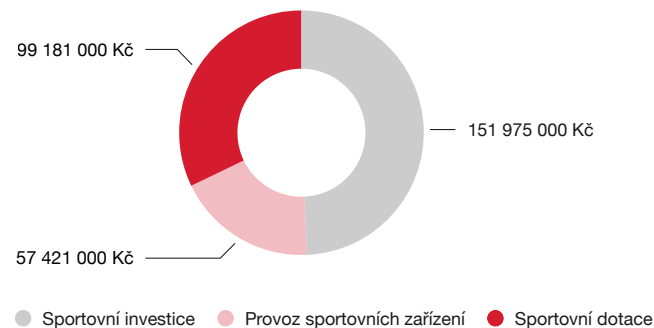

Poznámky

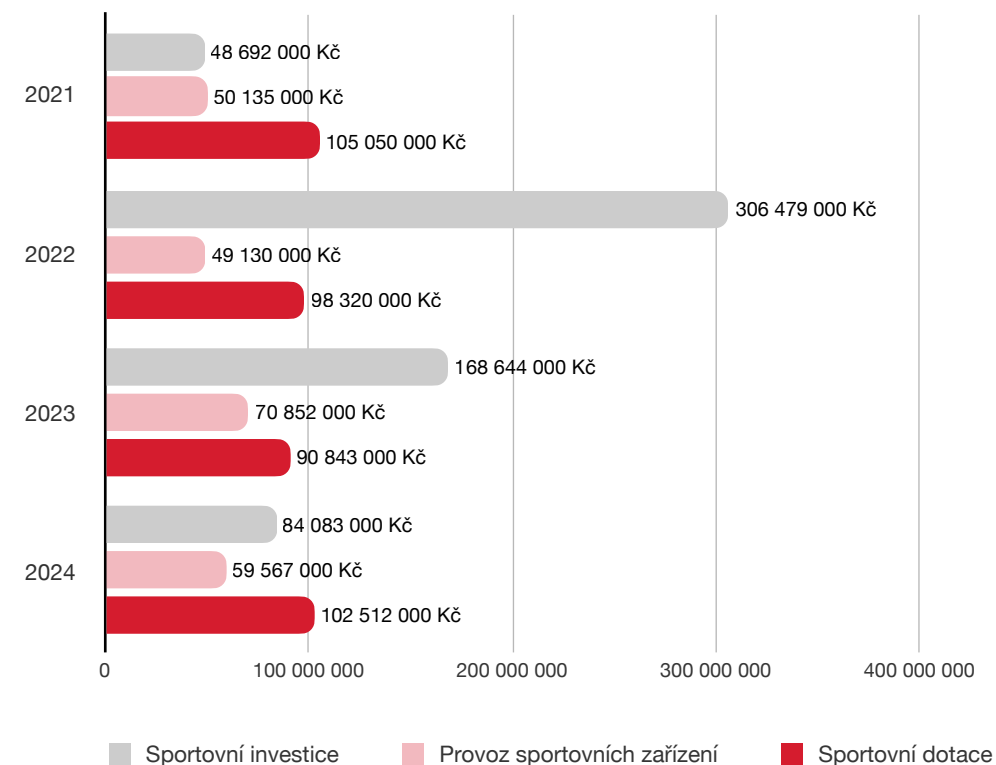
* Kategorie sportovní dotace zahrnuje veškerou finanční podporu sportovních organizací prostřednictvím dotačního programu, individuálních dotací i dalšími formami.

** Výdaje na provoz sportovních zařízení bez příjmů z provozu sportovních zařízení.

Graf 1.3 Struktura výdajů do sportu z rozpočtu města Pardubic (2021–2024)

Graf 1.4 Vývoj struktury výdajů do oblasti sportu

→ Sportovní investice a významné opravy

Jak vyplývá z dílčích analýz a zpracovaného pasportu sportovní infrastruktury, významná část sportovních zařízení na území města je ve vlastnictví spolků, což se projevuje v objemu a struktuře investičních i provozních výdajů z rozpočtu města. Mezi provozně nejnáročnější zařízení ve vlastnictví města či jeho organizací patří následující objekty:

- Multifunkční aréna Pardubice
- Stadion Arnošta Košťála
- Plochodrážní stadion Svítkov
- Dostihové závodiště Pardubice
- MAS Dukla
- Aquacentrum Pardubice
- Letní koupaliště Cihelna
- Skatepark Pardubice

Ve sledovaném období bylo do sportovní infrastruktury prostřednictvím kapitálových výdajů alokováno více než 600 mil. Kč. V letech 2021 a 2022 probíhala **revitalizace letního stadionu (Stadion Arnošta Košťála)**, celkové náklady přesáhly 340 mil. Kč, což představuje 56 % celkového objemu investičních výdajů do sportovní infrastruktury. V roce 2022 dále probíhala oprava výukového bazénu a vnitřního brouzdaliště v rámci **Aquacentra Pardubice**.

Další významnou investiční akcí byla v letech 2023 a 2024 rekonstrukce bazénů a navazujících staveb v areálu **letního koupaliště Cihelna**. V letech 2023 a 2024 bylo na tuto investiční akci alokováno souhrnně téměř 160 mil. Kč. V roce 2024 patřila k nejvýznamnějším investicím v oblasti sportovní infrastruktury rekonstrukce tribun a překážek v areálu **Skateparku Pardubice**.

Důležitou součástí sportovních investic a významných oprav představovaly výdaje na **opravy a rekonstrukce sportovních zařízení základních škol**. V období od roku 2021 do 2024 byly uskutečněny následující akce:

- ZŠ Štefánikova: rekonstrukce hřiště (2021)
- ZŠ Prodloužená: rekonstrukce hřiště (2021)
- ZŠ Erno Košťála: výměna osvětlení v tělocvičnách (2022)
- ZŠ Závodu míru: oprava parket v tělocvičnách (2022)
- ZŠ npor. Eliáše: rekonstrukce hřiště (2023)
- ZŠ Družstevní: zavedení teplé vody do tělocvičny (2023)
- ZŠ Erno Košťála: rekonstrukce střešního pláště tělocvičny (2023)
- ZŠ Závodu míru: oprava parket v tělocvičnách (2023)
- ZŠ Prodloužená: rekonstrukce hřiště (2024)

Další investiční akce a významné opravy v letech 2021 až 2024 realizované z rozpočtových prostředků odboru majetku a investic se týkaly zejména **Dostihového závodiště Pardubice** nebo sportovního areálu **Ohrazenice**.

Část investičních prostředků byla alokována na rozvoj cyklostezek, došlo k propojení městských částí Pardubičky a Černá za Bory cyklopruhu, k výkupu pozemků pro realizaci cyklostezek Trnová – Fáblovka – Dubina, dokončena byla cyklostezka u MŠ Brožíkova.

Významná část prostředků byla určena také na **projektové přípravy a projekty**, které souvisely především s realizací projektu **Dukla sportovní**, s cyklostezkami Svítkov či propojení Pardubic a Chrudimi.

→ Provoz sportovních zařízení

Provoz sportovních zařízení ve vlastnictví města je zajišťován několika subjekty, město Pardubice přispívá ze svého rozpočtu provozovatelům na krytí provozní ztráty. *Tabulka 1.3* nabízí vývoj těchto prostředků u provozně nejnáročnějších sportovních zařízení.

Obdobně jako v jiných městech dosahují nejvyšší provozní ztráty plavecký bazén a zimní stadion. V posledních letech docházelo k významnému růstu provozních nákladů především v případě Multifunkční arény Pardubice, nicméně část těchto finančních prostředků byla vynaložena na údržbu a nezbytné opravy.

Provoz zařízení uvedených v tabulce představuje většinu výdajů na provoz sportovních zařízení z rozpočtu města. Ostatní provozní výdaje směřují především do následujících zařízení, prostřednictvím nichž je pokrýván nejen běžný provoz, ale také údržba či opravy:

- Dostihové závodiště Pardubice
- Basketbalová hala Dukla
- Areál MAS Dukla
- Areál Ohrazenice
- Areál K Dolíčku

Nejvyšší objem prostředků z výše uvedených sportovišť je alokovan na provoz a údržbu Dostihového závodiště Pardubice, v roce 2024 se jednalo o částku 7 mil. Kč.

Významnou složku představují v případě Pardubic příjmy z pronájmů sportovních zařízení, jejichž objem je v porovnání s dalšími městy výrazně vyšší. *Tabulka 1.4* nabízí přehled těchto příjmů seřazený od nejvyšších hodnot.

Tabulka 1.3 Výdaje rozpočtu města na provoz zařízení ve vlastnictví SMP

	2021	2022	2023	2024
Aquacentrum	31 410 000 Kč	32 000 000 Kč	36 000 000 Kč	34 000 000 Kč
Multifunkční aréna	16 000 000 Kč	20 000 000 Kč	25 000 000 Kč	26 000 000 Kč
Zimní sportovní park	3 900 000 Kč	–	3 000 000 Kč	3 000 000 Kč
Koupaliště Cihelna	2 879 800 Kč	2 864 700 Kč	Uzavřeno	3 133 900 Kč
Skatepark Pardubice	3 296 300 Kč	3 432 000 Kč	3 960 000 Kč	4 396 800 Kč
Celkem	57 486 100 Kč	58 296 700 Kč	67 960 000 Kč	70 530 700 Kč

Tabulka 1.4 Příjmy z pronájmů sportovních zařízení (2024)

Sportovní zařízení	Objem příjmů
Aquacentrum Pardubice	24 244 500 Kč
Areál Letního stadionu	2 966 200 Kč
Dostihové závodiště	2 115 400 Kč
Skatepark Pardubice	1 250 500 Kč
Letní koupaliště Cihelna	825 900 Kč
MAS Dukla – basketbalová hala	790 200 Kč
MAS Dukla	642 000 Kč
Areál Ohrazenice	444 000 Kč
Areál K Dolíčku	293 100 Kč
Ostatní příjmy	9 252 429 Kč
Příjmy z pronájmů celkem	42 824 229 Kč

→ Dotační podpora z rozpočtu města

Statutární město Pardubice disponuje dlouhodobě stabilním systémem programové finanční podpory sportu z rozpočtu, který se v posledních letech nemění. Hlavní těžiště představuje Program podpory sportu, který je implementován v souladu s platnými legislativními pravidly.

Jak vyplývá z pravidel Programu, hlavním smyslem a účelem je podpora uspokojování sportovních potřeb občanů města, podpora údržby a provozu sportovních zařízení sloužících sportovnímu vyžití občanů města Pardubic nebo podpora propagace města

V roce 2025 byl Program členěn do následujících druhů dotací:

- dotace na tradiční a významné sportovní akce,
- dotace na mikrogranty ve sportu – tradiční sportovní akce,
- dotace na spolkovou sportovní činnost dětí a mládeže,
- dotace na nesoutěžní pohybové aktivity a pohybovou gramotnost dětí a mládeže,
- dotace na výkonnostní sport,
- dotace na provoz sportovišť,
- dotace na provoz otevřených hřišť pro veřejnost,
- dotace na činnost spolků pracujících s handicapovanými sportovci.

Prostřednictvím Programu podpory sportu bylo v roce 2025 v rámci výše uvedených druhů dotací alokováno celkem 36 mil. Kč, což představuje 38 % z celkových dotačních prostředků (viz *Tabulka 1.5* na následující straně). Jak vyplývá také z *Grafu 1.6*, kromě výše uvedených dotací jsou z rozpočtu města na podporu sportu alokovány další prostředky následujícími formami:

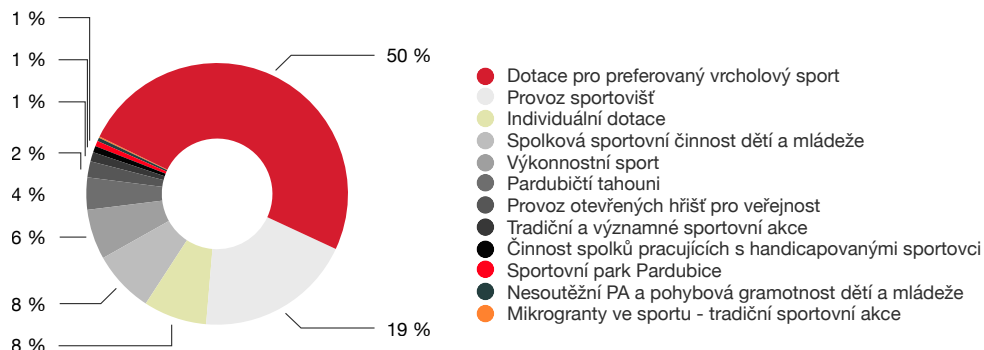
- dotace pro preferovaný vrcholový sport.
- Sportovní park Pardubice,
- Pardubičtí tahouni,
- individuální dotace.

Finanční podpora preferovaných sportů je zajištěna v rámci rozpočtu města, kdy jsou samostatně vyčleněny položky s finančními prostředky určenými k zajištění stabilního financování společností s majetkovou účastí města v oblasti sportu a tělovýchovy a sportů s nejpočetnější sportovní členskou základnou a velkou diváckou kulisou.

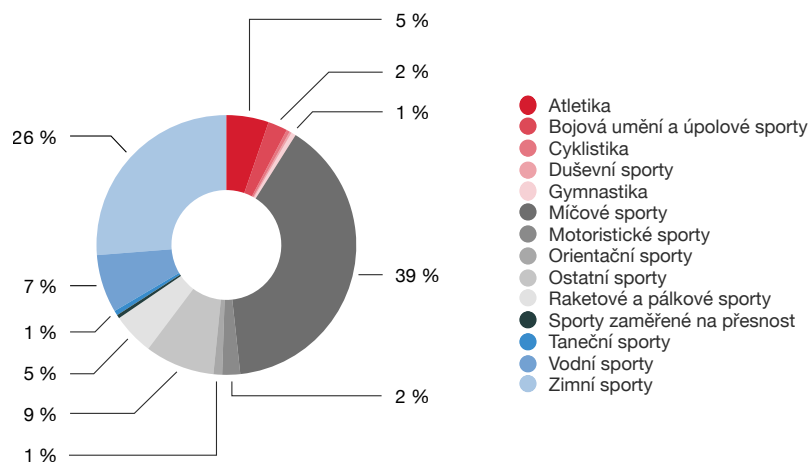
Hlavním smyslem a účelem této finanční podpory poskytnuté ve formě dotací je obecná potřeba zachování kontinuity, tradice a jedinečnosti významných pardubických sportů, akcí a projektů realizovaných prostřednictvím těchto společností.

Podporována je činnost organizací, které tvoří stěžejní pilíře pardubického sportu, napomáhají městu budovat silnou a vyhledávanou značku v národním i mezinárodním měřítku a mají nezastupitelný podíl v oblasti turismu a zvyšování atraktivity města Pardubice pro tuzemské i zahraniční návštěvníky. Činnosti těchto organizací jsou pro město důležité pro jejich významnost, trvale vysokou úroveň a kvalitu a deklarují pro město výrazný přínos.

Graf 1.6 Podíl jednotlivých typů a druhů dotací (2025)

Graf 1.7 Průměrná roční finanční podpora dle kategorií sportů (2018–2025)

Dotace pro preferovaný vrcholový sport představují nejvyšší podíl z celkového objemu dotační podpory. V roce 2025 bylo prostřednictvím těchto dotací podpořeno celkem 10 subjektů. Nejvyšší objem prostředků byl alokován na podporu mládežnického hokeje HC Dynamo Pardubice (21,7 mil. Kč), na sportovní činnost mládeže a klubové akademie FK Pardubice (10,3 mil. Kč) a na činnost a provozní náklady BK Pardubice (9 mil. Kč).

Druhý nejvyšší objem dotačních prostředků byl distribuován prostřednictvím **dotací na provoz sportovišť**. Dotace je určena na náklady spojené s užíváním pronajatých sportovních zařízení a k zajištění provozu, údržby a drobných oprav sportovních zařízení ve vlastnictví žadatelů. Prostřednictvím dotací na provoz sportovních zařízení bylo v roce 2025 podpořeno celkem 63 subjektů, průměrná výše dotace pro jednoho žadatele byla 294 tis. Kč.

Individuální dotace slouží k podpoře účasti individuálních sportovců na mezinárodních akcích, pořádání významných sportovních akcí v Pardubicích a k spolufinancování oprav či investic zařízení ve vlastnictví spolků. V roce 2025 bylo podpořeno celkem 24 žádostí o individuální dotaci, průměrná výše dotace na jeden subjekt byla 312 tis. Kč.

Dotacemi na podporu spolkové sportovní činnosti dětí a mládeže jsou podporovány subjekty, které dlouhodobě pracují s dětmi a mládeží. V roce 2025 bylo prostřednictvím programu podpořeno 59 žadatelů s průměrnou výší 124 tis. Kč na jednoho žadatele.

V rámci dotací na **výkonnostní sport** jsou podporovány kluby a jejich členové, kteří reprezentují město Pardubice ve sportech, které jsou světově rozšířené, mají jasně danou organizační strukturu a strukturu soutěží domácích i světových. Výše dotací jsou určovány bodovým systémem na základě umístění v soutěžích zvláště pro jednotlivce a družstva.

Prostřednictvím **dotací na provoz otevřených hřišť pro veřejnost** jsou podporováni provozovatelé zařízení, kteří jej zpřístupní veřejnosti v pracovních dnech a během víkendů. Podmínkou je zajištění správce, který dbá na dodržování provozního řádu, zajištění provozu hygienického zázemí nebo půjčování sportovních pomůcek. V roce 2025 bylo podpořeno 19 sportovišť, z nichž devět byla hřiště základních škol.

Dotace na podporu **tradičních a významných sportovních akcí** jsou určeny na mezinárodní sportovní akce na území Pardubic, sportovní akce s dlouholetou tradicí (minimálně 10 let), které přispívají k image města, a sportovní akce s mezinárodní účastí, které nesplňují výše uvedená kritéria. V roce 2025 bylo podpořeno celkem 19 žadatelů.

Dotace na činnost spolků pracujících s handicapovanými sportovci jsou určeny sportovcům se zdravotním znevýhodněním, kteří se nemohou plně zapojit do sportovních aktivit zdravých sportovců. V roce 2025 byly podpořeny čtyři subjekty.

Celkem 643 510 Kč bylo v roce 2025 rozděleno mezi 57 organizací, které se účastní **Sportovního parku Pardubice**.

Podpora nesoutěžních pohybových aktivit a pohybové gramotnosti dětí a mládeže slouží k podpoře činnosti sportovních organizací, které se neúčastní soutěží, ale vykonávají pravidelnou činnost. V roce 2025 bylo podpořeno devět subjektů, jedná se především o tělocvičné jednoty nebo organizace, které se věnují nesoutěžním sportovním aktivitám.

Nejnižší položku v rámci Programu podpory sportu představují **mikrogranty na podporu tradičních sportovních akcí**. V roce 2025 bylo podpořeno celkem devatnáct sportovních akcí s celkovou alokací 160 000 Kč.

i Poznámky

Pojem preferovaný vrcholový sport a přiřazení sportů fotbal, hokej a basketbal do této kategorie bylo schváleno v rámci dokumentu Plán rozvoje sportu v Pardubicích Zastupitelstvem města Pardubic dne 21. 6. 2018, usnesení č. Z/2750/2018.

Tabulka 1.5 Struktura dotačních prostředků na podporu sportu (2025)

Druh dotací	Vynaložené prostředky
Dotace pro preferovaný vrcholový sport	47 316 000 Kč
Provoz sportovišť	18 499 200 Kč
Individuální dotace	7 462 000 Kč
Spolková sportovní činnost dětí a mládeže	7 299 460 Kč
Výkonnostní sport	5 899 900 Kč
Pardubičtí tahouni	3 782 500 Kč
Provoz otevřených hřišť pro veřejnost	1 890 000 Kč
Tradiční a významné sportovní akce	1 099 900 Kč
Činnost spolků pracujících s handicapovanými sportovci	750 000 Kč
Sportovní park Pardubice	643 510 Kč
Nesoutěžní pohybové aktivity a pohybová gramotnost dětí a mládeže	409 900 Kč
Mikrogranty ve sportu - tradiční sportovní akce	160 000 Kč
Celkem	95 212 370 Kč

Jak vyplývá z *Grafu 1.6* na předchozí straně a *Tabulky 1.5*, další část prostředků (4 %, 3,8 mil. Kč) směřuje na podporu sportu prostřednictvím podpory „Pardubických tahounů“. Jedná se o podporu tradičních diváckých akcí konaných na území města, z nichž část představují také následující sportovní akce:

- Pardubický vinařský půlmaraton
- Czech open (mezinárodní festival šachu a her)
- Pardubická juniorka
- Sportovní park Pardubice
- Zlatá přílba
- Velká pardubická

Srovnáme-li Program podpory sportu města Pardubic s principy dotační podpory sportu v dalších městech, zjistíme, že podpora sportu v Pardubicích je nejvíce strukturovaná, jednotlivé druhy dotací cílí na různé cílové skupiny a reflektují různou velikost sportovních organizací, jejich specifické zaměření i současné trendy v oblasti sportu.

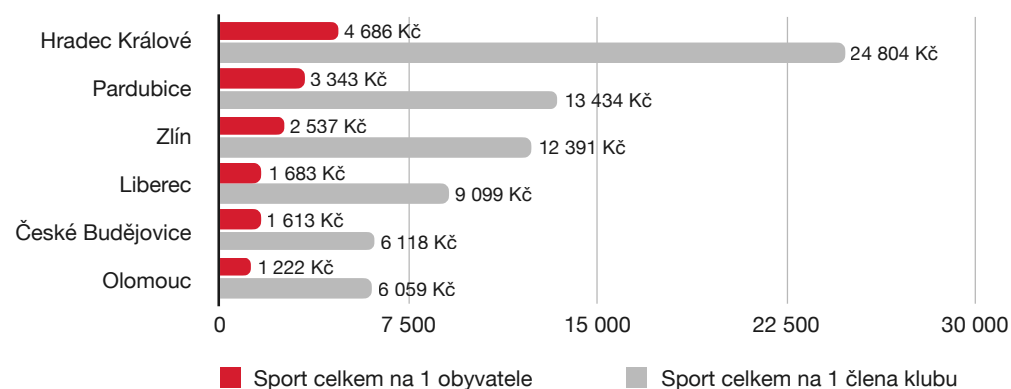
Podpora vrcholového sportu je v Pardubicích oddělena od podpory ostatních sportovních organizací, což je uplatňováno i ve většině dalších měst. Pardubice intenzivně podporují pořádání sportovních akcí (Pardubičtí tahouni, tradiční a významné sportovní akce, mikrogranty). Sportovní park Pardubice je příkladem další významné sportovní akce, do které se zapojuje výrazná část sportovních organizací.

Relativně vysoký podíl představují dotace na provoz sportovišť, což je odrazem současného stavu, kdy je část provozně náročných sportovních zařízení ve vlastnictví spolků. Často se jedná o spádová sportovní zařízení, která mají také společenský význam pro obyvatele okrajových částí Pardubic.

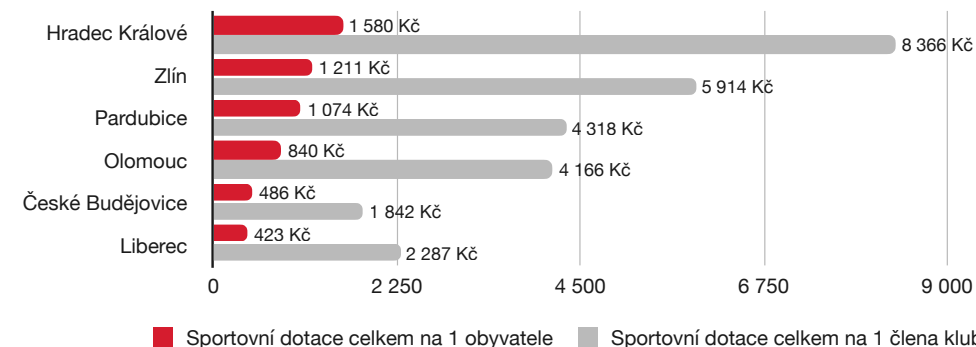
Graf 1.7 nabízí komparaci celkové podpory sportu prostřednictvím poměrových ukazatelů, součástí jsou tedy také investiční výdaje. V přepočtu na jednoho obyvatele zauímají Pardubice druhou pozici za Hradcem Králové.

V případě sportovních dotací přepočtených na jednoho obyvatele vykazují Pardubice hodnotu 1 074 Kč, pokud přepočteme objem sportovních dotací na jednoho člena sportovního klubu, hodnotou 4 318 Kč se Pardubice řadí k průměrným hodnotám, výrazně vyšší objem dotací lze pozorovat ve Zlíně a Hradci Králové.

Graf 1.7 Komparace poměrových ukazatelů celkových výdajů do sportu

Graf 1.8 Komparace poměrových ukazatelů sportovních dotací

→ Výdaje do sportu z rozpočtů městských obvodů

Nad rámec výše popsaných finančních prostředků alokovaných do oblasti sportu z rozpočtu statutárního města Pardubic představují nezanedbatelnou položku prostředky, které směřují do sportu z rozpočtů městských obvodů. Obdobně jako v případě rozpočtu města, lze prostředky rozdělit do třech hlavních oblastí: sportovní investice, provoz sportovních zařízení a dotace sportovním organizacím.

Tabulka 1.6 charakterizuje vývoj investičních výdajů od roku 2021 do roku 2024, celkem 34,9 mil. Kč tak představuje necelých 6 % celkových kapitálových výdajů do sportovní infrastruktury z rozpočtu města. Mezi nejvýznamnější investice městských obvodů patřily ve sledovaném období sportovní hřiště K Vinici (MO V), sportoviště Drozdická (MO IV), Staré Čivice (MO VI), workoutové hřiště u Labe (MO II), sportoviště Popkovice, přírodní sportovní areál Na Pašti (MO VI) nebo relaxační zóna Stará plovárna (MO V).

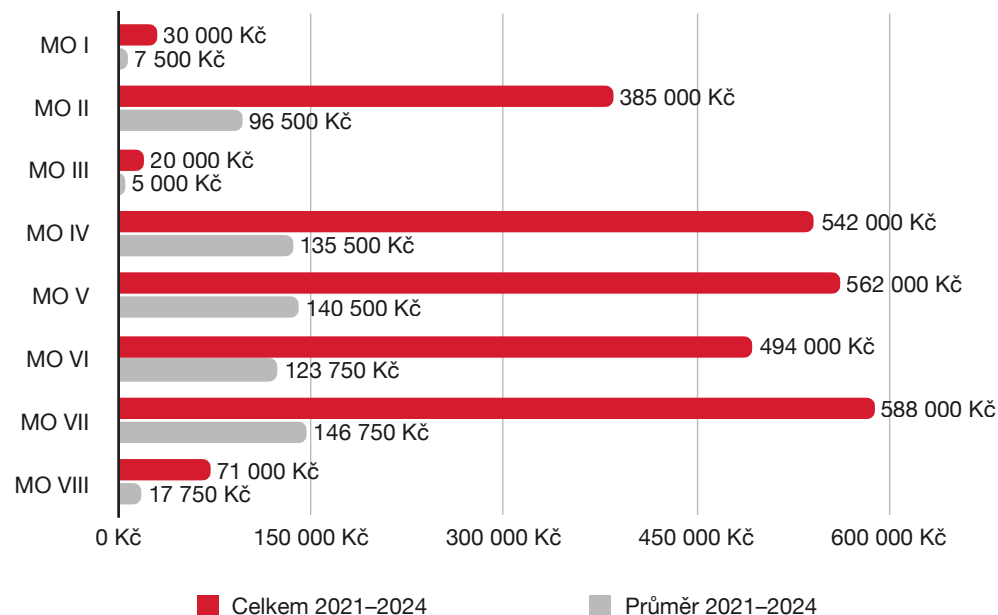
Jak vyplývá také z Tabulky 1.6, v případě MO I a MO VIII nebyly ve sledovaném období realizovány žádné sportovní investice, naopak nejvíce prostředků směřovalo do sportovní infrastruktury z rozpočtů MO V a MO VI. Nejnižší část finančních prostředků představují výdaje městských obvodů na opravy a údržbu sportovních zařízení, která městské obvody provozují nebo zajišťují jejich údržbu.

Obvody tak průměrně ročně alokují na opravy a údržbu 0,5 mil. Kč. Ve většině případů se jedná o volně dostupná sportoviště, některá jsou v kombinaci s dětskými hřišti nebo odpočinkovými zónami.

Třetí skupinu výdajů představují dotace, které jsou určeny sportovním spolkům se sídlem v příslušném městském obvodu. Výsledky znázorněné na Grafu 1.9 naznačují, že u městských obvodů IV, V, VI a VII se ročně jedná o více než 100 tis. Kč, nejnižší byla naopak dotační podpora v MO I, III a VIII.

Z poskytnutých dotačních prostředků je hrazena nejen činnost sportovních organizací, ale rovněž opravy a údržba sportovních zařízení ve vlastnictví spolků nebo náklady související s pořádáním sportovních akcí. Především u městských obvodů v okrajových částech města má podpora sportovních organizací výrazný společenský přesah, neboť sportovní spolky slouží jako přirozená centra setkávání obyvatel.

Graf 1.9 Dotační prostředky na podporu sportu z rozpočtu městských obvodů

Tabulka 1.6 Investiční výdaje do sportovní infrastruktury z rozpočtů městských obvodů

Městský obvod	2021	2022	2023	2024	Celkem
MO I	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
MO II	0 Kč	324 000 Kč	610 000 Kč	0 Kč	934 000 Kč
MO III	0 Kč	1 681 000 Kč	0 Kč	0 Kč	1 681 000 Kč
MO IV	448 000 Kč	3 943 000 Kč	340 000 Kč	460 000 Kč	5 191 000 Kč
MO V	1 592 000 Kč	750 000 Kč	173 000 Kč	8 908 000 Kč	11 423 000 Kč
MO VI	299 000 Kč	6 298 000 Kč	435 000 Kč	6 628 000 Kč	13 660 000 Kč
MO VII	169 000 Kč	984 000 Kč	464 000 Kč	388 000 Kč	2 004 000 Kč
MO VIII	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Celkem	2 507 000 Kč	13 979 000 Kč	2 022 000 Kč	16 384 000 Kč	34 892 000 Kč

Současné společenské trendy, sport a pohybové aktivity

Sport a školy

Úroveň pohybových aktivit u části dětí klesá, roste podíl času stráveného vsedě. Uplatňují se nové přístupy propojující sport a vzdělávání – důraz na pravidelný pohyb s pozitivními dopady na soustředění, kognitivní funkce i psychický stav. Metodické materiály MŠMT doporučují zapojovat méně sportovně nadané děti. Mnohé školy zavádějí například aktivní přestávky, ranní rozvíčky, pravidelné turnaje nebo meziškolní ligy. Tématem je také aktivní doprava do školy: celonárodní projekty motivují děti i rodiče k chůzi či jízdě na kole, což má pozitivní vliv na snížení intenzity automobilové dopravy ve městech.

Proměna hodnot a životního stylu mladé generace

Mladí přistupují ke sportu jinak než rodiče – část dětí nezajímá výkon a soutěžení, hledají prožitek, autenticitu a sociální rozměr pohybu. Roste obliba netradičních, vizuálně atraktivních forem v neformálních zařízeních, veřejném prostoru i v přírodě. Sport se stává součástí identity a sebevyjádření také prostřednictvím sdílení zážitků na sociálních sítích. Města podporují otevřené městské prostory pro volný pohyb – skateparky, street workout, parkour, prostory pro cvičení, tanec nebo jógu – a vytvářejí tak bezpečné, moderní a vizuálně přitažlivé prostředí. Do plánování těchto aktivit je vhodné zapojit mladé obyvatele či další cílové skupiny.

Stárnutí populace

Podíl obyvatel starších 65 let převyšuje 20 %, predikce potvrzují pokračující růst. Bude sílit poptávka po aktivitách v blízkosti domova, nízkoprahových a zdravotně orientovaných aktivitách a službách. Nárůst podílu obyvatel v důchodovém věku bude výzvou i příležitostí pro města, sportovní kluby i provozovatele sportovišť. Z hlediska starších skupin obyvatel budou trendem cvičební zóny v parcích a veřejném prostoru nebo programy vedené instruktory. Důležitým aspektem je kombinace fyzického i sociálního rozměru sportu – skupinové chůze a běhy, cvičení v parcích nebo další aktivity pro seniory budou zároveň sloužit k přirozenému setkávání a prevenci sociální izolace.

Zdraví a civilizační onemocnění

Absence pohybových aktivit, nadváha a obezita představují klíčové faktory zdravotních omezení a civilizačních onemocnění. Sport sehrává stále výraznější úlohu nejen v prevenci, ale také v rekonvalescenci či rehabilitaci. Potřeba „předepisovat pohyb“ a propojovat zdravotnictví s oblastí sportu poroste. Města mohou podporovat preventivní cvičení a motivovat nesportující obyvatele k pravidelným aktivitám nebo spolupracovat s praktickými lékaři a dalšími aktéry formou nejrůznějších kampaní a iniciativ.

Klimatická změna a sport

Růst počtu dnů s tropickými teplotami bude mít vliv na měnící se režim sportování (časně ráno a večer), poroste poptávka po krytých sportovištích a stinných místech pro pohybové aktivity (altány, zalesněná území). Rozvoj infrastruktury by měl na teplotní extrémy reagovat, trendem budou klimaticky odolná sportoviště s přístřešky, vodními prvky a světlými povrchy.

Sport a digitalizace

Nové technologie mění sportovní návyky, lidé sledují svůj výkon, jiní vyhledávají na telefonu motivaci k pohybu. Digitální aplikace nabízejí personalizované plány, sledování zdravotních ukazatelů i sdílení výsledků. Digitalizace přináší nové možnosti zapojení do sportu například prostřednictvím virtuálních závodů, výzev či on-line cvičení. Odborníci doporučují budování „digitálních bran sportu“ – mapy sportovišť, on-line rezervace, kalendáře akcí, mobilní aplikace s výzvami a měřením aktivity.

Sociální soudržnost

Více času on-line a fragmentace různých skupin obyvatel budou zvyšovat potenciál sportu coby přirozeného prostředku pro setkávání. Stále více se budou prosazovat skupinové běhy, komunitní lekce, amatérské ligy, akce pro rodiny. Sport bude využíván jako přirozený nástroj komunitního rozvoje. V případě Pardubic lze očekávat rostoucí úlohu městských obvodů i tradičních sportovních organizací v okrajových částech města.

Sport a aktivní mobilita

V následujících letech lze očekávat další rozvoj aktivních forem mobility – chůze, jízdy na kole, koloběžce či využívání sdílených prostředků. Tyto aktivity se stávají nejen prostředkem dopravy, ale i přirozenou formou každodenního pohybu. Propojuje se dopravní a rekreační funkce cyklostezek či cyklotras. Integrace sportu s dopravou se bude posilovat – města by měla podporovat aktivní cesty do školy nebo do práce, rozšiřovat cyklostezky a zlepšovat bezpečnost dopravy. Součástí by mělo být zázemí pro jízdní kola a napojení sportovních zařízení na veřejnou dopravu.

Dušení zdraví a wellbeing

Sport je stále častěji chápán jako efektivní nástroj pro psychickou pohodu, zvládání stresu, úzkostí a prevenci vyhoření. Roste poptávka po aktivitách s důrazem na prožitek (jóga, pilates, chůze, běh, plavání, skupinové lekce bez soutěžního tlaku), často ve formě krátkých, pravidelných lekcí.

Změny pracovní doby a volnočasového režimu

Zvyšuje se podíl práce z domova, flexibilní pracovní doba proměňuje strukturu dne a způsob, jakým lidé plánují volný čas. Tento trend přináší příležitosti pro rozvoj sportovních aktivit během dne (dopoledne pro seniory, odpoledne pro rodiny, večer pro zaměstnance). Zároveň roste riziko nárůstu sedavého chování osob pracujících z domova a souvisejících zdravotních problémů.

Sportovní zařízení by měla rozšiřovat provozní dobu, např. nabízet krátké lekce během polední pauzy nebo ranní cvičení. Města mohou podporovat firemní sportovní výzvy či využívání veřejného prostoru pro krátký pohyb během dne.

Rovnost příležitostí a sport pro všechny

Některé skupiny obyvatel dlouhodobě vykazují nižší míru sportovních aktivit. Nižší frekvenci aktivit vykazují lidé s nižším vzděláním, ženy v porovnání s muži, s rostoucím věkem pak klesá míra sportovních aktivit obecně. Členství ve sportovních klubech je výrazně ovlivněné sociálním zázemím. Poroste tlak na inkluzivní aktivity klubů a cílené programy pro specifické skupiny s nižší účastí nebo pro osoby, které nemají vytvořený vztah ke sportu.

Posun k neorganizovaným aktivitám

Vedle klasických sportovních aktivit v klubech současně roste význam neformálních aktivit: lidé chtějí sportovat kdykoli, bez registrace, blízko domova a často venku (park, stezka, hřiště, workout, pumptrack, městské okruhy). Výsledky šetření Eurobarometru a další poznatky dlouhodobě ukazují, že motivací sportujících je hlavně zdravotní stav, naopak mezi nejčastější bariéry patří nedostatek času, což nahrává flexibilním formám pohybu a sportovním aktivitám v blízkosti domova.

Divácký sport a rostoucí role soukromého kapitálu

V posledních letech dochází k profesionalizaci některých diváckých sportů a k posilování jejich role jako formy zábavního průmyslu a marketingového nástroje. Profesionální kluby a velké sportovní události přitahují nejen diváky, ale také investory, lokální soukromé společnosti či jednotlivce s vysokým ekonomickým kapitálem, pro které se sport stává prostředkem společenské prestiže, networkingu i symbolického ukotvení jména či značky ve městě či regionu.

Z pohledu rozvoje sportu představuje tento trend nové příležitosti také pro město Pardubice (ekonomické efekty, viditelnost města, atraktivita pro návštěvníky). Zároveň vzniká napětí mezi finanční podporou vrcholového sportu a potřebami široké veřejnosti. Město je tak nuceno citlivěji vyvažovat investice do profesionální infrastruktury s rozvojem dostupného sportu pro obyvatele. Profesionální sport se tak stává nejen sportovním, ale také urbanistickým, ekonomickým a sociálním tématem.

Sport a pohyb obyvatel ČR v evropském kontextu

Úroveň pohybových aktivit obyvatel a její vývoj

Česká republika v období od roku 2017 do roku 2022 zaznamenala dle šetření Eurobarometer pozitivní trend ve srovnání s průměrnými hodnotami EU. Podíl osob, které se sportu nebo pohybové aktivitě nevěnují vůbec, se výrazně snížil v porovnání s EU. Tento vývoj naznačuje, že se daří aktivizovat skupiny obyvatel, které byly dříve zcela neaktivní. Hlavní výzvou tak již nemusí být pouze přivést lidi k pohybu, ale také udržet pravidelnost a kvalitu jejich aktivit.

Sedavý způsob života jako přetrvávající problém

Přes výše uvedené poznatky se ČR řadí k zemím s nadprůměrnou mírou sedavého chování. Podíl osob, které tráví sezením více než 8,5 hodiny denně, je v ČR výrazně vyšší, přestože i zde došlo oproti roku 2017 k mírnému zlepšení. Poznatky naznačují, že sport a pohyb jsou v ČR často oddělené od každodenního režimu a plní spíše roli kompenzace než přirozené součásti dne. Roste tak význam podpory aktivní mobility, krátkých pohybových intervencí a kvalitního veřejného prostoru pro přirozený pohyb.

Neorganizovaný pohyb jako české specifikum

Jedním z nejvýraznějších rozdílů mezi Českou republikou a EU je struktura míst a forem, kde se lidé věnují sportu a pohybovým aktivitám. V ČR je nadprůměrně rozšířen pohyb v parcích, v přírodě a cvičení doma. Naopak nižší je v ČR podíl osob, které sportují v klubech a fitness centrech. Pro město velikosti Pardubic to znamená, že veřejný prostor a neorganizovaný sport představují klíčové pilíře sportovní infrastruktury.

Vnímání sportovní nabídky

Z hlediska subjektivního hodnocení dostupnosti sportovních příležitostí se ČR pohybuje blízko evropského průměru, v některých aspektech jej mírně překonává. Obyvatelé ČR častěji než dříve souhlasí s tvrzením, že v místě, kde žijí, existuje dost příležitostí k pohybové aktivitě, a tempo zlepšení je v posledních letech oproti EU vyšší. Výsledky tak naznačují zvýšenou orientaci obcí a měst na rozvoj sportovní a volnočasové infrastruktury.

Bariéry sportovních aktivit

Struktura subjektivních překážek se v mnoha ohledech v ČR liší od evropského průměru. Výrazně silnější je u nás vnímání nedostatku času. Ještě výraznějším českým specifikem je vyšší podíl osob, které jako hlavní bariéru uvádějí zdravotní omezení nebo nemoc. Tento aspekt tak naznačuje potřebu rozvoje nízkoprahových a zdravotně orientovaných forem pohybu, které nejsou založeny na výkonu, ale na udržení obyvatel ve sportu nebo jejich návratu k pravidelné aktivitě po prodělaném onemocnění či zranění.

Sportovní účast obyvatel Pardubic v českém kontextu

→ Členství ve sportovních klubech

Abychom detailněji popsali pozici organizovaného sportu mezi obyvateli Pardubic, použili jsme oficiální statistiky Národní sportovní agentury a České unie sportu. Graf 2.1 demonstruje srovnání podílu členů sportovních organizací vzhledem k celkové populaci státu (vnější prstenec), resp. k celkovému počtu obyvatel Pardubic.

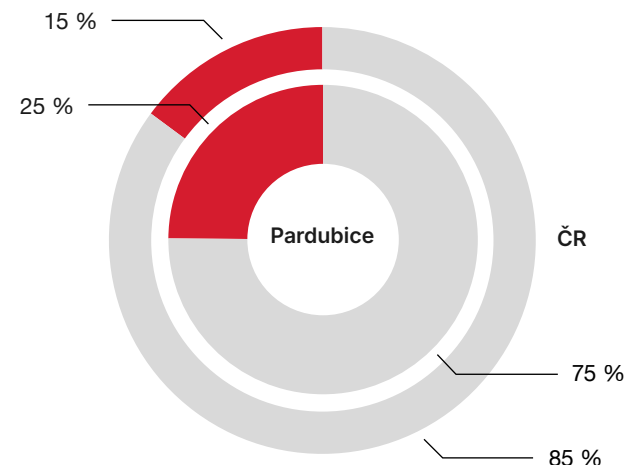
Z grafu jednoznačně vyplývá, že podíl členů sportovních organizací je v Pardubicích výrazně vyšší, než je tomu v případě dat za celou Českou republiku. Výsledky tak potvrzují sportovní tradici města a silnou pozici organizovaného sportu v Pardubicích.

Graf 2.2 pak obdobným způsobem nabízí srovnání členské základny na základě dat NSA s dalšími krajskými městy. Pouze České Budějovice dosahují vyššího podílu členů k celkové populaci města. V Pardubicích podle dat NSA působí celkem 1077 trenérů v 95 sportovních organizacích registrovaných v rejstříku NSA. Rovněž počet trenérů je v českém kontextu nadprůměrný.

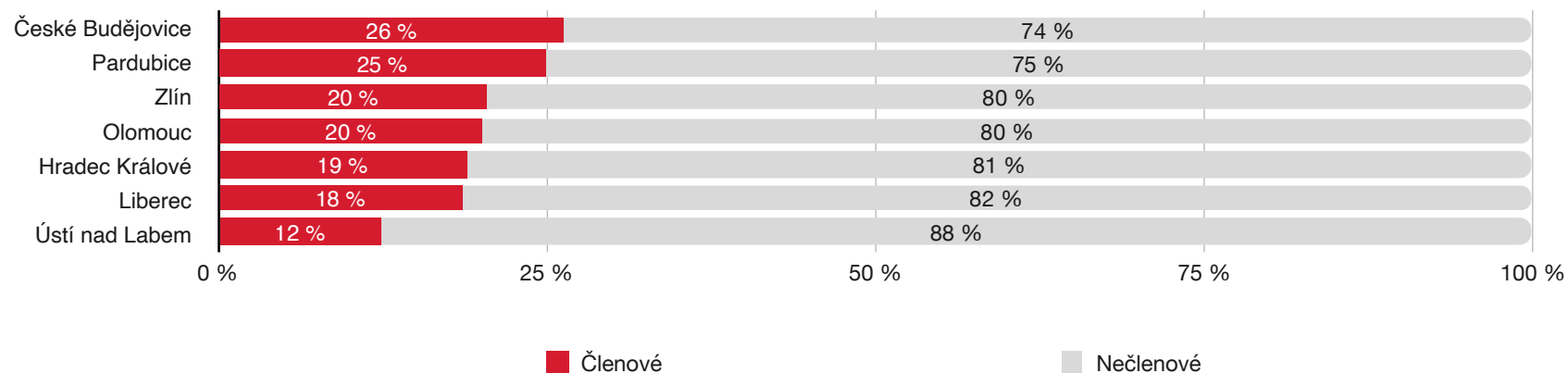
Dále jsme se pokusili srovnat různé cílové skupiny na základě dat ČUS. Zatímco za celou ČR je podíl žen ve sportovních organizacích sdružených v České unii sportu na úrovni necelých 31 %, v Pardubicích má podíl žen ve sportovních klubech hodnotu 35 %.

Zaměříme-li se na skupinu nejstarších obyvatel od 65 let, v rámci celé ČR je členem sportovního klubu přibližně 4,2 % obyvatel v kategorii 65+, v případě Pardubic je podíl nižší (3,2 %), což však je výrazně ovlivněno relativně vysokým podílem organizací v Pardubicích, které nejsou sdružené v ČUS (např. TJ Sokol).

Graf 2.1 Srovnání podílu členů sportovních spolků Pardubice vs. ČR (2025)

Graf 2.2 Srovnání podílu členů ve sportovních spolcích v krajských městech (2025)

Sportovní aktivity dětí a mládeže

→ Sportovní aktivity dětí navštěvujících základní školy

Níže jsou prezentovány výsledky dotazníkového šetření na všech základních školách v Pardubicích. Cílem šetření bylo popsat základní charakteristiky sportovní účasti dětí, frekvenci jejich sportovních aktivit a zachytit jejich subjektivní hodnocení současného stavu, včetně návrhů na další rozvoj sportu.

Elektronický dotazník pro základní školy vyplnilo celkem 2 843 respondentů, což představuje téměř 50 % populace Pardubic v příslušné věkové kategorii. Více než 80 % vzorku tvoří chlapci a dívky s bydlištěm v Pardubicích, 13 % respondentů má bydliště v blízkém okolí, 7 % chlapců a dívek uvedlo, že jejich bydliště je vzdálené (více než 30 minut jízdy od Pardubic).

V případě Pardubic měly zastoupení všechny obvody, nejvyšší počet dětí uvedl své bydliště v městském obvodu I (450 respondentů), městském obvodu II (415) a městském obvodu III (348). Zastoupení chlapců a dívek bylo vyrovnané, dotazník vyplnilo celkem 1 342 dívek a 1 378 chlapců, ostatní respondenti uvedli „jiné“ nebo tuto položku nevyplnili. Nejvyšší počet respondentů navštěvuje ZŠ Erno Košťála (305 vyplněných dotazníků), následuje ZŠ Bratraců Veverkových (275) a ZŠ Družstevní (249). Nejméně dotazníků bylo vyplněno na ZŠ Ohrazenice, ZŠ Waldorfská, ZŠ Kyjevská a ZŠ A. Krause.

Stěžejní otázka šetření zjišťovala, jaký podíl dětí sportuje pravidelně, kdo se sportovními aktivitami věnuje nepravidelně a kdo nesportuje vůbec. *Graf 2.3* na následující straně tak zachycuje odpovědi na otázku, jak často chlapci a dívky sportují, kromě hodin tělesné výchovy. Výsledky naznačují, že téměř polovina chlapců a dívek sportuje alespoň 3x týdně, dalších 29 % se věnuje sportovními aktivitami 1–2x týdně. Ostatní děti sportují pouze nepravidelně (několikrát za měsíc či za rok) nebo nesportují vůbec.

Dále jsme se zajímali, zda pravidelně sportující jsou zároveň členy sportovního klubu. Výsledky za celý vzorek naznačují, že téměř 75 % pravidelně sportujících na základních školách je členem sportovního klubu v Pardubicích, ostatní sportují pravidelně, ale členy nejsou. Z výsledků zároveň vyplývá, že s rostoucím věkem se již na ZŠ zvyšuje podíl pravidelně sportujících, kteří nejsou členy sportovního klubu v Pardubicích ani v klubech v okolí, což svědčí o změnách sportovních preferencí již v průběhu základní školy.

Přesto lze z hlediska srovnání členské základny v rámci dalších měst sledovat v Pardubicích vyšší podíl dětí, které jsou členy sportovního klubu, což potvrzuje poznatky o vysoké členské základně sportovních organizací podle oficiálních statistik a široké nabídce sportovních odvětví, která pokrývají preference a potřeby různých skupin dětí a mládeže z Pardubic i z okolních spádových obcí.

Za hlavní příčiny nesportování nebo nepravidelného sportování dětí v Pardubicích lze považovat rodinné důvody, nicméně jedním z faktorů je také bydliště. Zvýšený podíl dětí, které nesportují nebo sportují nepravidelně, se objevuje zejména v MO Pardubice II, IV a V, naopak vyšší podíl sportujících dětí byl zaznamenán v MO Pardubice VI a VII.

Zásadní roli ve sportovních aktivitách dětí sehrává rodinné prostředí. V obvodech s vyšším podílem nesportujících dětí je zároveň nižší podíl rodičů, kteří sami pravidelně sportují. Analýza napříč celým souborem potvrzuje, že děti z rodin bez pravidelně sportujících rodičů sportují přibližně dvakrát méně často než děti z aktivních rodin. Zjištění tak poukazuje na silný mezigenerační přenos sportovních návyků, který působí nezávisle na individuálních potřebách či sportovních preferencích dětí.

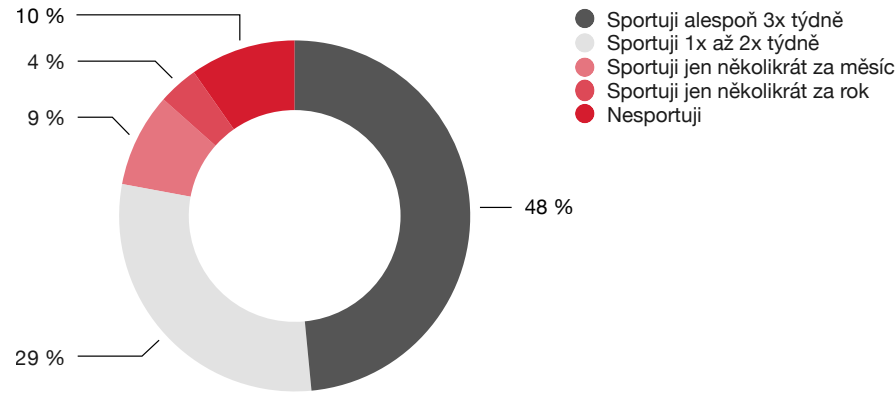
Ačkoliv výsledky naznačují existenci škol s vyšší kumulací dětí s nižší sportovní aktivitou, tento jev je spíše odrazem sociální struktury spádových oblastí než jako přímý důsledek působení školy. Lze tedy konstatovat, že mezi příčiny nesportování dětí patří místně podmíněné sociální vzorce a rodinné zázemí.

Také členství dětí ve sportovních spolcích v Pardubicích je určováno především rodinným a sociálním kontextem. Děti, jejichž rodiče pravidelně sportují, jsou výrazně častěji členy sportovních spolků oproti dětem z rodin bez sportovních návyků. Členství ve sportovních klubech je spojeno nejen s tradicí sportu v rodině, ale také s ochotou rodiny přijmout časové nároky, požadavky klubu a dlouhodobý závazek související s organizovaným sportem, například s pravidelným cestováním na soutěže.

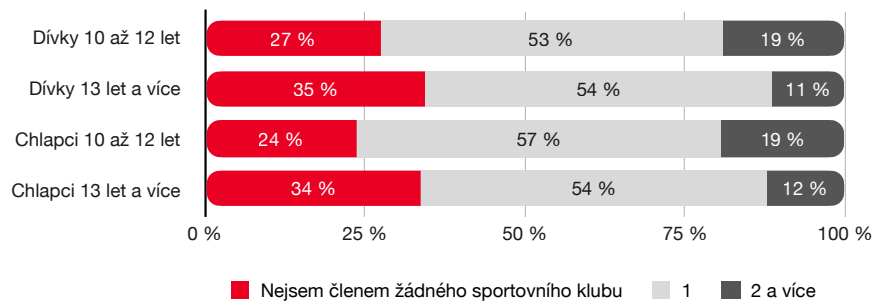
Významnou roli v případě členství představuje věk. Zatímco u mladších kategorií dětí je vstup do sportovních spolků přirozeně iniciován rodiči, u starších dětí dochází k selekci, kdy část chlapců a dívek pokračuje ve sportování v klubech a část ostatních pravidelně sportujících začíná preferovat neformální a flexibilní formy sportu a pohybových aktivit mimo klubové struktury (*Graf 2.4*).

Organizovaný sport chlapců a dívek na základních školách tak představuje formu sportovní účasti, která je podmíněna především rodinným zázemím a později hodnotovým nastavením. Pravidelné sportovní aktivity mimo spolky naznačují potřebu autonomie, flexibility, ale také nižší míru závazku rodin ve vztahu k aktivitám dítěte.

Graf 2.3 Frekvence sportovních aktivit chlapců a dívek na základních školách

Graf 2.4 Členství pravidelně sportujících ve sportovních klubech

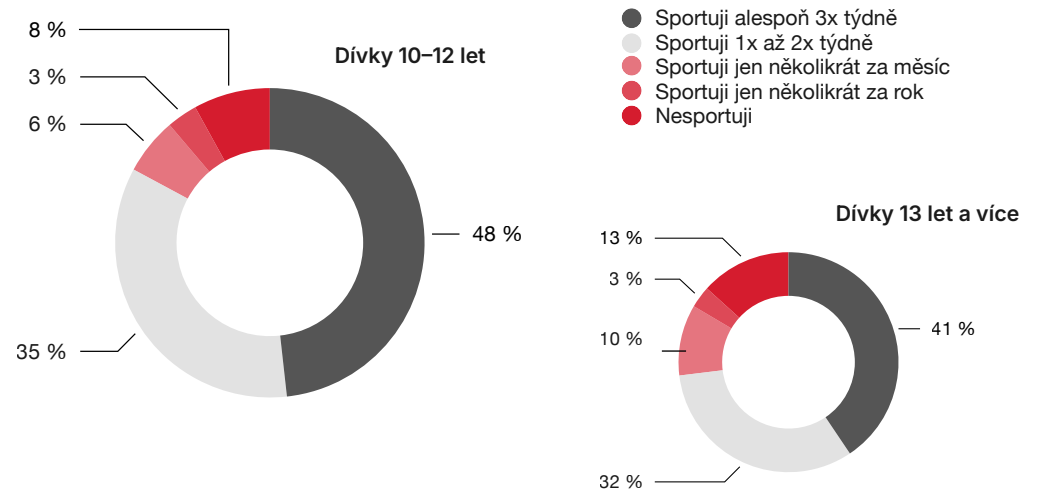

V návaznosti na výše uvedené poznatky jsme se dále podrobněji zaměřili na frekvenci sportovních aktivit chlapců a dívek, obě kategorie jsme rozdělili podle věku do 12 let a od 13 let. Cílem analýzy bylo zachytit vývoj vztahu ke sportu s rostoucím věkem. Výsledky jednoznačně potvrzují, že především v kategorii dívek dochází s rostoucím věkem k postupnému navýšení podílu nesportujících nebo sportujících jen nepravidelně.

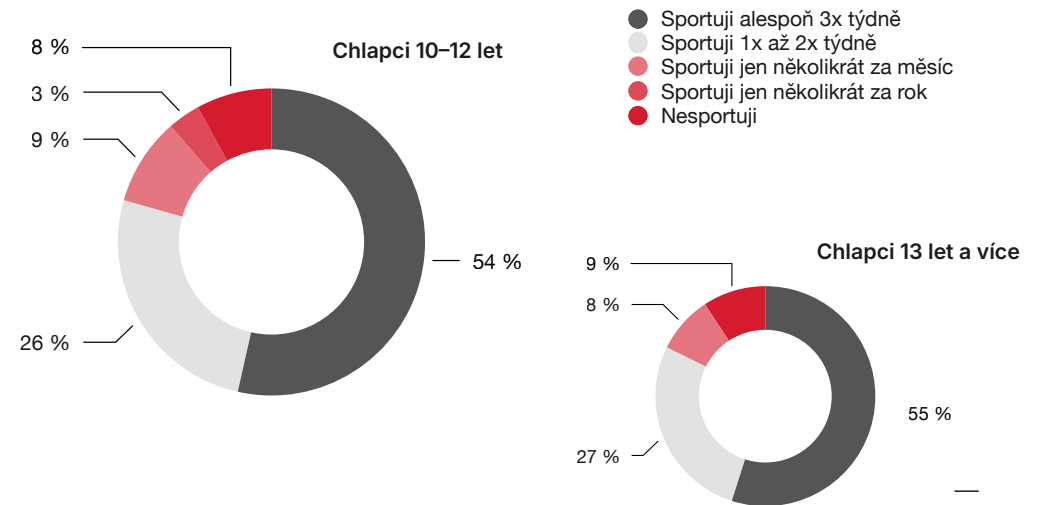
V případě mladších dívek do 12 let vůbec nesportuje nebo sportuje nepravidelně 107 dívek z celkového počtu 624 respondentek, u starších dívek se již jedná o 160 dívek z 594, které nesportují nebo sportují pouze nepravidelně. Nejvyšší podíl nesportujících tak byl zaznamenán právě u starších dívek, zároveň jde o kategorii, kde je nejvyšší podíl respondentek, které sportují jen nepravidelně.

V kategorii mladších chlapců do 12 let vůbec nesportuje nebo sportuje nepravidelně celkem 114 jedinců z 553 respondentů, což jsou obdobné výsledky jako ve stejné věkové kategorii dívek. Ve srovnání s dívkami však u starších u chlapců na základních školách nedochází k nárůstu nesportujících, naopak se mírně zvyšuje podíl chlapců, kteří sportují dokonce častěji.

Graf 2.5 Vývoj frekvence sportovních aktivit dívek na základních školách

Graf 2.6 Vývoj frekvence sportovních aktivit chlapců na základních školách

Charakter sportovních aktivit chlapců a dívek

Analýza výsledků pravidelně sportujících žáků a žákyň základních škol ukazuje, že členství ve sportovních spolcích se s rostoucím věkem snižuje, a to u chlapců i dívek (viz výše), nicméně frekvence sportovní aktivity zůstává s rostoucím věkem na ZŠ zachována, u chlapců je dokonce mírně vyšší.

U dětí do 12 let je pravidelné sportování ve většině případů spojeno s členstvím ve sportovním spolku. Tento vzorec je patrný jak u chlapců, tak u dívek, přičemž chlapci jsou v této věkové kategorii členy sportovních spolků častěji než dívky. Organizovaný sport představuje dominantní formu pravidelné pohybové aktivity.

V kategorii od 13 let dochází u pravidelně sportujících k poklesu podílu členů u obou pohlaví. Postupně se tak zvyšuje podíl dětí, které sportují pravidelně mimo kluby. Pravidelné sportování se tak s věkem u části dětí odděluje od organizovaného sportu, tento jev je patrný u chlapců i dívek.

Data naznačují, že významnou doplňkovou formu sportovní účasti představují sportovní kroužky, jejich role se liší podle věku a pohlaví. U dětí do 12 let je účast ve sportovních kroužcích relativně obvyklá, často se překrývá s členstvím ve sportovních klubech, znovu to platí pro kategorie chlapců i dívek. V kategorii od 13 let se sportovní kroužky již objevují častěji jako alternativa k sportovním klubům, zejména u dětí, které sportují pravidelně, ale nejsou členy žádného spolku. Tento posun je ještě výraznější u dívek, u nichž je podíl pravidelně sportujících členek kroužků vyšší než u chlapců.

Celkově lze konstatovat, že zatímco u mladších dětí sportovní kroužky spíše doplňují organizovaný sport v klubu, u starších dětí – především dívek – se kroužky častěji uplatňují jako samostatná forma pravidelné sportovní aktivity. Sportovní kroužky tak mají potenciál nabídnout další formu sportovních aktivit pro děti, které z nejrůznějších důvodů nechtějí dále sportovat v klubech, nemají požadovanou výkonnost nebo k tomu nemají odpovídající rodinné zázemí.

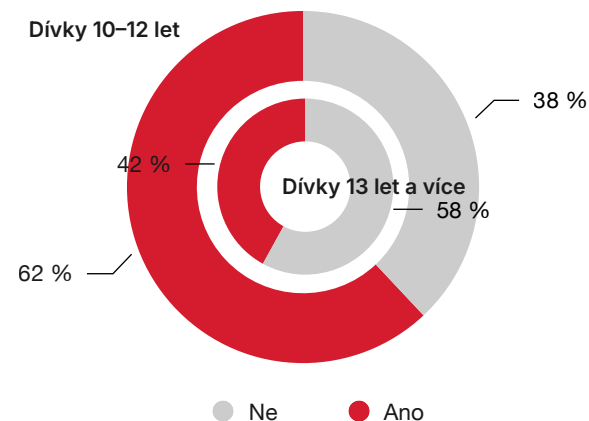
Sportovní kluby jsou výrazně častěji navštěvovány dětmi z rodin, kde rodiče sami pravidelně sportují, jsou spojeny s přijetím strukturovaného, dlouhodobého a často soutěžně orientovaného pojetí sportu. Naproti tomu sportovní kroužky vykazují nižší vazbu na sportovní tradici v rodinách a častěji tak zahrnují děti z rodin bez pravidelných sportovních návyků, čímž plní významnou inkluzivní roli pro děti, které nejsou motivovány rodinným prostředím ke sportovním aktivitám.

Věkové hledisko patří mezi nejvýznamnější determinanty sportovní participace. U dětí do 12 let je dominantní formou pravidelné pohybové aktivity organizovaný sport a členství ve sportovních klubech je převážně iniciováno rodiči, zatímco sportovní kroužky fungují zejména jako doplněk.

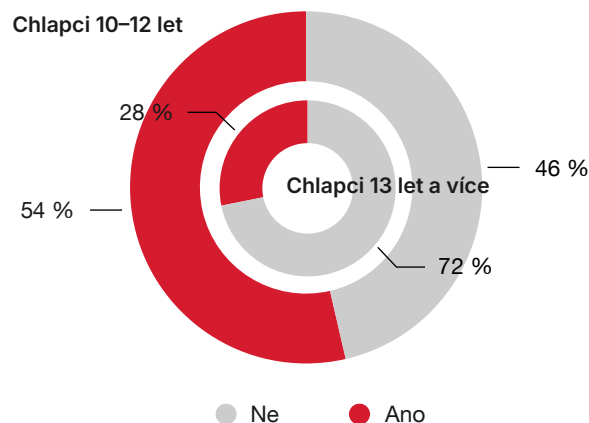
U dětí od 13 let se podíl členů ve sportovních klubech snižuje a roste podíl dětí, které sportují pravidelně mimo klubové struktury, přičemž sportovní kroužky se v této věkové skupině častěji uplatňují jako alternativa ke klubovému sportu.

Rozdíly se projevují také z hlediska pohlaví. U dívek je s rostoucím věkem patrnější odklon od sportovních klubů při zachování pravidelné sportovní aktivity, zatímco u chlapců zůstává vazba mezi pravidelným sportováním a členstvím ve sportovním klubu silnější, byť i zde dochází k určité diferenciaci sportovních drah. Část chlapců přechází do sportovního kroužku, jiní se zaměřují na neorganizované aktivity, velmi často neformálního charakteru.

Graf 2.7 Členství ve sportovních kroužcích sportujících dívek – nečlenek klubů

Graf 2.8 Členství ve sportovních kroužcích sportujících chlapců – nečlenů klubů

Sportovní aktivity členů sportovních klubů

V případě mladších členů sportovních klubů je sportovní aktivita soustředěná kolem jednoho hlavního sportu, který odpovídá klubové specializaci. U chlapců dominuje fotbal, následuje florbal, lední hokej, hokejbal, basketbal a atletika, často doplněné o plavání a běh, které lze považovat za součást přípravy. V menší míře se objevují také tenis, stolní tenis, karate, judo a další bojové sporty, které mají již v tomto věku v Pardubicích stabilní klubové zázemí.

Dívky ve věku 10 až 12 let preferují zejména tanec, gymnastiku, atletiku, plavání a volejbal, často doplněné během a cyklistikou. Oproti nečlenkám je u členek klubů výraznější zastoupení technicky náročnějších sportů (gymnastika, atletické disciplíny). Relativně vysoké zastoupení v porovnání se staršími kategoriemi mají u mladších dívek kolektivní sporty, zejména volejbal, fotbal a basketbal.

Mezi staršími chlapci jednoznačně dominuje fotbal, následuje florbal, basketbal, lední hokej, atletika a bojové sporty (box, kickbox), přičemž se výrazně zvyšuje podíl kondičních aktivit vázaných na trénink (běh, posilování, workout). Přítomny jsou i další individuální sporty, například veslování, triatlon nebo orientační běh.

U dívek od 13 let přetrvává velmi silná preference tance, volejbalu, gymnastiky a atletiky, doplněná o fitness a kondiční trénink jako součást přípravy. Oproti nečlenkám lze u této skupiny pozorovat vyšší podíl systematicky provozovaných sportů s pravidelným tréninkem, včetně méně tradičních disciplín, jako je například sportovní aerobik, cheerleading, moderní gymnastika nebo různé taneční disciplíny.

Sportovní aktivity nečlenů sportovních klubů

U mladší kategorie nečlenů je sportovní aktivita pestrá. Mezi chlapci dominují tradiční míčové hry – fotbal, florbal a basketbal, často v kombinaci s jízdou na kole a během. Výrazně je v Pardubicích zastoupeno plavání, stolní tenis, hokejbal a atletika. Vedle klasických sportů se objevují i méně obvyklé aktivity, jedná se především o individuální sporty – především skateboarding, jízdu na koloběžce, parkour, lezení či trampolíny.

Mezi mladšími dívkami se nejčastěji objevuje tanec, gymnastika, běh, cyklistika a plavání, často kombinované s míčovými hrami. Z kolektivních sportů jsou zastoupeny volejbal, basketbal a florbal. Mezi nejpobulárnější individuální aktivity dívek patří bruslení, aerobic, jóga, lezení, trampolíny a street dance, což naznačuje širší spektrum než u chlapců.

V případě starších kategorií dochází ke zřetelnému posunu směrem k individuálním a kondičním formám sportování a pohybových aktivit. U chlapců se kromě míčových her (fotbal, basketbal, florbal) výrazně prosazuje fitness, posilování, workout a běh. Vysoké je nadále zastoupení cyklistiky, mezi další individuální aktivity se řadí parkour, skateboarding, jízda na koloběžce, lezení nebo bojové sporty.

U starších dívek dominuje běh, fitness, posilování, tanec (street dance a moderní styly) a cvičení zaměřená na kondici a zdraví. Silné zastoupení mají také jóga, pilates, kruhové tréninky, workout, cyklistika a plavání. Z kolektivních sportů má volejbal, badminton a basketbal. Mezi méně obvyklé opakovaně zmiňované aktivity patří mezi dívkami například in-line bruslení, paddleboard, lezení, jumping, kalistenika či funkční trénink, což odpovídá současným trendům v pohybových aktivitách dospívajících dívek.

Tabulka 2.1 Sportovní aktivity sportujících členů sportovních spolků

Sport	Počet chlapců do 12 let	Sport	Počet chlapců od 13 let
Fotbal	182	Fotbal	141
Florbal	79	Běh	92
Běh	61	Florbal	70
Cyklistika	52	Fitness, posilování	55
Basketbal	43	Basketbal	53
Plavání	38	Workout	53
Lední hokej	33	Cyklistika	49
Hokejbal	28	Box	42
Atletika	22	Lední hokej	33
Tenis	21	Kickbox	33

Tabulka 2.2 Sportovní aktivity sportujících členek sportovních spolků

Sport	Počet dívek do 12 let	Sport	Počet dívek od 13 let
Tanec	170	Tanec	111
Běh	128	Běh	90
Gymnastika	100	Fitness, posilování	60
Atletika	70	Volejbal	58
Plavání	65	Cyklistika	52
Cyklistika	61	Workout	48
Volejbal	50	Gymnastika	38
Fotbal	33	Plavání	36
Fitness, posilování	32	Atletika	35
Basketbal	29	Badminton	21

Tabulka 2.3 Sportovní aktivity sportujících nečlenů sportovních spolků

Sport	Počet chlapců do 12 let	Sport	Počet chlapců od 13 let
Fotbal	45	Běh	55
Běh	29	Fotbal	47
Cyklistika	28	Cyklistika	44
Florbal	22	Workout	43
Basketbal	15	Fitness / posilování	37
Plavání	11	Basketbal	29
Box	9	Florbal	25
Atletika	9	Plavání	19
Workout	9	Box	18
Stolní tenis	8	Stolní tenis	16

Tabulka 2.4 Sportovní aktivity sportujících nečlenek sportovních spolků

Sport	Počet dívek do 12 let	Sport	Počet dívek od 13 let
Běh	55	Běh	54
Tanec	45	Tanec	43
Cyklistika	37	Fitness / posilování	42
Gymnastika	28	Workout	41
Plavání	24	Cyklistika	27
Atletika	21	Volejbal	23
Volejbal	19	Jezdectví	20
Florbal	17	Plavání	18
Jóga	16	Badminton	18
Stolní tenis	14	Atletika	11

Bariéry sportovních a pohybových aktivit žáků ZŠ

Analýza překážek pravidelného sportování byla zaměřena primárně na skupinu dětí, které nesportují vůbec nebo sportují pouze nepravidelně. Tato skupina chlapců a dívek je klíčovým segmentem z hlediska tvorby / Strategie, je třeba hledat efektivní přístupy k jejich zapojení do sportu, neboť právě tato cílová skupina představuje zvýšené riziko pohybové neaktivity v dospělosti.

Napříč všemi sledovanými skupinami se jako nejvýznamnější bariéry neukazují faktory materiální či infrastrukturní (nedostatek sportovních zařízení), ale především *měkké* překážky – bariéry časové, motivační a sociální.

Nedostatek času patří k nejčastěji uváděným překážkám nespportujících dětí, přičemž jeho význam s věkem narůstá. Zatímco u mladších dětí je časová bariéra spíše výjimečná, u dětí ve věku 13 až 15 let se stává dominantním faktorem, který souvisí s rostoucím vyčerpáním při studiu, širší nabídkou volnočasových aktivit (digitální zábava) a změnou priorit, což dostává část dětí mimo organizovaný sport a pravidelný pohyb.

Významnou roli představují také motivační bariéry. Část respondentů uváděla nedostatečnou motivaci nebo nezáměr o sport jako takový, včetně nezáměru o soutěžení. Tyto odpovědi se častěji objevují u starších dětí, což naznačuje postupné oslabování vnitřní motivace k soutěžnímu sportu v období adolescence.

Z hlediska pohlaví nejsou rozdíly významné, avšak u dívek se motivační bariéry častěji kombinují se zdravotními obtížemi nebo obavami spojenými s nedostatečným výkonem či tělesným sebepojetím. Následně individuální rozhovory potvrdily změnu preferencí u dívek, výrazná část preferuje sportovní aktivity bez tlaku na výkon.

Sociální bariéry, prostřednictvím odpovědi „nemám s kým sportovat“, představují další faktor, který se objevuje napříč věkovými skupinami a pohlavím. Sportování je v tomto případě silně podmíněno existencí skupiny vrstevníků nebo sportovního partnera, se kterým by mohli sportovat. Pozornost si zaslouží relativně častá odpověď „nic mi nebrání“, která se objevuje u části nespportujících dětí. Tato odpověď signalizuje pasivitu dítěte a projev chybějícího impulzu či nedostatečné podpory a motivace na straně rodiny.

Materiální bariéry, jako je nedostatek sportovišť nebo finanční náročnost sportu, se u dětí na základních školách objevují pouze okrajově. Samotná dostupnost infrastruktury tak není hlavním determinantem pravidelného sportování u dětí s nízkou pohybovou aktivitou.

Celkově lze konstatovat, že bariéry pravidelného sportování u dětí na základních školách mají převážně psychosociální charakter. Efektivní podpora pohybové aktivity by proto neměla být založena jen na budování sportovní infrastruktury, ale měla by zahrnovat také motivační, programová či komunitní opatření. Kromě rodiny zde sehrávají klíčovou roli školy a lokální aktéři, kteří mohou vytvářet příležitosti pro neformální, nesoutěžní a komunitně zaměřené formy pravidelného sportu a pohybu, jež mohou být pro některé skupiny nespportujících dětí lépe přijatelné.

Vnímání dostupnosti sportu v místě bydliště

Významná část dětí uvádí, že je se sportovními možnostmi v místě bydliště spokojena, což se nejčastěji objevuje u respondentů, kteří sportují pravidelně a současně žijí v obvodech s kombinací školních areálů, veřejných sportovišť a volně přístupných venkovních ploch. Spokojenost zde není dána jedním zařízením, ale spíše možností volby a variability sportovních aktivit v docházkové vzdálenosti.

U dětí, které absenci sportovišť deklarují, se odpovědi soustředí na konkrétní typy zařízení, která jim v jejich obvodu chybí, a tyto požadavky se opakují v poměrně jasných vzorcích. Nejčastěji jde o venkovní hřiště pro míčové sporty – fotbal, basketbal, florbal a víceúčelové plochy, které děti vnímají jako klíčové pro spontánní sportování.

Relativně často se objevují také požadavky na skatepark, pumptrack, plochy pro koloběžky a BMX, které reflektují posun části dětí k individuálním a neorganizovaným formám pohybu. U starších dětí se k tomu přidává silná poptávka po venkovních posilovnách.

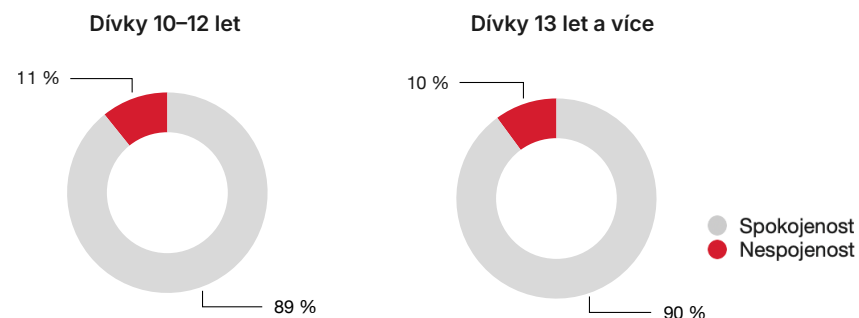
V odpovědích dívek se častěji objevují běžecké trasy, sportovní haly a tělocvičny, což souvisí s jejich preferencí kondičních a zdravotně orientovaných aktivit. Chlapci častěji uvádějí venkovní plochy pro sportovní hry a alternativní sporty, rozdíl se však v řadě případů překrývají a ukazují na různé formy využití veřejného prostoru než na zcela odlišné potřeby.

V městských obvodech, kde je možné kombinovat využití školních hřišť a veřejných sportovišť, děti častěji uvádějí spokojenost a zároveň zde nacházíme vyšší podíl pravidelně sportujících dětí. Naopak v obvodech s menším počtem sportovišť se častěji objevuje také subjektivní absence sportovních zařízení.

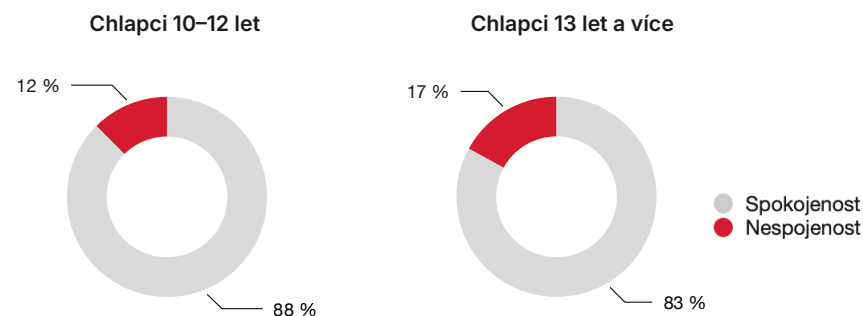
Při pohledu na rozložení odpovědí podle městských obvodů se ukazuje, že vyšší podíl nespokojených dětí se soustřeďuje zejména v obvodech II, IV a V. V těchto obvodech se opakují především požadavky na venkovní hřiště pro míčové sporty, volně přístupné plochy pro spontánní pohyb a zařízení pro individuální sportovní aktivity (skatepark, workout, pumptrack).

Naopak v obvodech I, VI a VII je podíl spokojených respondentů výrazně vyšší a děti zde častěji uvádějí, že jim žádné sportoviště nechybí. Obvody III a VIII vykazují spíše smíšený obraz, kdy část dětí je spokojena, ale zároveň se zde objevují lokálně specifické požadavky na doplnění konkrétních zařízení.

Graf 2.9 Vnímání absence sportovního zařízení v místě bydliště u dívek

Graf 2.10 Vnímání absence sportovního zařízení v místě bydliště u chlapců

Tabulka 2.5 Požadavky na nová sportovní zařízení

Sportovní zařízení – dívky	Počet	Sportovní zařízení – chlapci	Počet
Hřiště pro míčové sporty	31	Hřiště pro míčové sporty	56
Běžecká dráha / trasy	13	Fotbalové hřiště	54
Sportovní hala / tělocvična	9	Skatepark / skate plocha	26
Fotbalové hřiště	8	Workout / venkovní posilovna	13
Workout / venkovní posilovna	8	Cyklistické prvky / pumptrack	7
Podmínky pro plavání	11	Tenis / badminton	3

Společné sportování dětí a rodičů

V rámci dotazníkového šetření jsme se tázali chlapců a dívek, zda sportují pravidelně s rodiči. Data ukazují, že společné sportování se týká přibližně jedné třetiny až jedné pětiny dětí, přičemž se míra sportování s rodiči výrazně liší podle věku i pohlaví.

U dětí do 12 let sportuje pravidelně s rodiči 31 % chlapců a 36 % dívek. Společné aktivity mají v této věkové skupině pestrou strukturu. U chlapců se nejčastěji objevuje fotbal, dále běh, cyklistika, tenis a lední hokej. U dívek do 12 let dominuje běh, následuje cyklistika, badminton, plavání a tenis. V obou skupinách se opakovaně objevují také sezónní sporty (lyžování) a kondiční aktivity typu fitness či posilování.

Ve věkové skupině 13 let a více podíl dětí sportujících s rodiči klesá, zejména u chlapců. Společné sportování zde uvádí jen 21 % chlapců a 30 % dívek. Struktura sportů se zároveň snižuje. U starších chlapců převažuje běh, fotbal, fitness/posilování a cyklistika. U starších dívek se společné sportování s rodiči soustřeďuje především na cyklistiku a běh, dále respondentky uváděly plavání a tenis.

Celkově data ukazují, že společné sportování s rodiči se s věkem omezuje na menší okruh aktivit, které jsou jednoduché, individuální a flexibilně realizovatelné. Zároveň je zřejmé, že dívky si společné sportování s rodiči udržují déle než chlapci, a to i ve vyšším věku. Rodinné sportování tak zůstává významnou součástí sportovního chování části dětí, ačkoliv jeho podíl s přibývajícím věkem klesá.

Účast dětí na sportovních akcích v Pardubicích

Součástí dotazníkového šetření bylo také zjišťování účasti dětí na sportovních akcích. Zajímalo nás, zda se děti účastní sportovních akcí aktivně, ale také jestli navštěvují sportovní akce a pravidelná utkání, turnaje či závody v roli diváků.

Analýza ukazuje, že návštěvnost sportovních akcí v roli diváků není mezi dětmi běžná. V případě kategorie dětí do 12 let navštěvuje divácké sportovní akce přibližně polovina chlapců, u dívek stejné věkové skupiny je divácká účast nižší – 43 %. Ve skupině nad 13 let divácká účast mírně klesá, akce navštěvuje 45 % chlapců a 39 % dívek.

Pokud se zaměříme na konkrétní sportovní akce, které děti navštěvují jako diváci, mezi chlapci jednoznačně dominuje fotbal, který se v odpovědích objevoval nejčastěji. S odstupem následuje lední hokej, relativně vysoké četnosti dosáhl také basketbal, florbal a hokejbal. V menší míře se v odpovědích objevuje například tenis, motoristické sporty nebo atletické závody, avšak jejich zastoupení je výrazně nižší než u výše uvedených kolektivních sportů.

Mezi dívkami je struktura diváckých sportů pestřejší. Podobně jako u chlapců patří mezi nejčastěji zmiňované sporty fotbal a lední hokej. Relativně často se objevují také volejbal a basketbal, tanec či gymnastika. V menší míře se v odpovědích objevují také tenis, florbal nebo atletika. Celkově lze říci, že divácký zájem dětí se soustřeďuje především na nejviditelnější a mediálně sledované kolektivní sporty.

Aktivní účast dětí na sportovních akcích je výrazně nižší než divácká návštěvnost. Ve věkové skupině do 12 let se sportovní akce v roce 2025 aktivně účastnilo 31 % chlapců a 26 % dívek, ve skupině 13 let a více byla účast ještě nižší – aktivní účast uvedlo 22 % chlapců a 21 % dívek. Celkově tedy platí, že aktivní účast na veřejných sportovních akcích se týká přibližně čtvrtiny dětí, přičemž s věkem podíl aktivních účastníků klesá.

Z hlediska konkrétních akcí se aktivní účast dětí soustřeďuje především do několika typů sportovních odvětví. Nejčastěji děti zmiňují běžecké závody, atletické akce nebo školní závody. Relativně často se objevují také turnaje kolektivních sportů, zejména hokej, florbal a fotbal. Kromě těchto aktivit se v odpovědích objevovaly například plavecké závody, basketbalové a volejbalové turnaje, orientační běh, cyklistické akce, tenisové nebo badmintonové turnaje.

V menší míře děti uvádějí také taneční soutěže, gymnastické závody nebo bruslařské akce. Aktivní účast dětí na sportovních akcích tak souvisí především se soutěžními formami sportu, které jsou často organizovány školami nebo sportovními kluby.

Připomínky dětí k rozvoji sportu v Pardubicích

Otevřené odpovědi poskytují vhled, jak děti vnímají sportovní prostředí v Pardubicích nad rámec strukturovaných otázek. Připomínky se netýkají pouze absence či kvality sportovišť, ale odrážejí pohled na rozvoj sportu perspektivou dětí na základních školách:

Dostupnost a rovnoměrnost sportovní infrastruktury

Jedním z opakujících se témat je nerovnoměrná dostupnost sportovišť v různých částech města. Respondenti zmiňují, že sportovní zařízení jsou koncentrována v určitých lokalitách, zatímco v některých obvodech chybí zařízení v docházkové vzdálenosti.

Stav a údržba sportovišť.

Druhou oblastí je technický stav a údržba existujících sportovišť. Někteří upozorňují na poškozené prvky, zastaralé a nevyhovující povrchy, zanedbané okolí sportovišť nebo absenci vybavení (branky, koše, osvětlení). Zvláště u starších dětí se častěji objevuje kritický pohled na funkčnost a atraktivitu veřejného prostoru – nevyhovující sportoviště je vnímáno jako demotivující faktor.

Cena, dostupnost a otevřenost

Část respondentů zmiňuje finanční bariéry, a to ve vztahu k placeným sportovištím, nutnosti členství nebo vstupním poplatkům. Z těchto odpovědí vyplývá silná poptávka po bezplatných nebo cenově dostupných formách, které nejsou podmíněny registrací nebo klubovou příslušností. Zejména starší chlapci a dívky oceňují možnost sportovat svobodně a neformálně.

Nedostatečná nabídka pro neorganizovaný a „alternativní“ sport

Respondenti často zmiňují sporty a aktivity, které stojí mimo tradiční klubovou strukturu – skateboarding, koloběžky, workout, parkour, rekreační běh či volné míčové hry. Tyto aktivity jsou vnímány jako přirozená součást současného životního stylu, avšak jejich prostorové zázemí je podle respondentů nedostatečné nebo nevyhovující.

Školní parlamenty

Nad rámec dotazníkových šetření jsme oslovili jednotlivé školní parlamenty na základních školách, gymnáziích a středních školách s několika otázkami prostřednictvím formuláře k rozvoji sportu v Pardubicích. Následně se uskutečnilo setkání se zástupci školních parlamentů, kde byly diskutovány konkrétní problémy, připomínky a návrhy.

Návrhy na opatření k zapojení více chlapců a dívek do sportu:

- Moderní sportoviště.
- Variabilita tělocviků, výběr náplně tělocviku.
- Menší důraz na „závodění“.
- Zajistit více odpoledních sportovních kroužků.
- Sportovní kroužky o víkendech.
- Další sportovní kroužky na středních školách.
- Širší nabídka kroužků, hlavně pro starší.
- Projekt Trenéři ve škole i pro II. stupně ZŠ.
- Dobročinné běhy s větší propagací.
- Spolky zaměřené na radost z pohybu a nesoutěžní aktivity.
- Otevřené workshopy sportovních klubů.
- Více posiloven a veřejných sportovišť.
- Zapojení do tvorby náplně tělesné výchovy.
- Především možnost volby a pestrost aktivit.
- Mezitřídní turnaje a sportovní dny.
- Pravidelné třídní nebo školní výzvy.
- Levnější fitness.
- Ocenění pravidelné účasti.
- Možnost vyzkoušet sport zdarma.
- Pořádání besed se sportovci a kluby (včetně handicapovaných).
- Sbírání bodů za návštěvu sportovišť (propojení s Pardubickou kartou) a uplatnění bodů (slevy na kulturu, sportovní výbavu).
- Hřiště pro teenagery.
- Nižší cena kroužků.
- „Startér“ pro děti, které začínají se sportem později.

Návrhy na využití mobilních telefonů pro sportovní aktivity:

- Promování sportovních akcí – využití sociálních sítí apod.
- Aplikace, kde by byla vidět všechna možná sportoviště v Pardubicích.
- Aktivity, výzvy, soutěže a jejich sdílení na sociálních sítích.
- Tréninková videa a online programy zdarma.
- Aplikace pro skupinky běžců, kteří by se přihlásili, zvolil by se cíl a tempo běhu.
- Zlepšit přísun ověřených informací o prospěšnosti sportovních aktivit.
- Odměny, výhody nebo slevy za aktivitu.
- Pravidelné školní výzvy na digitální detox.
- Celopardubická soutěž na principu Stravy.
- Pravidelná sportovní (běžecká) výzva napříč třídami vedená pedagogem.
- Využití různé ankety ke zjištění zájmu.
- Výzva s fotkami, jak sportujeme.
- Propojit sport s hudbou a zábavou.
- Více informací o dostupnosti sportu.
- Využití Instagramu.
- Sportovní měsíc – každý den fotka, že sportuješ.
- Aplikace nebo stránka, kde se lidé z okolí budou moci domluvit na tom, že se sejdou v určitém hodinu na určitém místě, aby si třeba zahráli fotbal, basket, zacvičili si spolu.

Lokality v Pardubicích s potenciálem efektivnějšího využití pro sport a pohybové aktivity a doporučení pro jejich využití:

- Tyršovy sady
- Bubeníkovy sady
- Park Na špici
- Areál Pod Vinicí
- Okolí Cihelny
- Areál na Olšinkách
- Břehy Labe
- Svítkov
- Lesopark Dukla
- Zborovské náměstí
- Zkoušení nových sportů v parcích
- U letního kina
- Polabiny – více hřišť pro starší
- Údržba stávajících hřišť
- Více osvětlení v parcích
- Prostor u Globusu – posilovna
- Něco jako Sportovní park vícrát za rok
- Více zviditelnit lokality na sociálních sítích
- Zavedení organizovaných aktivit na školních sportovištích
- Obnovit hřiště „U Maxe“ (Jana Zajíce)

Návrhy na zlepšení výuky tělesné výchovy ve školách:

- Možnost volby aktivity během tělocviku.
- Lepší venkovní sportoviště.
- Větší nabídka sportů, nové sporty.
- Dvouhodinová tělesná výchova.
- Rozdělení TV podle zájmu.
- Zapojit více protahovacích cvičení jako reakci na dlouhé sezení.
- Přesunout tělesnou výchovu na poslední hodinu.
- Využití více veřejných sportovišť, být více venku.
- Lepší vybavení, střídat prostředí.
- Nemít tělocvik jako poslední hodinu / přesunout na poslední hodinu.
- Zohlednit různou úroveň žáků.
- Více volnosti při výběru aktivit.
- 1x ročně přednáška o sportu a zdravé stravě.
- Rozdělit tělocvik na zóny.
- Navštěvovat sportovní kluby v rámci tělesné výchovy.
- Známkování pokroku, ne výkonu.

Respondenti na základních školách měli možnost prostřednictvím dotazníku ohodnotit kvalitu sportovních zařízení na základní škole a také kvalitu tělesné výchovy. Hodnocení mělo princip známkování (1 = nejlepší, 5 = nejhorší). Výsledky jsou demonstrovány v *Tabulce 2.6* a *Tabulce 2.7* níže:

Tabulka 2.6 Hodnocení kvality sportovišť základních škol

Základní škola	Hodnocení dívek	Hodnocení chlapců
Benešovo náměstí	2,1	2,3
Bratraců Veverkových	2,3	2,3
Družstevní	2,3	2,1
Erno Košťála	2,3	2,2
Waldorfská	2,4	3,2
Josefa Ressler	2,4	2,3
Spořilov	2,6	2,4
nábřeží Závodu míru	2,3	1,9
npor. Eliáše	2,1	2,2
Studánka	2,0	2,5
Prodloužená	2,2	2,1
Staňkova	2,3	2,5
Svítkov	2,4	2,3
Štefánikova	2,6	2,4
Průměr	2,3	2,3

- Více posilování (střed těla).
- Více turnajů mezi školami.
- Více využit venkovní hřiště.
- Využit hudbu při tělocviku.
- Více informovat o zdravotní prospěšnosti sportu.
- Lepší sportovní vybavení.
- Zařadit do výuky sebeobranu.
- Možnost plavání také na 2. stupni základní školy.

Názory na zařazení dalších sportovních aktivit ráno, během dne nebo po vyučování:

- Jsme spíše proti sportování ráno a během dne.
- Ráno by to mohl být společný běh nebo jóga, strečink.
- Každý týden by každá třída mohla mít hodinovou zdravotní procházku.
- Odpolední sportovní blok nebo kroužek.
- Ráno krátké protažení, protažení během dne.
- Třída na cvičení, která by se dala využít o přestávkách.
- Líbil se nám například pohybový týden nebo 1x za měsíc hodina běhu.

Tabulka 2.7 Hodnocení spokojenosti s výukou tělesné výchovy

Základní škola	Hodnocení dívek	Hodnocení chlapců
Benešovo náměstí	1,9	2,2
Bratraců Veverkových	2,3	2,5
Družstevní	2,2	2,1
Erno Košťála	2,3	2,1
Waldorfská	2,4	2,6
Josefa Ressler	2,3	2,4
Spořilov	2,5	2,2
nábřeží Závodu míru	2,2	1,7
npor. Eliáše	1,9	1,8
Studánka	1,4	2,2
Prodloužená	2,2	2,0
Staňkova	2,5	2,6
Svítkov	2,5	1,9
Štefánikova	2,4	2,2
Průměr	2,2	2,2

→ Sportovní aktivity středoškoláků

V rámci této kapitoly jsou prezentovány výsledky dotazníkového šetření zaměřeného na sportovní aktivity žáků a žákyň středních škol a gymnázií v Pardubicích. Obdobně jako v předchozí kapitole bylo cílem šetření popsat základní charakteristiky sportovních aktivit. Pro analýzu bylo použito celkem 507 vyplněných dotazníků, počet dívek (273) v porovnání s počtem chlapců (224) byl ve vzorku mírně vyšší.

Vzhledem k přirozené spádovosti středních škol uvedlo bydliště v Pardubicích 40 % respondentů, 22 % respondentů má bydliště v blízkém okolí, 38 % chlapců a dívek má bydliště relativně vzdálené (dojezdová doba více než 30 minut). Věková struktura respondentů byla rozdělena do dvou kategorií (15–17 let, 18 let a více), abychom znovu zachytili vývoj z hlediska frekvence sportování nebo členství ve sportovních klubech.

Opět jsme primárně zjišťovali frekvenci sportovních aktivit chlapců a dívek nad rámec povinné tělesné výchovy. Ačkoliv také na úrovni středních škol převažuje podíl pravidelně sportujících (67 %), v porovnání se základními školami se zvyšuje podíl chlapců a dívek, kteří sportují pouze nepravidelně nebo nesportují vůbec. Zejména podíl chlapců a dívek sportujících nepravidelně je v porovnání s dětmi na základních školách vyšší o 11 %.

Tento trend je ještě intenzivnější u starších věkových kategorií středoškoláků, což potvrzuje postupný útlum sportovní aktivity nejen bezprostředně po přechodu chlapců a dívek na střední školu, ale především v dalším průběhu dospívání.

U žáků a žákyň, kteří sportují alespoň jednou týdně a mají bydliště v Pardubicích či blízkém okolí, je podíl členů sportovních klubů v porovnání se základními školami významně nižší. Více než polovina pravidelně sportujících dívek není členkou sportovního klubu, což vypovídá o častém přesunu dívek k neorganizovaným aktivitám. S rostoucím věkem podíl těchto dívek dále narůstá. V případě chlapců je podíl členů sportovních klubů v porovnání s dívkami významně vyšší a s rostoucím věkem naopak mírně narůstá, většina chlapců tak zůstává členem sportovních klubů i na střední škole.

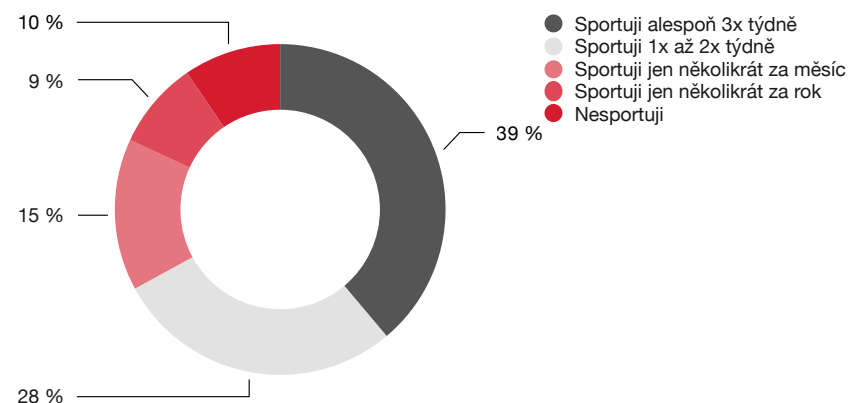
Rozdíly mezi chlapci a dívkami naznačují odlišné preference ve formách sportování a mohou souviset s vyšší atraktivitou neformálních individuálních forem pohybové aktivity u dívek v období adolescence. Výsledky zároveň potvrzují, že kluby v Pardubicích hrají klíčovou roli v udržení pravidelné sportovní aktivity výrazné části středoškolské mládeže, avšak jejich dosah není tak plošný jako na základních školách. Přechod na střední školu představuje zlomové období, ve kterém část mladých lidí opouští organizovaný sport.

Na rozdíl od žáků základních škol, u nichž je pravidelná sportovní aktivita ve většině případů pevně spojena s členstvím ve sportovním klubu, se u středoškoláků výrazněji prosazuje neformální a individuální sportování. Strategie rozvoje sportu by proto neměla být založena výhradně na předpokladu, že klubový sport dokáže sám o sobě zajistit dlouhodobé zapojení mládeže, ale měla by reflektovat pluralitu sportovních trajektorií v období dospívání.

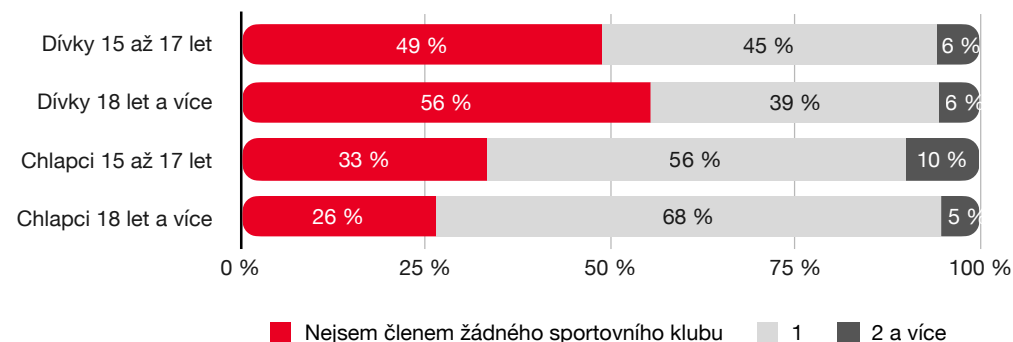
Tabulka 3.1 Složení vzorku podle věku a pohlaví

Pohlaví	15–17 let	18 let a více	Celkem
Chlapec	155	70	225
Dívka	212	60	273
Jiné	8	2	10
Celkem	375	132	507

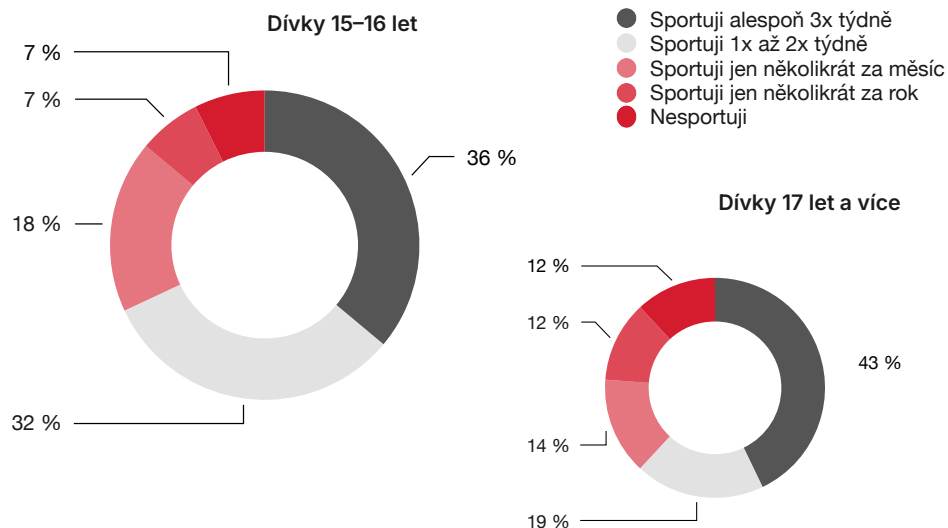
Graf 3.1 Frekvence sportovních aktivit chlapců a dívek na SŠ a gymnáziích

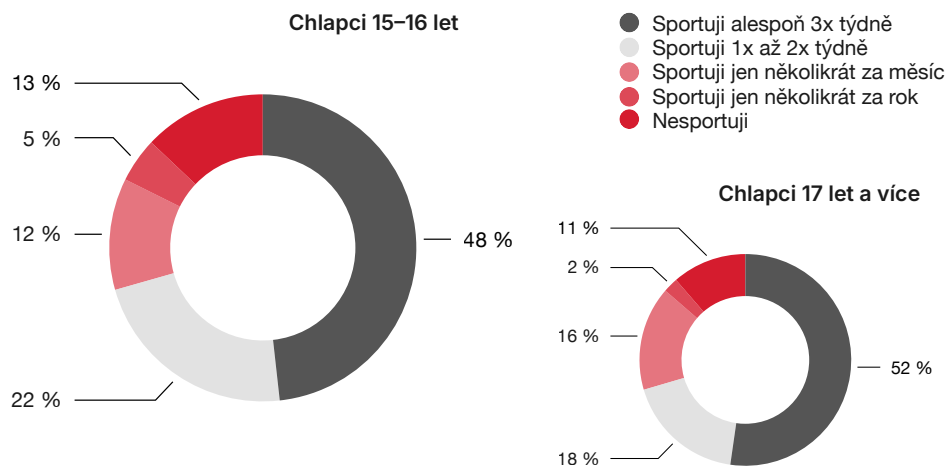
Graf 3.2 Členství pravidelně sportujících středoškoláků ve sportovních spolcích

Graf 3.3 Vývoj frekvence sportovních aktivit dívek na středních školách

Graf 3.4 Vývoj frekvence sportovních aktivit chlapců na středních školách

Členství středoškoláků ve sportovních klubech

S rostoucím věkem se mění také vztah dětí a mládeže ke sportovním klubům. V kategorii mladších středoškoláků je členství ve sportovních klubech relativně časté, avšak již zde lze pozorovat významnou skupinu pravidelně sportujících, kteří sportují mimo kluby. Tento jev je výraznější u dívek než u chlapců. Ve věku od 17 let se podíl nečlenů sportovních klubů mezi pravidelně sportujícími dále zvyšuje.

V nejstarší věkové kategorii se rozdíl mezi chlapci a dívkami částečně stírají. Členství ve sportovních klubech zůstává typické především pro jedince s vysokou frekvencí sportování, zatímco u ostatních převažuje neklubová forma sportovní aktivity. Sportování v klubu se postupně stává doménou menší, stabilní skupiny dlouhodobě aktivních středoškoláků.

Struktura sportovních aktivit podle věku a pohlaví

Nejmladší středoškoláci vykazují pestrou škálu sportovních aktivit, které do značné míry navazují na zkušenosti ze základní školy. U chlapců v této věkové kategorii převažují tradiční týmové sporty a kondiční aktivity, zejména fotbal, florbal, běh a fitness. Tyto sporty jsou často realizovány v kombinaci s individuální kondiční přípravou.

U dívek ve věku 15–16 let se kromě běhu a fitness výrazně prosazují také tanec, gymnastika a workout. Sportovní aktivity dívek jsou již v této fázi častěji individualizované a méně soutěžně orientované než u chlapců, a to i v případech, kdy jsou dívky členkami sportovních klubů.

Od 17 let dochází k výraznější selekci sportovních aktivit. U chlapců se postupně vyhraňuje kombinace jednoho dominantního sportu (nejčastěji fotbal nebo florbal) a doplňkové kondiční přípravy v podobě běhu, fitness či workoutu. Část chlapců opouští týmové sporty, avšak nadále zůstává aktivní prostřednictvím individuálních forem pohybu.

U dívek je v této skupině patrný silnější odklon od členství ve sportovním klubu. Výrazně roste význam individuálních a flexibilních aktivit, jako je běh, fitness, jóga nebo workout. Tanec si udržuje stabilní pozici, avšak i zde dochází u části dívek k přesunu z organizovaných forem do neformálního sportování.

Mezi nejstaršími skupinami středoškoláků je sportovní chování výrazně polarizované. U části mladých lidí dochází k udržení vysoké sportovní aktivity, avšak spektrum sportů se dále zužuje. U chlapců, kteří zůstávají aktivní, převažují fotbal, běh, fitness a kondiční formy pohybu, přičemž klubové prostředí zůstává typické pro menší skupinu dlouhodobě sportujících. Mezi nejstaršími dívkami dominují téměř výhradně individuální sporty – běh, fitness, jóga či workout. Týmové a soutěžní sporty se v této věkové kategorii objevují spíše výjimečně.

Změny ve vzorcích sportovních aktivit středoškoláků

Změny ve sportovní účasti, které se s rostoucím věkem objevují u středoškoláků, lze chápat jako výsledek souběhu vývojových, institucionálních a sociálních faktorů. Období střední školy představuje klíčovou fázi životní dráhy, v níž dochází k přehodnocování priorit, identity i způsobu trávení volného času, což se přirozeně promítá i do vztahu ke sportu. Jedním z hlavních vysvětlení poklesu frekvence sportovní aktivity je narůstající zátěž spojená se studiem, zejména ve vyšších ročnících středních škol. Zvýšené nároky na přípravu do školy, tlak na studijní výsledky, přijímací zkoušky na vysoké školy či maturita vedou k omezení organizovaného sportu a k posunu preferencí směrem k aktivitám, které jsou časově flexibilnější v porovnání s výkonnostním sportem.

Současně se v tomto období mění sociální struktura vrstevnických skupin. Zatímco u mladších adolescentů je sport často sdílenou kolektivní aktivitou, u starších středoškoláků se sociální vazby diverzifikují a sport ztrácí svou centrální roli v utváření identity v kolektivu. To se zvláště výrazně projevuje u dívek, u nichž dochází k dřívějšímu a rychlejšímu oslabení vazby na organizovaný sport.

Pro část středoškoláků, zejména těch, kteří neaspírují na vrcholový výkon, se tak klubové prostředí stává méně atraktivním nebo obtížně slučitelným s jejich životním stylem. Odchod z klubového sportu však neznamená automaticky odklon od pohybové aktivity. Naopak, značná část mladých lidí si zachovává pravidelné sportování v neformálních či individuálních formách. Tento posun lze interpretovat jako adaptivní strategii, která umožňuje sladit sport s časovými a sociálními omezeními.

Bariéry pravidelné sportovní a pohybové aktivity

Příčiny nespportování nebo nepravidelného sportování u středoškoláků mají převážně subjektivní charakter a souvisejí s vnitřní motivací, nedostatkem času a sociálním kontextem. Nejčastěji uváděnými bariérami jsou nedostatečná motivace, absence sportovního partnera a v případě dívek rovněž nedostatek času.

Z hlediska pohlaví se ukazují rozdílné vzorce. U dívek dominují bariéry spojené s motivací, časovou zátěží a sociálním zázemím. Dívky v porovnání s chlapci častěji uvádějí, že nemají s kým sportovat nebo je pro ně obtížné skloubit sport s ostatními povinnostmi. U chlapců se nejčastěji objevuje odpověď, že jim nic nebrání, což naznačuje absenci vnitřního impulzu a motivace.

Nespokojenost se stavem sportovních zařízení v místě bydliště se objevuje u malé části respondentů, rovněž absence sportovních zařízení byla uváděna minimálně, nicméně nejčastěji se jednalo o starší chlapce, kteří uváděli absenci sportovních zařízení.

Také v případě středoškoláků je důležitým faktorem sportování rodinné prostředí. Respondenti, jejichž rodiče sportují pravidelně, častěji vykazují vyšší míru sportovní aktivity. Naopak u nespportujících či nepravidelně sportujících středoškoláků se častěji objevuje absence sportování rodičů.

Absence sportovních zařízení v místě bydliště

Středoškoláci, kteří uvedli, že jim v místě bydliště chybí sportovní zařízení, jmenují konkrétní typy sportovišť, především ta, která umožňují neformální, individuální a celoročně dostupné sportování. Odpovědi se objevují častěji v okrajových městských obvodech, kde je nabídka sportovišť méně hustá a dostupnost zařízení vyžaduje dojíždění.

U chlapců se opakovaně objevují požadavky na kondiční a atletickou infrastrukturu, konkrétně atletická hala, atletický stadion, fitness centrum a workoutové hřiště. Výrazně jsou zastoupena také street sportoviště, zejména další místa pro skateboard, BMX či koloběžky, přičemž respondenti často uvádějí konkrétní lokalitu, kde zařízení chybí.

U dívek se objevují požadavky na vnitřní, bezpečné a multifunkční prostory, například „sportovní centrum, kde najdeme vybavení a hřiště pro většinu sportů v jedné budově“, dále „fitko“, jump arena a venkovní fitness. Dívky rovněž zmiňují rekreační hřiště pro kolektivní sporty, zejména hřiště na volejbal, a v menší míře i specializovaná zařízení, například jízďárny pro koně.

Z územního hlediska odpovědi naznačují, že více požadavků na nová sportoviště je v obvodech vzdálenějších od centra (zejména IV–VIII), kde chybí více volně přístupných zařízení. V centrálních obvodech se připomínky objevují méně často a častěji se týkají kvality nebo kapacity stávajících sportovišť, nikoli jejich absence.

Volná vyjádření a návrhy chlapců a dívek k rozvoji sportu

U chlapců se ve volných odpovědích výrazně objevují požadavky na konkrétní sportovní infrastrukturu v exteriéru, zejména pro neformální sportování a komunitní využití. Opakovaně jsou zmiňovány lesní a parkové prostory, cyklostezky a místa pro skateboardy, BMX a workout.

U dívek se ve volných odpovědích objevují specifitější a cílenější návrhy, často orientované na individuální, zdravotní a estetické formy pohybu. Dívky častěji zmiňují konkrétní typy aktivit, které vnímají jako nedostatečně dostupné, jedná se především o fitness a multifunkční zařízení.

Sportovní aktivity dospělých obyvatel Pardubic

→ Výsledky kvótního dotazníkového šetření v terénu

Výsledky analýzy sportovních aktivit obyvatel Pardubic odrážejí dlouhodobé trendy, které lze pozorovat jak v České republice, tak v evropském prostředí. Především je patrný posun od tradičních organizovaných a klubových aktivit k individuálním a flexibilním formám pohybu, které lze přizpůsobit pracovním povinnostem a rodinnému životu.

Napříč věkovými kategoriemi se u mužů i žen mezi nejrozšířenějšími sportovními aktivitami objevují především běh, fitness aktivity, cyklistika a chůze. Tyto aktivity jsou relativně nenáročné na organizaci, nevyžadují pevný časový režim, členství v klubu a lze je provozovat jak individuálně, tak neformálně ve veřejném prostoru. Tento vzorec odpovídá obecně popisovanému trendu, kdy sport již není jen doménou klubů či jiných sportovních organizací a stává se součástí každodenního životního stylu dospělých.

Rozdíly mezi muži a ženami v typických sportovních aktivitách zároveň odrážejí přetrvávající genderové rozdíly ve sportu. Dospělí muži se častěji věnují kolektivním a výkonnostně orientovaným sportům, zejména v mladších věkových kategoriích, zatímco ženy preferují aktivity spojené s kondicí, zdravím a duševní pohodou, jako je běh, fitness, jóga či chůze. Tyto rozdíly nejsou pouze specifíkem Pardubic, ale odpovídají širším společenským vzorcům sportovní účasti.

S rostoucím věkem dospělých obyvatel Pardubic dochází u obou pohlaví k postupnému přesunu od výkonnostních a intenzivních aktivit k pohybu s nižší intenzitou, především k běhu, cyklistice a plavání, u nejstarších skupin obyvatel dominuje chůze. Tento trend reflektuje změny spojené se stárnutím a rostoucí důraz na zdravotní a preventivní funkci pohybu. Sport se postupně stává nástrojem udržení mobility, soběstačnosti a kvality života. Roste význam bezpečného, dostupného a kvalitního veřejného prostoru, který umožňuje každodenní pohyb bez nutnosti složité organizace a nároků na dopravu.

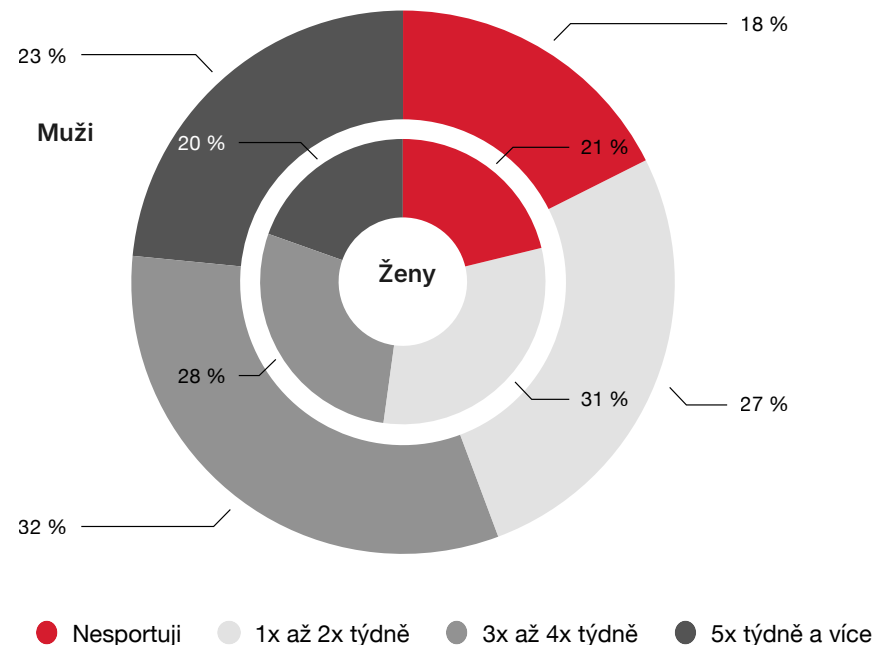
Výsledky šetření potvrzují diskutovaný společenský fenomén, kdy podíl osob, které vůbec nesportují, s věkem narůstá. Tento jev nezpůsobují pouze zdravotní omezení, ale souvisí i s kumulací sociálních rolí, pracovního zatížení, péče o rodinu a oslabováním sportovních návyků. U starších věkových skupin hrají významnou roli také obavy z úrazu, nejistota při pohybu a nedostatek vhodné infrastruktury pro pohybovou aktivitu.

Z hlediska sportovní vybavenosti je patrné, že význam sportovních zařízení se v průběhu života mění. Zatímco u mladších obyvatel hrají důležitou roli sportovní haly, dostupná hřiště a fitness centra, s přibývajícím věkem roste význam parků, cyklostezek a přírodních tras v okolí bydliště. Tento posun odpovídá také urbanistickým trendům, které kladou důraz na podporu aktivního životního stylu prostřednictvím kvalitního veřejného prostoru.

Tabulka 4.1 Složení vzorku respondentů podle městských obvodů

Městský obvod	Počet respondentů	Počet obyvatel	Podíl respondentů na vzorku	Podíl obyvatel na celkové populaci
MO I	77	20 928	11,3 %	23,4 %
MO II	216	18 064	31,6 %	20,2 %
MO III	134	15 275	19,6 %	17,0 %
MO IV	37	5 232	5,4 %	5,8 %
MO V	129	16 505	18,9 %	18,4 %
MO VI	40	6 383	5,9 %	7,1 %
MO VII	44	6 957	6,4 %	7,8 %
MO VIII	6	275	0,9 %	0,3 %
Celkem	683	89619	100 %	100 %

Graf 4.1 Frekvence sportovní aktivit dospělých mužů a žen

Frekvence sportování ve vztahu k věku a pohlaví

Data ukazují, že nejvyšší frekvence sportování je typická především pro mladší věkové skupiny, zejména u mladších mužů. Tito respondenti častěji uvádějí sportování několikrát týdně a současně kombinují více různých aktivit. Sport je v této skupině především součástí životního stylu a identity. S rostoucím věkem dochází k postupnému poklesu frekvence sportování, a to u obou pohlaví. Sport se stává méně pravidelným, méně intenzivním a často se redukuje na jednu aktivitu. Vývoj odpovídá životním trajektoriím, kdy se mění pracovní zatížení, rodinné povinnosti i zdravotní stav.

Ženy napříč věkovými kategoriemi vykazují v průměru nižší frekvenci sportování než muži. Nejde však o nižší zájem o sport, ale spíše o odlišnou formu jeho realizace – ženy častěji sportují nepravidelně, flexibilně a mimo klubové prostředí. Přesto nejsou rozdíly mezi muži a ženami tak výrazné, jako je tomu v případě celorepublikových statistik.

Kdo sportuje málo a kdo nespportuje vůbec

Dospělí obyvatelé sportující nepravidelně nebo nespportující vůbec se koncentrují především ve středních a vyšších věkových kategoriích, častěji se jedná o ženy. U osob s nepravidelnou aktivitou je typické, že sport nedokáží pravidelně začlenit do svého denního režimu. Sport je nahrazován nárazovým pohybem, případně je odkládán na „vhodnější období“. U nespportujících osob se jedná o kombinaci strukturálních a individuálních bariér. Významná část těchto respondentů sice realizuje určitý každodenní pohyb (zejména chůzi), ale sportu se nevěnuje, neboť nikdy pravidelně nespportovali nebo již nespportují.

Proč lidé nespportují nebo sportují nedostatečně

Důvody nízké sportovní aktivity nebo její absence se liší podle věku, v datech se opakují tři typy bariér:

- 1) Časové a „kariévní“ bariéry. Typické zejména pro osoby v produktivním věku. Sport je vytlačován prací, nedostatkem času, péčí o rodinu a únavou.
- 2) Zdravotní bariéry. Dominantní u vyšších věkových kategorií. Sport je vnímán jako potenciálně rizikový nebo fyzicky náročný. Neaktivita zde často není volbou, ale důsledkem zdravotního stavu nebo subjektivních obav.
- 3) Motivační a zvykové bariéry. Přítomné napříč věkem, častěji u osob bez sportovní zkušenosti nebo bez sociální vazby na sport. Sport není součástí identity ani běžného režimu dne. Tyto bariéry se často kumulují, což vysvětluje, proč se část populace dlouhodobě nachází mimo pravidelný sportovní režim.

Základní charakteristiky sportovních aktivit podle pohlaví a věku

Muži a ženy od 18 do 30 let

Muži v nejmladší věkové kategorii vykazují nejvyšší frekvenci sportování ze všech sledovaných skupin. Časté je sportování několikrát týdně v kombinaci více aktivit. Mezi typické aktivity patří běh, fitness a posilovna, ale také kolektivní sporty jako fotbal, florbal či basketbal, které jsou často provozovány organizovaně v klubech. Sport je u mladších mužů výraznou součástí životního stylu a identity.

Mezi ženami ve věku 18–30 let je frekvence sportování rovněž relativně vysoká, ačkoliv v porovnání s muži je nižší. Mladší ženy nejčastěji sportují 1x až 3x týdně. Nejčastějšími aktivitami jsou běh, fitness, jóga a posilování, realizované převážně individuálně. Sport je častý, ale méně zakotvený v pravidelném režimu jako je tomu ve stejné kategorii mužů.

Muži a ženy 31 až 40 let

Muži stále sportují poměrně často, avšak dochází k mírnému poklesu frekvence. Typické je sportování 1x až 2x týdně. Přetrvávají běh, cyklistika a fitness, kolektivní sporty (zejména fotbal, basketbal, florbal) se častěji přesouvají do rekreační formy. Sport zůstává důležitou součástí dne, ale více se přizpůsobuje pracovnímu a rodinnému životu. V této kategorii se rovněž objevují muži, kteří dříve nespportovali.

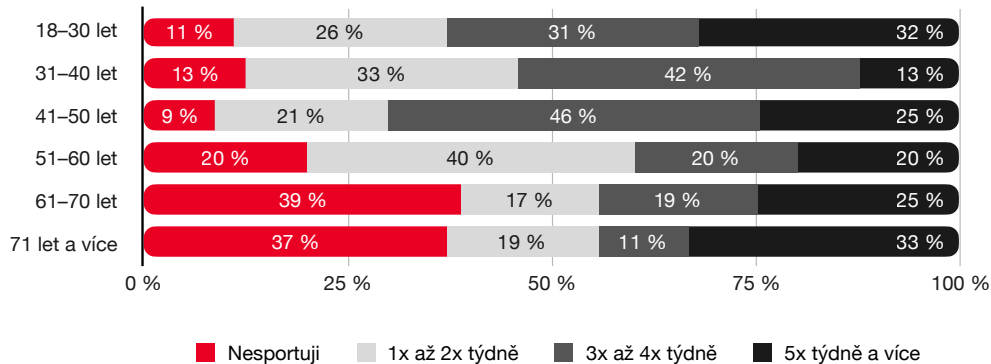
V kategorii žen je patrný výraznější pokles frekvence sportování. Aktivity jsou velmi často nepravidelné nebo nárazové. Nejčastějšími sporty jsou běh, fitness, jóga a chůze, realizované zejména podle časových možností. Sport zde velmi často ustupuje jiným povinnostem a ztrácí pravidelnost. Součástí této kategorie jsou rovněž ženy, které jsou stále členkami sportovních klubů, ale také ženy, které se dříve sportu nevěnovaly.

Muži a ženy 41 až 50 let

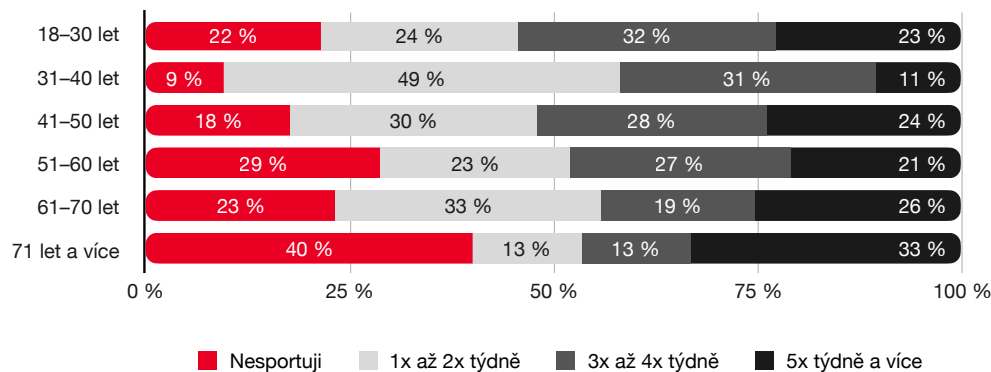
Muži ve středním věku sportují převážně 1x týdně nebo méně, přičemž sport má spíše udržovací a zdravotní charakter. Dominují běh, cyklistika a chůze, často provozované individuálně a venku. Pravidelný trénink ustupuje flexibilnímu pohybu bez pevného harmonogramu. Prosazují se individuální aktivity na úkor dříve provozovaných kolektivních sportů.

U žen ve věku 41–50 let je frekvence sportování spíše nízká. Časté je sporadické sportování nebo přechod k pohybu, který není vnímán jako sport (zejména chůze). Typické aktivity zahrnují kromě chůze také fitness a cvičení. Sport se zde stává spíše doplňkovou aktivitou, nikoliv pevnou součástí týdne.

Graf 4.2 Frekvence sportovních aktivit mužů podle věku

Graf 4.3 Frekvence sportovních aktivit žen podle věku

Tabulka 4.2 Sportovní aktivity dospělých obyvatel Pardubic

Věková kategorie	Muži – TOP 5 sportů	Ženy – TOP 5 sportů
18–30 let	běh, fotbal, fitness, cyklistika, basketbal	běh, fitness, jóga, posilovna, cvičení
31–40 let	běh, fotbal, cyklistika, fitness, basketbal	běh, fitness, jóga, cvičení, posilovna
41–50 let	běh, cyklistika, chůze, fitness, posilování	chůze, běh, fitness, cvičení, jóga
51–60 let	cyklistika, chůze, běh, fitness, plavání	chůze, cvičení, fitness, běh, jóga
61–70 let	chůze, cyklistika, běh, plavání, fitness	chůze, cvičení, plavání, jóga, fitness
71 let a více	chůze, cyklistika, plavání, cvičení, běh	cvičení, chůze, plavání, cyklistika, jóga

Muži a ženy 61 až 70 let

Muži vykazují výrazný pokles frekvence sportování, přičemž dominuje občasný pohyb. Nejčastějšími aktivitami jsou chůze, cyklistika a plavání, realizované podle zdravotních možností. Sport je méně častý, ale stále přítomný u části populace.

U žen v této věkové skupině je sportování méně časté. Typická je chůze a příležitostné cvičení nebo plavání. Frekvence je nízká a silně závislá na zdravotním stavu a pocitu bezpečí. Sport je často nahrazen běžným každodenním pohybem.

Muži a ženy 71 let a více

Muže i ženy v nejstarší věkové kategorii lze rozdělit do dvou přibližně stejně početných kategorií. Polovina seniorů je nadále pohybově aktivních, ostatní sportují spíše výjimečně nebo nesportují vůbec. Pokud k pravidelnému pohybu dochází, má podobu krátké chůze nebo velmi lehké aktivity, bez pravidelné frekvence. Sport zde ztrácí charakter volnočasové aktivity a je nahrazen základní mobilitou. U nejstarších žen je frekvence sportování nejnižší ze všech skupin. Sportovní aktivita je velmi omezená a často zcela chybí. Pokud se objevuje, jde téměř výhradně o chůzi v okolí bydliště. Frekvence je nízká a výrazně ovlivněná zdravotními a bezpečnostními faktory.

Data za nestarší skupiny mužů a žen na *Grafech 4.2 a 4.3* jsou mírně zkreslena relativně nízkým počtem respondentů, nicméně i tak vypovídají o relativně vysoké míře sportovních a pohybových aktivit u významné části pardubických seniorů.

Analýza sportovních aktivit obyvatel ukazuje, že věk představuje mechanismus postupné proměny vztahu ke sportu v průběhu života. Změny ve frekvenci sportování i ve volbě sportovních aktivit odpovídají širším životním přechodům a strukturálním okolnostem.

V mladším věku sport plní především identitární a sociální funkci. Sportovní aktivita je součástí seberealizace, sociálních vazeb a volnočasového stylu. Nesportování se zde objevuje spíše jako výsledek individuálních preferencí než jako důsledek omezení. Věk zde nepůsobí omezujícím způsobem, ale naopak rozšiřuje spektrum možností sportovního zapojení. S přechodem do středního věku se role sportu u části obyvatel proměňuje. Sport plní roli kompenzační aktivity, která konkuruje povinnostem.

Ve vyšším věku se sportovní chování obyvatel dostává do další fáze. Sport se postupně odpoutává od výkonu a začíná být vnímán především jako nástroj udržení funkčnosti a soběstačnosti. Absence sportování je nejčastěji spojena se zdravotním stavem, obavami z rizika a nejistotou při pohybu, přičemž v některých případech může být hodnocení vlastního stavu neobjektivní nebo jako odůvodnění vlastního nezájmu.

Z hlediska příčin absence pravidelných sportovních aktivit je klíčové, jak se s věkem mění charakter subjektivních bariér. To, co je v mladším věku otázkou volby nebo motivace, se ve vyšším věku stává otázkou dostupnosti, bezpečnosti a zdravotní vhodnosti konkrétního sportu či aktivity.

→ Výsledky šetření formou ankety

Výsledky šetření formou ankety oproti předchozím poznatkům jsou výrazně zkresleny tím, že se jej účastnili zejména obyvatelé, kteří mají ke sportu pozitivní vztah, proto jsme se více zaměřili především na hlavní charakteristiky sportovních aktivit a hodnocení současného stavu perspektivou těchto obyvatel.

Z hlediska pohlaví byl vzorek respondentů vyrovnaný, do ankety se zapojilo celkem 432 mužů a 434 žen, část respondentů pohlaví nevedla. Vyšší zastoupení měli obyvatelé ve středním věku. Nejpočetnější skupinou byly respondenti od 41 do 50 let, dále skupina 31 až 40 let a 18 až 30 let. Naopak relativně nízké zastoupení zaznamenali senioři.

Z pohledu městských obvodů je vzorek tvořen především respondenty z obvodů MO I, MO II, MO V a MO III, naopak nízké zastoupení mají obvody MO IV, MO VI a zejména MO VIII. Relativně vysoký podíl respondentů také uvedl, že bydlí v blízkém okolí Pardubic – tito obyvatelé jsou často členy pardubických klubů nebo využívají pardubická sportoviště.

Zastoupení nesportujících obyvatel bylo v anketě jen v řádu jednotek, v případě žen se však objevuje relativně vysoký podíl respondentek, které sportují jen nepravidelně (několikrát za měsíc), což odpovídá vývoji, který lze pozorovat již na základních a především na středních školách. Zatímco se sportu alespoň 3x týdně věnuje celkem 58 % dospělých mužů, v případě žen je to pouze 41 % dospělých žen.

Dále jsme se pokusili charakterizovat, jaký podíl dospělých v jednotlivých věkových kategoriích je členem sportovního klubu a jaký podíl dospělých obyvatel Pardubic naopak sportuje pouze mimo prostředí sportovních klubů.

V případě mužů je zřejmé, že sportovní kluby sehrávají velmi výraznou roli napříč věkovými kategoriemi, ačkoliv je třeba přihlídnout k relativně nízkému počtu respondentů u nejstarších skupin. U pardubických mužů napříč věkovými kategoriemi tak platí, že pokud muž pravidelně sportuje, je velmi pravděpodobné, že je zároveň členem sportovního klubu. U nejmladší kategorie do 30 let je podíl členů dokonce na úrovni 83 %, pouze v případě mužů od 51 do 60 let je podíl členů nižší než 50 %.

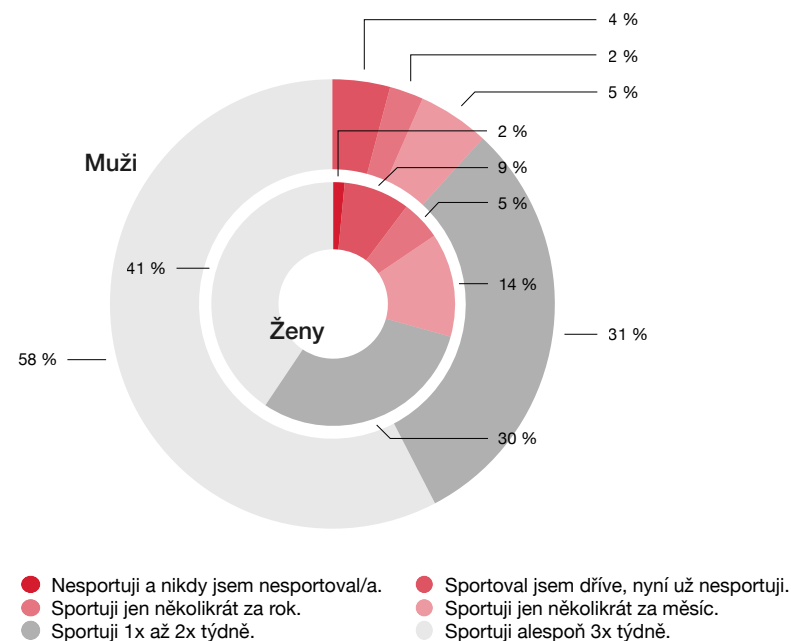
Výrazně odlišná je oproti mužům struktura členství u žen, kde již v nejmladších kategoriích převažují ženy, které pravidelně sportují, ale nejsou členkami sportovních klubů. Ačkoliv je oproti mužům podíl žen ve sportovních klubech výrazně nižší, přesto lze v českém kontextu hovořit o nadprůměrných hodnotách ve srovnání s jinými českými městy.

Zajímavé je zjištění, že vyšší podíl členek lze pozorovat v kategoriích žen od 61 let a od 71 let. Jedná se nejen o ženy, které jsou členkami klubu dlouhodobě, ale rovněž ženy, které se začlenily do klubu později, což odpovídá současným poznatkům, kdy se řada sportovních klubů (typicky hlavně Sokol či ASPV) přizpůsobuje potřebám starších žen. Sport má v tomto případě také sociální přesah, kdy slouží jako prostředek přirozeného setkávání a prevence sociálního vyloučení. Důležitá je u těchto věkových kategorií dobrá dostupnost takových klubů, zejména v okrajových částech města.

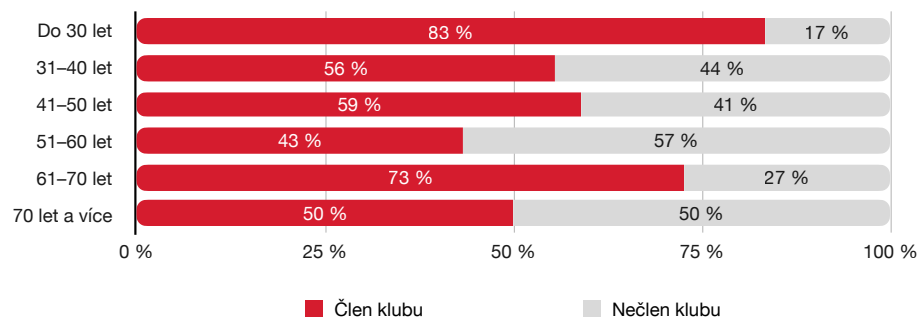
Tabulka 4.3 Složení vzorku podle bydliště

Městský obvod	Počet respondentů
MO I	139
MO II	110
MO III	86
MO IV	43
MO V	100
MO VI	48
MO VII	56
MO VIII	1
Okolí Pardubic	273
Celkem	856

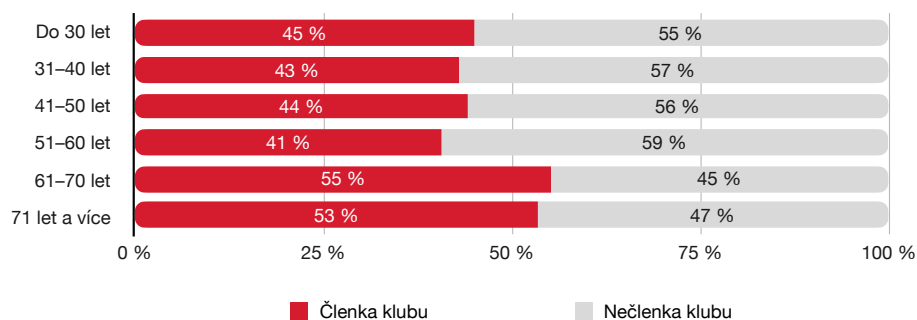
Graf 4.4 Frekvence sportovních aktivit mužů a žen

Graf 4.5 Členství dospělých mužů ve sportovním klubu

Graf 4.6 Členství dospělých žen ve sportovním klubu

Druhy sportovních aktivit dospělých obyvatel Pardubic

V nejmladší skupině mužů se výrazně prosazuje kombinace kolektivních sportů a individuálních (kondičních) aktivit. Nejčastěji uváděnými sporty byly fotbal, fitness, cyklistika, plavání a běh a basketbal. Tato skladba naznačuje, že již v mladém věku není sportování redukováno pouze na kolektivní sporty v klubech, ale významná část mužů kombinuje výkonnostní aktivity s individuálním kondičním pohybem.

U žen ve stejné kategorii je struktura sportovních aktivit odlišná. Mezi nejmladšími ženami dominují fitness, tanec, cyklistika, plavání, jóga a běh. Ženské sportování je v porovnání s muži výrazněji orientováno na individuální aktivity, často s estetickým nebo zdravotně-kondičním zaměřením, a méně na tradiční kolektivní sporty.

Od 30 let se sportovní profil dospělých obyvatel stabilizuje a současně se projevuje posun k aktivitám, které jsou časově flexibilní a snadno kombinovatelné s pracovními a rodinnými povinnostmi. U mužů v této fázi dominují cyklistika, běh, plavání a fitness, rovněž fotbal má stále vysoké zastoupení, ale jeho četnost postupně klesá. U žen se v této fázi výrazně posiluje zastoupení cyklistiky a běhu, přičemž fitness, plavání a jóga mají stále relativně vysoké zastoupení.

Muži i ženy ve věku 41 až 50 let uvádějí v průměru nejvyšší počet sportů. Právě tyto obyvatelé představují největší skupinu, která kombinuje více sportů a je citlivá jak na dostupnost venkovní infrastruktury (venkovní hřiště, cyklostezky, běžecké trasy), tak na kapacitu a provozní režim krytých zařízení (krytý bazén, sportovní haly).

Po 50. roce života se u pardubických mužů objevuje poměrně výrazný zlom. Zatímco v předchozích kategoriích uvádějí muži průměrně dva sporty, po 50. roku dochází k poklesu a k užší skladbě aktivit. Muži ve věku 51-60 let nejčastěji uvádějí cyklistiku, plavání, běh a fitness, zatímco týmové sporty výrazně ustupují. Ve skupině mužů 61 až 70 let se přidává ještě intenzivněji turistika a chůze a objevují se i sezónní aktivity jako například běžecké lyžování. Ve věku od 70 let je složení sportů již velmi úzké, nestarší muži uvádějí především plavání, cyklistiku a chůzi.

U žen je průběh s rostoucím věkem odlišný, diverzita sportů zůstává relativně stabilní i po 50. roku a výraznější snížení počtu sportovních aktivit nastává v porovnání s muži později. Ve skupinách žen od 50 do 70 let zůstává vedle cyklistiky a plavání silně přítomná jóga a také tanec, což naznačuje, že ženy v tomto věku častěji udržují kombinaci kondičních a měkkých forem pohybu. Ve věku od 71 let sice diverzita klesá, ale i zde je patrné, že část žen pokračuje v aktivitách typu jóga, cvičení či tanec. Vyšší podíl žen sportuje také kolektivně ve formě společných cvičení.

Tabulka 4.4 Nejčastější sportovní aktivity podle věkových skupin

Věková kategorie	Muži – TOP 6 sportů	Ženy – TOP 6 sportů
18-30 let	Fotbal, fitness, cyklistika, plavání, běh, basketbal	Fitness, tanec, cyklistika, plavání, jóga, běh
31-40 let	Cyklistika, fitness, běh, plavání, fotbal, tenis	Fitness, tanec, cyklistika, plavání, jóga, běh
41-50 let	Cyklistika, běh, plavání, fitness, fotbal, tenis	Fitness, běh, cyklistika, plavání, jóga, tanec
51-60 let	Cyklistika, běh, plavání, fitness, fotbal, tenis	Cyklistika, fitness, běh, plavání, jóga, tanec
61-70 let	Cyklistika, plavání, běh, fitness, tenis, stolní tenis	Cyklistika, plavání, fitness, běh, jóga, tanec
71 let a více	Plavání, cyklistika, turistika, chůze, fitness, běžecké lyžování	Cyklistika, plavání, jóga, turistika, chůze, fitness, tanec

Vnímání absence sportovní infrastruktury

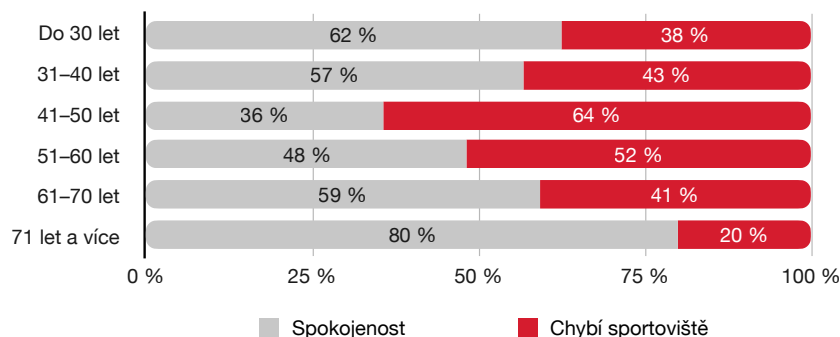
Nejmladší muži nejčastěji zmiňovali nedostatek hřišť pro míčové hry, workoutových hřišť a obecně míst, kde je možné sportovat neorganizovaně a spontánně. Důležitým motivem je pro tuto kategorii i další skupiny mužů dostupnost a možnost flexibilního využití v průběhu dne. Ve skupině mužů od 40 let se pak opakovaně objevují požadavky na dostupná fitness zařízení, kvalitní běžecké trasy a sportoviště v docházkové vzdálenosti. Sport je chápán jako prostředek k udržení kondice, který by měl být snadno kombinovatelný s pracovním a rodinným životem.

Kategorie mužů do 50 let je z hlediska vnímání nedostatku sportovišť nejkritičtější. Nejčastěji poukazují na nedostatečné kapacity sportovních zařízení, zejména plaveckého bazénu a víceúčelových sportovních hal. Jejich nespokojenost se tedy netýká chybějících sportovišť, ale spíše omezených kapacit. Muži ve věku 51–60 let ve svých odpovědích nejčastěji uvádějí možnost pro plavání, bezpečné běžecké a cyklistické trasy. Klíčovými tématy jsou kvalita povrchů, údržba a bezpečnost.

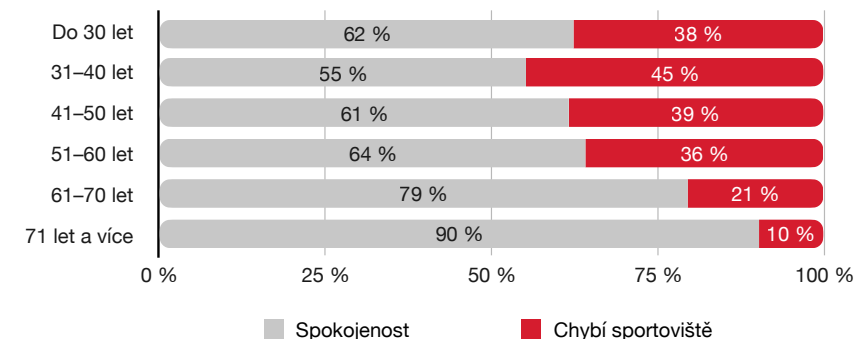
Nejmladší ženy poukazují na nedostatek fitness a pohybových studií, prostor pro tanec, jógu a další formy cvičení. Důležitým aspektem je pro ně bezpečné prostředí a dostupnost v blízkosti bydliště. Nejmladší ženy preferují aktivity, které lze provozovat individuálně nebo v menších skupinách. Také ženy ve věku 31 až 40 let nejčastěji zmiňují potřebu časově dostupných fitness a cvičení zaměřených na kondici a zdraví, stejně jako možnost sportovat spontánně bez závazků a organizačních bariér. Skupina žen do 50 let poukazuje na nedostatečnou nabídku plavání a cvičení orientovaných na zdraví a prevenci. Objevuje se znovu poptávka po multifunkčních sportovištích bez nutnosti členství.

Ženy nad 50 let zdůrazňují potřebu klidnějších a zdravotně orientovaných pohybových aktivit. Postrádají kvalitní vnitřní sportoviště a cvičení zaměřená na prevenci, regeneraci a udržení fyzické kondice. Důležitým faktorem je komfort, dostupnost a bezpečnost. Nejstarší ženy deklarují absenci sportovních zařízení v menší míře a nejčastěji v podobě lokálních možností pro rekreační pohyb v blízkosti bydliště. Většina respondentek v této skupině však hodnotí nabídku sportovišť jako dostačující (viz Graf 4.8).

Graf 4.7 Absence sportovních zařízení z pohledu dospělých mužů

Graf 4.8 Absence sportovních zařízení z pohledu dospělých žen

Nespokojenost mužů s technickým stavem sportovních zařízení

Dospělí muži do 30 let vyjadřují nespokojenost se stavem sportovních zařízení poměrně často, přičemž jejich kritika se soustředí zejména na kvalitu a údržbu venkovních sportovišť. Nejčastěji zmiňují opotřebované povrchy hřišť, zastaralá basketbalová a fotbalová hřiště a nedostatečně udržovaná workoutová hřiště. Tato skupina mužů očekává moderní, bezpečná a vizuálně kvalitní sportoviště pro intenzivní využití.

Muži ve věku 31 až 40 let patří mezi skupiny, které nespokojenost se stavem sportovišť vyjadřují relativně často. Kritika se zaměřuje především na technický stav fitness zařízení, běžeckých tras a menších lokálních sportovišť v blízkosti bydliště. Respondenti poukazují na nedostatečnou údržbu, špatné povrchy a celkový dojem sportovišť.

Kategorie mužů do 50 let představuje nejkritičtější skupinu. Nejčastěji poukazují na technický stav plaveckého bazénu, sportovních hal a jejich sociálního zázemí a šaten. Kritika se týká také údržby, přetížení a nízkého komfortu při vysokém vytížení.

Muži ve věku od 51 do 60 let vyjadřují nespokojenost se stavem sportovišť méně často než mladší skupiny, pokud se kritika objevuje, je zaměřena na bezpečnost a kvalitu povrchů. Nejčastěji uvádějí cyklostezky, běžecké trasy a venkovní sportoviště, kde jsou nespokojeni s nerovnostmi, technickým stavem nebo absencí osvětlení.

Muži nad 60 let vyjadřují nespokojenost spíše výjimečně. Pokud kritizují stav sportovišť, jde často o nevyhovující technický stav zázemí sportovišť. Muži ve věku 71 let a více patří k nejméně kritickým skupinám. Nespokojenost se stavem sportovních zařízení se vyskytuje zcela okrajově a má spíše individuální charakter. Převládají spokojenost se stávající nabídkou a nižší očekávání vůči vyššímu standardu sportovišť.

Nespokojenost žen s technickým stavem sportovních zařízení

Nejmladší ženy vyjadřovaly nespokojenost se stavem sportovišť v Pardubicích poměrně často, jejich kritika se soustředí zejména na čistotu, estetiku a celkový dojem sportovišť. Nejčastěji zmiňují fitness centra, cvičební sály a venkovní sportoviště, u kterých ženám nejčastěji vadí zastaralé vybavení, špatná údržba a pocit nedostatečné péče o prostředí.

Ženy ve věku 31 až 40 let patří k nejkritičtějším skupinám. Kritika se zaměřuje na stav vnitřních sportovišť, šaten a sociálního zázemí, ale také na přetížení některých zařízení. Respondentky poukazují na to, že zázemí sportovišť neodpovídá jejich vytiženosti a zvyšujícím se nárokům na komfort. Ženy ve věku do 50 let vyjadřují nespokojenost se stavem sportovišť méně často než muži, přesto se v jejich odpovědích opakují výhrady k technickému stavu plaveckého bazénu a zařízení zaměřených na zdravotně orientovanou cvičení. Vadí jim zejména opotřebením, zastaralé vybavení a nedostatečná údržba.

Kategorie žen do 60 let hodnotí stav sportovních zařízení spíše pozitivně, pokud se objeví kritika, týká se především bezpečnosti a komfortu. Nejčastěji zmiňují stav povrchů, absenci osvětlení nebo nevyhovující přístupové cesty ke sportovištím.

Ženy ve věku 61 až 70 let vyjadřují nespokojenost se stavem sportovišť pouze výjimečně. Pokud se kritické poznámky objeví, směřují k drobným provozním nedostatkům nebo bariérám, které ztěžují bezpečné využívání zařízení. Ženy v kategorii 71 let a více patří k nejnejspokojenějším skupinám v souboru. Nespokojenost se stavem sportovních zařízení je zde ojedinělá a má spíše individuální charakter než systémový rozměr.

Návrhy obyvatel k problematice rozvoje sportu v Pardubicích

Závěrečná otevřená otázka dotazníku dávala respondentům prostor volně se vyjádřit k problematice rozvoje sportu v Pardubicích. Respondenti formulovali své odpovědi převážně věcně, konstruktivně s orientací na řešení. V odpovědích se opakuje několik tematických okruhů, které se promítají do návrhové části / Strategie:

Výrazné zastoupení měla v odpovědích **oblast finanční podpory sportu z rozpočtu města**. Objevují se požadavky na vyvážení podpory vrcholového sportu, organizovaného a neorganizovaného sportu. Respondenti oceňují podporu klubů, zároveň však upozorňují, že část obyvatel sportuje mimo klubové struktury. Typické byly následující formulace:

„Sport by neměl být jen o klubech, ale i o lidech, kteří si chtějí jít jen tak zaspportovat.“

„Město by mělo myslet i na rekreační sport, nejen na výkonnostní.“

Dále respondenti uváděli následující připomínky či návrhy:

„Neměl by se nadměrně (na úkor jiných sportů) podporovat hokej a fotbal.“

„Nepodporovat pouze vrcholový sport, podporovat také děti a seniory.“

„Nízká podpora menších sportovních odvětví.“

„Většina samoživitelů nebo průměrných rodičů si nemůže sport pro své děti dovolit.“

„Financování sportu ve smyslu podílu z celkového rozpočtu města je nedostatečné a neodpovídá důležitosti budování fyzického a mentálního zdraví populace.“

„Zajistit lepší finanční ohodnocení trenérů. Kvalitní trenéři jsou klíčoví pro rozvoj sportu, ale jejich práce bývá často nedostatečně oceněna.“

„Podporovat vzdělávání trenérů – např. formou dotací na licence, semináře.“

„Nedostatečná podpora dívčího a ženského sportu.“

Dalším silným tématem byla **problematika údržby a modernizace sportovišť**, která byla respondenty velmi často vnímána jako důležitější než výstavba nových zařízení. Opakovaně zaznívaly názory, že problémem v Pardubicích není absence sportovišť, ale jejich technický stav, opotřebením a údržba. Respondenti uváděly také tyto formulace:

„Nejdřív opravte to, co už máme, než budete stavět nové haly.“

„Sportoviště jsou, ale nejsou v takovém stavu, aby člověk měl chuť je využívat.“

Dále respondenti uváděli následující připomínky či návrhy:

„Plochodrážní stadion by zasloužil pozornost, oprava tribuny a podobně.“

„Nevyhovující a nekoncepční rekonstrukce fotbalového stadionu.“

„Vznikají nová a hezká sportoviště, ale časem jsou zanedbaná. Nikdo se o ně nestará.“

„Běžecké trasy s měkčím povrchem a workout hřiště jsou nedostatečné, nebo špatně přístupné, cyklostezky jsou v žalostném stavu.“

„Často chybí odpovídající zázemí sportoviště (WC, kabinka na převlečení).“

„Není možné uspořádat žádný kvalitní turnaj (mezinárodní).“

„Nevyužitý potenciál hřiště na Slovanech, vytvořit sportovně-relaxační zónu, kombinace sportovišť pro širokou veřejnost s odpočinkovými zelenými místy.“

Respondenti často upozorňují na nesoulad mezi rozvojem bydlení a **rozvojem sportovní infrastruktury**. Obyvatelé vnímají, že sportovní infrastruktura dostatečně nereaguje na celkový rozvoj města. Typické výroky zahrnují:

„Bydlení se staví rychle, ale sportovní infrastruktura nestihá.“

„V nových čtvrtích chybí sportovní zázemí pro běžné občany.“

Dále respondenti uváděli následující připomínky či návrhy:

„Sportovní hala tu chybí již celá desetiletí.“

„V Nemošicích není kde sportovat, pokud nehrajete fotbal.“

„Postavit více menších skateparků.“

„Ocenil bych více workoutových hřišť, jako je Na Špici, ale více rozmístěné po Pardubicích.“

„Chybí třetí ledová plocha. Další tělocvična pro míčové sporty s tribunou.“

„Město potřebuje sportovní komplex (haly, hotel, hřiště, regenerace, fitness centrum), který by mohl sloužit reprezentačním výběrům, různým soustředěním atd.“

„Pardubice mají v části města kvalitní fitness zázemí, ale v polovině lokalit chybí posilovny i kluby bojových sportů. Běžecké i cyklistické trasy jsou slabé.“

„V Dražkovicích chybí sportoviště a napojení na stezku z Nemošic.“

„V Pardubicích chybí hala na badminton.“

„Rekonstrukce tělocvičen u základních škol je nutná, kapacitně nestačí nejen samotným školám.“

„Na sídlišti Závodu míru zcela chybí venkovní sportovní prvky pro mládež.“

„Ano, více stezek, které propojí přilehlé obce a tím vytvoří možnost navštěvovat okolí.“

Opakovaně se objevovaly také konkrétní návrhy na **rozvoj podmínek pro neorganizovaný sport ve veřejném prostoru**. Respondenti navrhují budování multifunkčních venkovních hřišť, workoutových zón, běžeckých a cyklistických tras či pohybových prvků v parcích. Tyto návrhy jsou často formulovány velmi konkrétně:

„Více menších hřišť a workoutů po městě, ne jen jedno velké centrum.“

„Sport by měl být součástí parků a veřejného prostoru, ne zavřený za plotem.“

Dále respondenti uváděli následující připomínky či návrhy:

„Volné parkování u sportovišť, upravit lesy v okolí města tak, aby bylo možné je lépe využívat (zpevněné cesty, lavičky, WC, možnost se umýt)“.

„Z pohledu cyklisty ve městě lepší kvalita stezek hlavně podél řek. Nevyužitý potenciál směrem do Sezemic nebo podél Chrudimky do obcí na jihu.“

„Celý areál Červeňák má obrovský potenciál.“

„Co nejvíce nesoutěžního sportu do škol.“

„Chybí prostor pro aktivní sportování v přírodě, jako jsou Hradecké lesy.“

„Parkování pro aktivity v lese (běh, kolo)“

„Veliký potenciál dřímá v bývalé plovárně na Vinici – veřejná plovárna, bistro, půjčovna sportovního vybavení, lávka, sauna s přírodním otužováním, to Pardubicích zcela chybí.“

„Více basketbalových košů na volně dostupných hřištích.“

Dalším tématem s výrazným zastoupením byla **dostupnost sportovišť pro veřejnost**, zejména časová a kapacitní.

„Sportoviště jsou často plná klubů a pro veřejnost zbývají jen okrajové časy.“

„Bylo by dobré jasně oddělit časy pro kluby a pro veřejnost.“

Dále respondenti uváděli následující připomínky či návrhy:

„Více zpřístupnit sportoviště pro veřejnost v odpoledních či večerních hodinách.“

„Není dostatečná kapacita tělocvičen.“

„Dostat se na sportoviště je pro malé sporty skoro nemožné.“

„Lépe využívat dostihové závodiště a plochodrážní stadion.“

Konstruktivní byly podněty týkající se **komunikace a informovanosti**. Respondenti uvádějí, že nemají dostatečný přehled o tom, jaká sportoviště jsou v Pardubicích k dispozici nebo jaké investice město plánuje. Inspirativní byly návrhy na vytvoření jednotného informačního systému:

„Chybí přehled sportovišť – mapa, web, aplikace.“

„Město by mělo lépe vysvětlovat, proč se investuje právě tam a ne jinde.“

Dále respondenti uváděli následující připomínky či návrhy:

„Lepší propagace sportovních akcí a aktivit, např. jednotný kalendář na webu.“

„Chybí mi jednoduše dostupné informace, např. jestli a kdy si mohu jít zaběhat na Hvězdě.“

„Nevím, jestli jsou dostupná sportoviště škol.“

„Navrhuji sportovní kalendář se sportovními akcemi a aktivitami pro veřejnost.“

V menší míře se objevují také návrhy na propojení sportu se zdravím, prevencí a komunitním životem. Respondenti zdůrazňují, že podpora sportu by neměla sledovat pouze výkon a soutěže, ale i kvalitu života obyvatel:

„Sport není jen o výkonech, ale i o zdraví lidí.“

„Podpora pohybu by měla být součástí prevence, hlavně u dospělých a seniorů.“

Dále respondenti uváděli následující připomínky či návrhy:

„Velmi málo aktivit pro handicapované děti!“

„Pořádat netradiční akce pro občany - snídaně pro cyklisty, jízdenka MHD za aktivity.“

„Některé sportovní kroužky jsou drahé a finančně nedostupné.“

„Využívat sportu jako nástroje socializace dětí.“

„V Pardubicích jsou jistě skvělé profesionální sportovní kluby, ale mnoho dětí by možná raději sportovalo jen tak pro radost z pohybu a kolektivu kamarádů. Třeba i tak se může objevit talent, pokud ne, tak sport vyplní dětem volný čas a je smysluplnou prevencí před negativními sociálními jevy (nadužívání mobilního telefonu, alkohol, drogy).“

→ Organizovaný sport

Základní data o organizovaném sportu v Pardubicích byla prezentována na straně 25 a dále v poznátcích z realizovaných dotazníkových šetření. Abychom podrobněji zmapovali současnou situaci a potřeby pardubických sportovních klubů, realizovali jsme celkem 45 rozhovorů se zástupci sportovních spolků se sídlem v Pardubicích.

Rozhovory o délce 35–50 minut byly zaměřeny na následující oblasti:

- 1) Podpora sportu z rozpočtu města a komunikace s městem.
- 2) Hodnocení současného stavu sportovní infrastruktury využívané spolkem/klubem.
- 3) Hodnocení současného stavu personálního zabezpečení spolku/klubu.
- 4) Další zdroje financování spolku/klubu.
- 5) Pohled na další rozvoj sportu v Pardubicích.

V případě podpory sportu z rozpočtu města byla většina organizací spokojena, dotace z rozpočtu města představují pro většinu spolků hlavní zdroj příjmů.

Téměř všichni představitelé sportovních organizací hodnotili kladně komunikaci s pracovníky magistrátu, zástupci menších spolků upozorňovali na vysokou administrativní náročnost spojenou s vyúčtováním dotací.

Do hodnocení sportovní infrastruktury se významně promítala skutečnost, zda je spolek či klub zároveň provozovatelem sportovního zařízení. Vysoký podíl pardubických spolků buď sportovní zařízení přímo vlastní, nebo se jedná o zařízení ve vlastnictví města, které spolek provozuje na základě smluvních podmínek. Provozovatelé upozorňovali na nevyhovující stav zázemí některých zařízení, což potvrzují také poznatky *Pasportu sportovní infrastruktury*. Spolky využívající sportovní zařízení jiných poskytovatelů (zejména škol) poukazovaly na vysokou vyčíslenost nebo absenci dostupných kapacit.

Podobně jako v jiných městech se část pardubických spolků potýká s nedostatkem trenérů a dalších pracovníků klubů, nicméně jen v několika případech byla situace hodnocena jako dlouhodobě neudržitelná. Přehled dalších poznatků a postřehů k rozvoji sportu v Pardubicích perspektivou představitelů organizovaného sportu nabízí *Tabulka 4.5*.

Tabulka 4.5 Poznátka z rozhovorů se zástupci spolků a klubů

Dlouhodobě neudržitelná správa atletického stadionu Dukla.	Potenciál budování sportovních spotů ve veřejném prostoru ve spolupráci se sportovními kluby (např. lezecké stěny, basketbalové koše, workout, skate prvky).
Mění se trendy, část dětí není orientována na výkon, nechtějí se poměřovat.	Potenciál vybudování atletického tunelu.
Pokles ochoty sponzorů podporovat sport.	Potenciál rozvoje dalších aktivit pro osoby se zdravotním znevýhodněním v dospělém věku (po opuštění sportovních spolků a kroužků).
Potenciál intenzivnější spolupráce sportovních spolků s univerzitou.	Potenciál intenzivnější spolupráce provozovatelů sportovních zařízení s odborem investic.
Potenciál rozvoje samoobslužných zařízení ve správě klubů (vzájemná inspirace mezi kluby).	Dobře fungující spolupráce spolků se školami v jednotlivých městských obvodech.
Potenciál výměny zkušeností mezi kluby v oblasti efektivních řešení provozu sportovních zařízení (opatření na snižování energetické náročnosti).	Potenciál zapojení města do vyhledávání vhodných dotačních titulů pro účely snižování energetické náročnosti sportovních zařízení.
Motivace spolků k nabízení sportovních zařízení široké veřejnosti vs. hrozba snížení dotace.	Spokojenost s projektem otevřených hřišť pro veřejnost.
Potenciál intenzivnější spolupráce sportovních klubů a středních škol.	Potenciál strukturování nabídky spolků podle výkonnosti a ambicí dětí a rodičů.
Vyhovující struktura dotačního programu.	Absence cenově dostupných ubytovacích kapacit pro sportovce.
Nevyhovující zázemí významné části sportovních zařízení spolků.	Potenciál zaměření na starší kategorie dětí.
Potenciál budování zázemí pro rodiče u sportovních zařízení (kavárna, půjčovna vybavení).	Město jako aktivní poskytovatel prostor ve vlastnictví města pro sportovní účely.
Nejednotné přístupy při uvolňování žáků ze škol při účasti na závodech.	Potenciál rozvoje ubytovacích kapacit v rámci projektu Dukla sportovní.
Město jako strategický partner sportovních spolků při rozvoji sportovních zařízení.	Město jako strategický partner sportovních spolků při rozvoji sportovních zařízení.

Sportovní aktivity a kroužky ve školách a dalších institucích

→ Základní školy a střediska volného času

Významnými aktéry z hlediska sportovní nabídky nejen pro děti a mládež jsou školy a střediska volného času. Nejprve jsme se zabývali sportovními aktivitami a kroužky na pardubických základních školách. Základní školy nabízejí v průběhu školního roku celkem 66 sportovních kroužků. Většina ZŠ nabízí sportovní kroužky pouze svým žákům, nicméně některé disponují nabídkou také pro širokou veřejnost.

Řada základních škol spolupracuje se sportovními organizacemi na různých sportovních projektech. Například Speciální mateřská škola, základní škola a praktická škola Pardubice spolupracuje se spolkem Atletika Bez Bariér, který se zaměřuje na sportovní aktivity pro zdravotně či duševně znevýhodněné děti. Na ZŠ Benešovo náměstí působí školní atletický klub, který je určen také dětem v předškolním věku. ZŠ Josefa Ressla pořádá každoroční turnaj v resballu, jedná se o unikátní sportovní odvětví, které vzniklo přímo na základní škole. Na ZŠ Staňkova byla iniciována na základně podnětu ze sněmu dětí sportovní akce s názvem Maraton 128, jedná se o štafetový běh v délce maratonského běhu, který běží žáci po stometrových úsecích.

ZŠ Štefánikova pořádá ve spolupráci s Českým hokejbalovým svazem na školním hřišti hokejbalový turnaj, ZŠ Ohrazenice působí zároveň jako regionální fotbalová akademie FAČR. V akademii jsou pak pro žáky zajištěny společné tréninkové a vzdělávací procesy včetně preventivních programů péče o zdraví s důrazem na komplexní rozvoj mladého člověka jako hráče i jeho osobnosti.

ZŠ Pardubice-Prodloužená poskytuje nadaným žákům individuální vzdělávací programy za účelem propojení výuky a tréninků. Kromě toho využívá škola sportu jako efektivního nástroje k začlenění 6. tříd na 2. stupeň. Třídní učitelky realizují adaptační program s cílem navázání vztahů s učiteli a staršími spolužáky – prostřednictvím stolního tenisu a sportovních akcí. Program přispívá také k posílení vazeb v třídním kolektivu.

ZŠ Spořilov pořádá Spořilovské sportovní odpoledne, 15 stanovišť s různými sportovními aktivitami. Dopoledního sportování se zúčastní téměř 400 dětí z 1. až 5. tříd a také děti z šesti pardubických mateřských škol. Žáci 9. tříd pomáhají při realizaci na jednotlivých sportovních stanovištích. Žáci školy mají dále možnost tréninků přímo po vyučování díky speciálně upravenému rozvrhu pro trénink juda. Následně přecházejí do sportovního klubu, kde se jim věnují trenéři.

ZŠ Pardubice-Studánka pořádá, kromě pěti sportovních kroužků, také burzu sportovních potřeb a v rámci Pardubického vinařského půlmaratonu organizuje lidový běh Vaňka Vaňhy, který je určen dětem i dospělým.

Na 11 pardubických základních školách je realizován projekt Trenéři ve škole. Projekt je určen žákům 2. tříd základních škol, v roce 2025 se do projektu zapojilo celkem 29 tříd. Město Pardubice plánuje projekt rozšířit do dalších tříd.

Na následující straně je uveden přehled sportovních kroužků, které nabízejí základní školy a SVČ. Z *Tabulky 5.1* vyplývá, že nabídka jednotlivých škol se významně liší, tři základní školy nenabízejí žádný sportovní kroužek. Kromě základních škol disponuje širokou paletou sportovních kroužků Středisko volného času ALFA a Středisko volného času BETA. Společně s odloučeným pracovištěm DELTA nabízejí 112 sportovních kroužků pro širokou veřejnost. Nad rámec kroužků pořádají SVČ také sportovní akce a sportovně zaměřené tábory, včetně příměstského tábora spojeného se Sportovním parkem Pardubice.

→ Střední školy

Také pardubické střední školy vyvíjejí různé sportovní aktivity nad rámec výuky tělesné výchovy. Gymnázium Mozartova je zařazeno do Hokejové akademie HC Dynamo Pardubice. Ve škole studují hokejisté mládežnického týmu HC Dynamo Pardubice, kterým je individuálně umožněna příprava v rámci hokejového klubu.

Sportovní gymnázium Pardubice je školou se sportovním zaměřením, které nabízí pro své žáky individuální přístupy za účelem skloubení výuky a sportovních aktivit. Sportovní zaměření školy je rozděleno do následujících sekcí: atletika, plavání, fotbal, veslování, basketbal, lední hokej a judo. Střední odborné učiliště plynárenské Pardubice pořádá ve spolupráci s holdingem enteria Pardubické sportovní hry mládeže ve sportovním zařízení H-centrum.

→ Univerzita Pardubice

Univerzita Pardubice prostřednictvím Katedry tělovýchovy a sportu nabízí studentům širokou škálu sportovních aktivit. Studenti mohou navštěvovat výuku desítek sportů, například fotbalu, florbalu, basketbalu, volejbalu, tenisu, badmintonu, lezení na stěně, veslování, indoor cyklingu nebo jógy. Součástí sportovních aktivit jsou také mezifakultní soutěže o Standartu rektora, sportovní kurzy, akademická mistrovství, České akademické hry a další sportovní turnaje a akce.

Sportovní infrastruktura univerzity je využívána také veřejností. Univerzita dále pořádá orientační běhy, příměstské sportovní tábory, pohybové a fitness programy a ve spolupráci s partnery organizuje licenční kurzy instruktorů lyžování, snowboardingu či potápění. Univerzita tak představuje významného poskytovatele sportovních příležitostí nejen pro studenty, ale také pro obyvatele Pardubic.

Tabulka 5.1 Nabídka sportovních kroužků základních škol a SVČ

Základní škola	Počet sportovních kroužků	Druh sportu
Mateřská škola a Základní škola Na cestě, s.r.o.	0	–
NOE - Křesťanská základní škola a mateřská škola v Pardubicích	5	nohejbal, sportovní hry, florbal, tanec, sportovky, lezení
Speciální mateřská škola, základní škola a praktická škola Pardubice	0	–
Základní škola a mateřská škola KLAS s.r.o.	2	kung-fu, zumba
Základní škola a mateřská škola Pardubice, A. Krause 2344	1	atletika
Základní škola a mateřská škola, Pardubice-Pardubičky, Kyjevská 25	4	taneční, florbal, šachy, pohybové aktivity
Základní škola a Praktická škola SVÍTÁNÍ, o.p.s.	0	–
Základní škola Montessori Pardubice, příspěvková organizace	2	basketbal, tanec
Základní škola Pardubice, Benešovo náměstí 590	2	florbal, atletika
Základní škola Pardubice, Bratřanců Veverkových 866	4	florbal, atletika, fotbal, tanec,
Základní škola Pardubice, Josefa Ressler 2258	3	jóga, florbal, aerobic
Základní škola Pardubice, nábřeží Závodu míru 1951	6	šachy, plavání, tanec, florbal, cheerleading, míčové hry
Základní škola Pardubice, Staňkova 128	4	tanec, florbal, šachy, atletika
Základní škola Pardubice, Štefánikova 448	4	plavání, tanec, lezení, pohybové hry
Základní škola Pardubice-Dubina, Erno Košťála 870	4	basketbal, volejbal, atletika, tanec
Základní škola Pardubice-Ohrazenice, Trnovská 159	2	florbal, tanec
Základní škola Pardubice-Polabiny, Družstevní 305	5	florbal, pohyb, baseball, softball, míčové hry
Základní škola Pardubice-Polabiny, npor. Eliáše 344	5	šachy, basketbal, karate, florbal, pohybové hry
Základní škola Pardubice-Polabiny, Prodloužená 283	2	florbal, tanec
Základní škola Pardubice-Spořilov, Kotkova 1287	4	judo, tanec, florbal, gymnastika
Základní škola Pardubice-Studánka, Pod Zahradami 317	5	florbal, atletika, basketbal, power jóga, tanec
Základní škola Pardubice-Svítkov, Školní 748	2	tanec, sportovní hry
Základní škola Waldorfská Pardubice, Gorkého 867	1	fotbal
Středisko volného času ALFA Pardubice-Polabiny, Družby 334	44	aerobik, airsoft, bowling, cvičení, florbal, fotbal, gymnastika, kruhový trénink, kulečník, lezení, radiový orientační běh, jóga, spikeball, sportovky, stolní tenis, šachy, tanec, netradiční sporty
Středisko volného času BETA Pardubice	22	cvičení, cvičení s rodiči, jóga, gymnastika, tanec, sportovky, in-line, tanec
Středisko volného času DELTA Pardubice	46	airsoft, badminton, basketbal, barre, florbal, jóga, judo, kondiční cvičení, plavání, sebeobrana, squash, squash, stolní tenis, šachy, zdravotní cvičení
Celkem	179	Více než 30 různých sportovních odvětví

Tabulka 5.2 Sportovní kroužky středních škol

Střední škola	Počet sportovních kroužků	Druhy sportů
AGYS – Anglické gymnázium a Střední odborná škola, s.r.o.	2	sportovní klub, šachový klub
DELTA – Střední škola informatiky a ekonomie, s.r.o.	0	–
Gymnázium, Pardubice, Dašická 1083	6	florbal, volejbal, badminton, fotbal, pohybové hry, kondiční cvičení
Gymnázium, Pardubice, Mozartova 449	0	–
Labská střední odborná škola a Střední odborné učiliště Pardubice, s.r.o.	0	–
OA a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Pardubice, Štefánikova 325	0	–
Sportovní gymnázium, Pardubice, Dašická 268	7	sekce: atletika, plavání, fotbal, veslování, basketbal, lední hokej, judo
Střední odborné učiliště plynárenské Pardubice	0	–
Střední průmyslová škola elektrotechnická a Vyšší odborná škola Pardubice	1	volejbal
Střední průmyslová škola chemická Pardubice	0	–
Střední průmyslová škola potravinářství a služeb Pardubice	0	–
Střední škola cestovního ruchu a grafického designu, s.r.o.	0	–
Střední škola řemesel a služeb Pardubice, s.r.o.	1	sportovní kroužek (i pro širokou veřejnost)
Střední zdravotnická škola Pardubice	0	–
Vyšší odborná škola – Diplomovaný oční technik, s.r.o.	0	–
Domov mládeže a školní jídelna Pardubice	10	badminton, chůze, posilování, šachy, futsal, volejbal, kondiční běh,
Celkem	27	

→ Služby pro seniory

Seniorcentrum

Sportovní kroužky realizované Seniorcentrem Pardubice jsou určeny všem seniorům s bydlištěm v Pardubicích či blízkém okolí ve věku 60 a více let. O možnosti vstupu do kroužku rozhoduje lektor dle naplněnosti kapacity kroužku). Na začátku mohou zájemci absolvovat zkušební hodinu nebo dvě zdarma.

V průběhu roku pořádá Seniorcentrum více než tisíc akcí, z nichž část je zaměřena také na oblast sportu a pohybových aktivit. Součástí nabídky Seniorcentra jsou také osvětové akce a přednášky na téma zdravého životního stylu.

Klub seniorů

V současné době je v Pardubicích 24 klubů seniorů. Kluby seniorů vyvíjejí činnost dle zvyklostí a dohody členů. Často se jedná o kluby seniorů, kde členové vykonávali stejnou profesi (např. učitelé, chemici, zaměstnanci podniků). Některé kluby pořádají výlety, procházky, apod.

Krajská knihovna v Pardubicích

Pohybové aktivity pro seniory organizuje také Krajská knihovna v Pardubicích. V rámci akademie volného času mají senioři navštívit také besedy na téma zdravého životního stylu. Během léta organizuje knihovna lekce jógy na Příhradku.

Sportovní akce

Integrální součástí sportovního ekosystému města představují pro Pardubice sportovní akce, což je zřejmé také z finanční podpory. Vzhledem k tomu, že má město zastoupení na všech stupních soutěží od nejnižší až po vrcholovou úroveň, konají se v průběhu roku na území Pardubic různé typy sportovních akcí od menších akcí místního významu, přes sportovní akce v centru města s vysokou účastí veřejnosti až po události, kterých se obyvatelé účastní v roli diváků.

Budeme-li čerpat z kalendáře sportovních akcí za rok 2025, na území města se v kalendářním roce uskutečnilo téměř 500 sportovních akcí, které můžeme rozdělit do následujících kategorií:

→ Divácké sportovní akce

Jedná se především o pravidelná soutěžní utkání následujících klubů, která vykazují relativně vysokou návštěvnost:

- > HOCKEY CLUB DYNAMO PARDUBICE a.s.
- > Fotbalový klub Pardubice a.s.
- > BK Pardubice, a.s.
- > Sokoli Pardubice

Vedle výše uvedených utkání patří mezi nejvýznamnější divácké akce tyto tradiční sportovní události, které mají výrazný mezinárodní přesah a prestiž:

- > Velká pardubická
- > Zlatá přílba
- > Pardubická juniorka

Vzhledem k přítomnosti odpovídajících zařízení se nad rámec výše uvedených akcí konají v Pardubicích rovněž reprezentační utkání národních družstev. Nejčastěji jde o zápasy basketbalové reprezentace, které mají rovněž vysokou návštěvnost.

→ Divácké sportovní akce s aktivním zapojením veřejnosti

Další kategorie zastřešuje sportovní akce, kde se široká veřejnost může zapojit nejen v roli diváků, ale také aktivně jako účastníci. Jedná se o kategorii sportovních akcí převážně individuálních sportů, jejichž počet v posledních letech významně roste. Celkový počet těchto sportovních akcí je více než 20. V případě Pardubic se v roce 2025 jednalo například o následující akce:

- > Pardubický vinařský půlmaratón
- > Czech open (mezinárodní festival šachu a her)
- > Východočeský vodácký maraton
- > Pardubice Bez Bariér Open
- > CZECHMAN Triatlon

→ Tradiční a významné akce

Do této kategorie náleží sportovní akce v různých sportovních odvětvích, která mají v Pardubicích dlouhou tradici a zároveň jsou podporovány v rámci dotačního programu. Součástí této kategorie jsou například memoriály, tradiční turnaje, ale také významné sportovní události jako jsou mistrovství ČR, ME i MS. Patří sem mimo jiné následující sportovní události:

- > Školní soutěže a poháry
- > Memoriály
- > Velká cena Pardubic v paraatletice
- > Pardubické kritérium
- > Pardubice na bruslích
- > O Štít města Pardubice v bikrosu
- > Kunětická devítka
- > Memoriál Miroslava Kroufka v dálkovém plavání
- > Východočeský vodácký maraton
- > Velký dětský badmintonový turnaj Pardubice

→ Pravidelná soutěžní utkání a závody

Tato kategorie zahrnuje nejvyšší počet akcí, jedná se o utkání, závody, soutěže a turnaje, které se konají na území Pardubic na základě účasti sportovních týmů či jednotlivců v pravidelných soutěžích. Zejména v případě tradičních sportovních odvětví mají také tyto akce divácký význam a společenský přesah, neboť slouží k přirozenému setkávání obyvatel například v okrajových částech města.

→ Sportovní akce se zapojením široké veřejnosti

Další skupinu tvoří sportovní akce, jejichž záměrem je zapojit různé cílové skupiny obyvatel do sportovních aktivit, do této kategorie spadají především nejrůznější charitativní běh a turnaje, ale také akce místního významu, ať už je sport primární náplní, nebo jen součástí společenské akce. Příkladem jsou následující sportovní akce, které jsou často pořádané komerčními subjekty:

- > Velikonoční běh
- > Dobročinný běh a pochod Po stopách Silver A
- > Foxconn Run
- > ČEZ RunTour Pardubice
- > Podzimní fitness maratón
- > Out Of Office Open

→ Série sportovních akcí se zapojením široké veřejnosti

Součástí této kategorie jsou rovněž sportovní akce pro širokou veřejnost, oproti předchozí skupině se však jedná o pravidelné sportovní akce, které tvoří v průběhu určitého období série. Tyto sportovní akce tak mají vysoký potenciál vytvořit u obyvatel návyky pravidelných sportovních aktivit. Těmto akcím dominují především společná cvičení, jóga nebo skupinové běhy. Příkladem jsou následující série sportovních akcí:

- > Ranní Jóga s Michalem Bednaříkem
- > Jóga Zdravě – lekce pro každého
- > Power Hour I Petr Verner (kruhový trénink)
- > Runquest x Trouba
- > Klasická jóga pro začátečníky – ukázková hodina
- > Výběh s Love Them Running Club
- > Sportovní léto s H-Centrem
- > H-Centrum ve Sportovním parku Pardubice
- > Čtvrteční perníkové proběhnutí

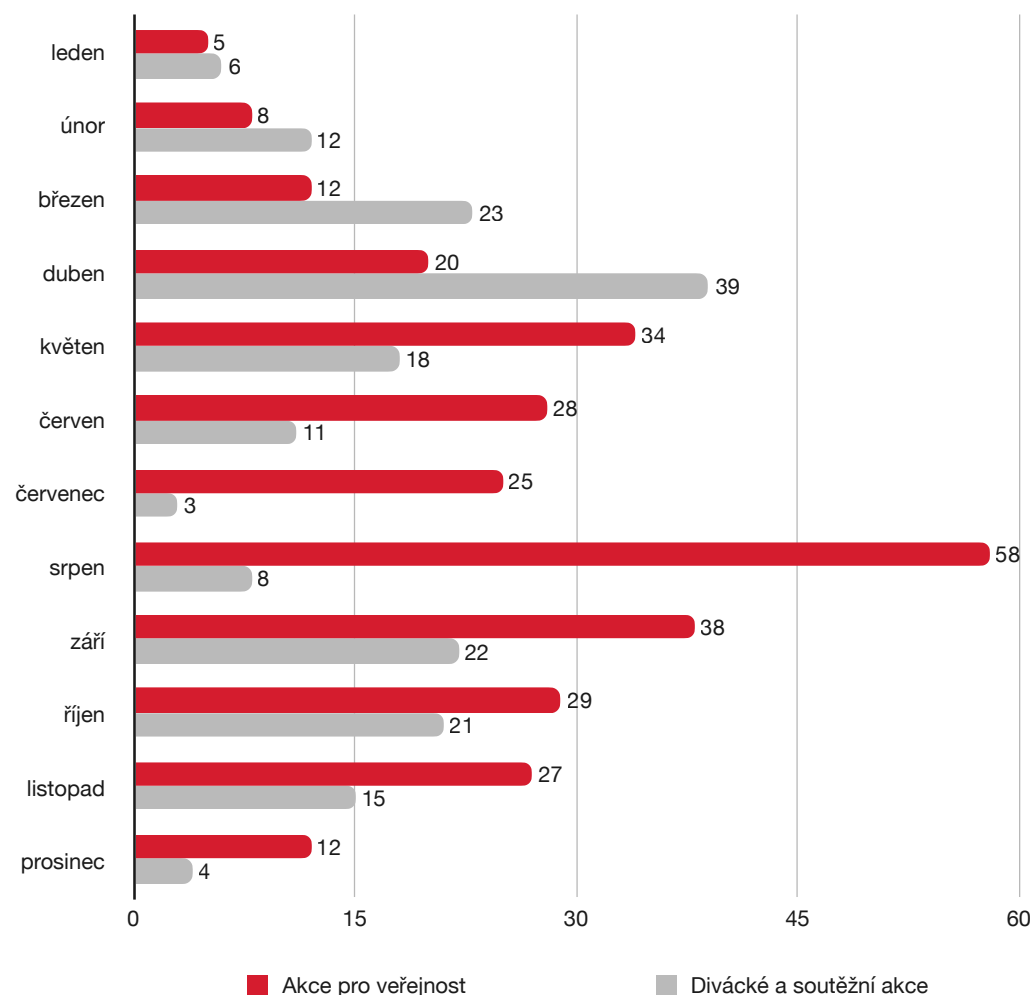
→ Sportovní park Pardubice

Samostatnou kategorií představuje Sportovní park Pardubice, který se koná v srpnu v parku Na Špici. Jedná se o několikadenní sportovní akci pro děti, kde si mohou vyzkoušet různá sportovní odvětví, která jsou prezentována pardubickými sportovními kluby. Tato akce má významný regionální přesah a je součástí projektu Pardubičtí tahouni.

Na Grafu 5.1 níže je znázorněn počet sportovních akcí v jednotlivých měsících roku 2025, které byly uveřejněné ve kalendáři. Sportovní akce jsou rozděleny do dvou kategorií: akce pro veřejnost a divácké a soutěžní akce.

Nejvyšší počet sportovních akcí se tak koná v září a v dubnu, kdy je vysoký podíl diváckých a soutěžních akcí. Letním měsícům pak dominují sportovní akce pro veřejnost a diváckých či soutěžních akcí je minimum. V zimních měsících se koná v Pardubicích nejnižší počet sportovních akcí.

Graf 5.1 Akce pro veřejnost a divácké soutěžní akce (2025)

NÁVRHOVÁ ČÁST

Hlavní východiska vize rozvoje sportu v Pardubicích

→ Historický kontext

První sportovní událost se v Pardubicích konala již před 184 lety, tedy v době, kdy moderní sport v dnešním pojetí neexistoval. Pardubice se díky překážkovým dostihovým závodům proslavily mezinárodně a získaly pověst města sportu, kam se pravidelně sjížděly nejvyšší vrstvy monarchie.

V roce 1863, pouhý rok po založení České obce sokolské, vznikl pardubický Sokol, jehož první starosta byl současně starostou města. Sport tak byl těsně propojen s radnicí již od počátku a představoval pro město fenomén, kterým se Pardubice dále zviditelňovaly v evropském měřítku. Pardubice byly městem sportu.

Ještě před koncem 19. století byla v Pardubicích postavena závodní dráha pro cyklistiku. První polovina 20. století přináší dynamický rozvoj nových sportovních odvětví, postupně vznikají další pardubická sportoviště, která jsou budována v samotném centru města v blízkosti pardubického zámku.

K rozvoji nedochází pouze v případě soutěžního sportu, s rostoucím množstvím volného času nabývá na popularitě např. vodní turistika. Ve 20. letech 20. století věnují představitelé města pozornost rostoucí popularitě cyklistiky mezi obyvateli budováním tzv. kolostavů – stojanů na kola s přístřešky. Pardubice potvrzují tradici města sportu s výrazným mezinárodním přesahem pořádáním dalších významných sportovních akcí, které navazují na Velkou pardubickou. V roce 1924 se uskutečnila poprvé tenisová Pardubická juniorka, o pět let později byl uspořádán první ročník Zlaté přílby.

Roku 1931 se v Pardubicích, městě s 28 tisíci obyvateli, konala 1. Celostátní výstava tělovýchovy a sportu. Kromě výstaviště s pavilony byl postaven moderní Masarykův všesportovní stadion. V rámci výstavy se konaly sportovní soutěže a vystoupení. V průběhu čtyř měsíců navštívilo výstavu více než milion lidí z Československa i zahraničí. Financování výstavy zajišťovala akciová společnost, jejímiž zakladateli byly město a okres Pardubice společně s pardubickými podniky.

Sport se v Pardubicích rozvíjel také v poválečných letech. Bylo postaveno několik nových stadionů, vznikla Sportovní škola, pozdější Sportovní gymnázium. O pokračujícím společenském přesahu sportu svědčí mimo jiné uspořádání výstavy Pardubice město kultury a sportu v roce 1979.

Sport se výrazně rozvíjí také v novém tisíciletí. Pardubice mají zastoupení v nejvyšších soutěžích nejoblíbenějších sportů, lední hokej se stává součástí image města. V posledních letech se mění také pozice sportovního sektoru v ekonomice, kde představuje sport dynamické odvětví s potenciálem dalšího růstu.

→ Současný stav rozvoje sportu v Pardubicích

Těsné spojení sportu se společenským životem, kulturou a rozvojem města přetrvalo do současnosti. Pardubice se díky sportovní tradici nadále profilují jako město, kde má sport vybudovanou silnou pozici a město Pardubice toho umí využít. Sport vytváří unikátní image města a je předmětem veřejné diskuse.

Na dříve popsané historické souvislosti navazují v současné době *Pardubičtí tahouni* – projekt, jehož cílem je podpora 13 unikátních akcí, které jsou pevně spojeny s Pardubicemi. Není překvapením, že v šesti případech se jedná o sportovní akce. Kromě akcí s více než 100letou tradicí jsou součástí další sportovní události, které vznikly později, ale úspěšným pořádáním a popularitou mezi obyvateli znovu zajistily Pardubicím ohlas a popularitu i za hranicemi města.

Mimořádným projektem je Sportovní park Pardubice. Akce navazuje na úspěšný Olympijský park Pardubice, který byl realizován v roce 2016. Dnes se jedná o tradiční týdenní akci v parku Na Špici s prezentací pardubického sportovního hnutí a aktivním zapojením široké veřejnosti. Akce má potenciál pro další rozvoj.

Pardubice jsou v současné době městem s více než 120 samostatnými sportovními kluby, jejichž členská základna předahuje hranici 23 tisíc registrovaných sportovců. Tento počet řadí Pardubice mezi města s nejvyšším podílem registrovaných sportovců v ČR.

Pardubice mají již několik let stabilní zastoupení v nejvyšších soutěžích nejoblíbenějších kolektivních sportů, mezinárodních úspěchů dosahují pardubické kluby v dalších kolektivních a individuálních sportech. Sportovní úspěchy a činnost osobností ve prospěch sportu připomíná chodník slávy pardubického sportu.

Provoz sportovních zařízení a jejich další rozvoj zajišťují v Pardubicích jak společnosti s majetkovým podílem města, tak rovněž Nadace pro rozvoj města Pardubic a zejména sportovní spolky, které vlastní či provozují významnou část sportovní infrastruktury. Propojení sportu s dalšími oblastmi dokazuje například projekt *Hrajeme spolu za Pardubice* nebo iniciativy Krajské knihovny v Pardubicích. Na rozvoji sportu se podílejí pardubické městské obvody, ve školách probíhá úspěšný projekt *Trenéři ve škole*.

Město Pardubice se od letošního roku (2026) účastní mezinárodního projektu *Olympics4all*, jehož cílem je zapojení seniorů do pravidelných sportovních aktivit. Právě fenomén stárnutí populace představuje jednu z hlavních výzev / Strategie. Projekt má potenciál rozšířit své aktivity také směrem k dalším cílovým skupinám.

→ Společenské výzvy

Ambicí Strategie je navázat na dlouhodobý vývoj podpory sportu v Pardubicích a zároveň reagovat na současné společenské problémy a výzvy, kde lze sport využít jako efektivní nástroj. Město Pardubice nabízí již nyní prostřednictvím vybudované sportovní infrastruktury, atraktivního veřejného prostoru a široké nabídky sportovních klubů podmínky, které odpovídají současným trendům sportovních a pohybových aktivit obyvatel.

Jak naznačují výsledky dílčích analýz, v posledních letech dochází ke změnám charakteru sportování dětí a mládeže. Rozhovory s představiteli spolků potvrzují, že stále menší podíl dětí je orientován na výkon, ostatní hledají ve sportu spíše prožitok a autenticitu. Již v průběhu základní školy dochází u části dětí k preferenci neorganizovaných aktivit, další děti postupně sportují nepravidelně nebo přestávají úplně sportovat. Nejméně sportují děti z rodin, kde nesportují ani jejich rodiče.

Výraznější problémy lze sledovat na středních školách, kde se po ukončení základního vzdělání skokově navyšuje podíl nesportujících a ubývá také podíl členů sportovních klubů z řad středoškoláků. Z hlediska dalšího vývoje bude pro město i sportovní kluby výzvou, jak motivovat chlapce a dívky, aby zůstávali členy klubů, případně hledat možnosti alternativních forem pravidelných sportovních aktivit.

Velkou výzvou pro střední školy a Pardubický kraj představuje zajištění odpovídajících sportovních zařízení středních škol. Z poznatků *Pasportu sportovní infrastruktury* vyplývá, že většina středních škol nemá sportovní zařízení ve vyhovujícím stavu nebo sportovní zařízení školám zcela chybí.

Mění se také sportovní aktivity dospělých, mezi nimiž jednoznačně dominují individuální sporty, z tradičních zařízení se významná část aktivit přesouvá do veřejného prostoru – do městských parků, okolí řek a na cyklostezky. Vysokou popularitu nejen mezi dospělými zaznamenává v posledních letech fitness, ať už se jedná o využívání workoutových hřišť, návštěvy komerčních fitness center nebo cvičení v domácím prostředí.

Nejen ve sportovním sektoru se bude v příštích letech ještě intenzivněji odrážet stárnutí populace, dále se zvýší podíl obyvatel starších 65 let. Část seniorů s dobrým zdravotním stavem bude vyhledávat aktivity, které budou zároveň prostředkem pro přirozené setkávání a udržování sociálních kontaktů.

Úkolem pro město v následujících letech bude zapojení osob bez vztahu ke sportu, zdravotně znevýhodněných osob nebo dalších po prodělané nemoci či zranění. Dalším fenoménem, který se promítá v prostředí sportu, je digitalizace. Zatímco část obyvatel využívá moderní technologie jako efektivní doplněk pro sportovní aktivity, pro jiné představuje hlavní náplň pasivního trávení volného času, z čehož vyplývají negativní důsledky pro psychický i fyzický stav obyvatel.

→ Vize rozvoje sportu

Město Pardubice bude v následujícím období přistupovat ke sportu jako součásti zdravého životního stylu obyvatel. Pardubice budou rozvíjet potenciál města přívětivého pro spontánní pohyb, sport se stane ještě intenzivněji součástí veřejného prostoru, například ve formě pravidelných společných cvičení, běhů a dalších sportovních iniciativ pro širokou veřejnost. Město zajistí uživatelsky přívětivou informovanost o dostupnosti sportovních zařízení, pravidelných aktivitách a akcích.

Město personálně posílí zabezpečení sportu na úrovni magistrátu, bude tak lépe koordinovat sportovní aktivity. Podmínky pro aktivní životní styl obyvatel budou vytvářeny nejen v centru města, ale ve spolupráci s městskými obvody a spolky napříč celým územím. Město bude klást důraz na komunitní význam sportu, využívána budou městská zařízení, sportovní zařízení spolků, volně dostupná sportoviště a veřejný prostor.

Pardubice budou ve spolupráci s kluby, organizacemi v sociální oblasti a dalšími aktéry vyvíjet aktivity za účelem zapojení nesportujících obyvatel. Město bude iniciovat projekt pravidelných aktivit pro různé cílové skupiny včetně mezigeneračního sportování. Součástí řešení problematiky rozvoje sportu bude osvěta a kampaně o prospěšnosti sportu a správných návycích pro různé cílové skupiny.

U příležitosti 100. výročí Celostátní výstavy tělovýchovy a sportu v roce 2031 zváží město uspořádání unikátní sportovní akce v rámci rozšířeného Sportovního parku Pardubice. *Sportovní hry Pardubice* by se mohly konat v různých pardubických lokalitách, zároveň by akce sloužila k prezentaci nové sportovní infrastruktury a představení výsledků implementace / Strategie v polovině období.

Město Pardubice bude nadále intenzivně podporovat tradiční sportovní akce, oceňovat úspěšné sportovce a sportovní osobnosti. Hlavním motivem oceňování sportovců bude vytváření pozitivních příkladů a vzorů pro děti a mládež. Město se ve spolupráci s kluby zaměří na budování pozitivní image trenérů a dobrovolníků ve sportu, na základě spolupráce s Univerzitou Pardubice budou mít studenti možnost získávat praxi ve sportovních organizacích. Pardubice budou využívat sportovní úspěchů k budování sportovní značky města a publicitě sportovních aktivit pro širokou veřejnost.

Město se v následujícím období zaměří na další rozvoj klíčových sportovních areálů, které vytvářejí unikátní image města, zároveň bude město intenzivněji podporovat opravy a další rozvoj sportovních zařízení ve vlastnictví města, která využívají sportovní spolky formou nájmu nebo výpůjčky. Pardubice budou nabízet lepší podmínky pro pořádání významných sportovních akcí nebo sportovních soustředění.

Město Pardubice bude pokračovat v projektu *Trenéři ve škole* a bude podporovat nové formy sportovních aktivit a vlastní projekty škol nad rámec pravidelné výuky. Ve spolupráci s představiteli Pardubického kraje bude město řešit další rozvoj a opravy sportovních zařízení středních škol.

Oblast rozvoje: Sport a pohyb ve veřejném prostoru

Oblast reaguje na rostoucí popularitu sportovních aktivit realizovaných ve veřejném prostoru a vysoký potenciál Pardubic z hlediska efektivnějšího využití parků, městských lesů a okolí řek pro sportovní a pohybové aktivity obyvatel. Oblast zároveň reflektuje potřebu přizpůsobovat veřejný prostor klimatickým změnám, využívat jej jako přirozené sportoviště a zázemí pro pohybové aktivity a relaxaci obyvatel i návštěvníků Pardubic.

Výsledky šetření mezi obyvateli a žáky pardubických škol potvrdily vysokou popularitu aktivit v přirozených podmínkách. Sportování ve veřejném prostoru lze využít také jako

formu propagace sportu s cílem zapojení nesportujících. Předpokladem efektivního využití veřejného prostoru i veřejných sportovišť je odpovídající sociální zázemí.

Z *Pasportu sportovní infrastruktury* vyplývá nedostatečná vybavenost některých lokalit sportovišti nebo jejich nevyhovující vybavení. Vzhledem k vysoké vytiženosti skateparku je vhodné rozvíjet sportovní spoty – neformální hřiště a mobiliář pro neorganizované aktivity ve veřejném prostoru. V souvislosti s dalším rozvojem města bude nutné zajistit odpovídající sportovní vybavenost nových obytných lokalit.

Strategický cíl 1 Rozvíjet volně dostupnou sportovní infrastrukturu

Požadovaný cílový stav: Navýšení počtu volně dostupných sportovišť s odpovídajícím vybavením a sociálním zázemím.

Hlavní aktéři realizace: Statutární město Pardubice (SMP), městské obvody

Cílové skupiny: Obyvatelé Pardubic a okolí

Zdroje financování: Rozpočet SMP, rozpočty městských obvodů

Navrhovaná opatření:

- 1.1 **Vybudovat volně dostupná hřiště v lokalitách s horší vybaveností a dostupností sportovišť**
- 1.2 **Vybavit volně dostupná hřiště novými prvky a sociálním zázemím**
- 1.3 **Rozvíjet sportovní spoty pro neorganizované aktivity ve veřejném prostoru**
- 1.4 **Koncepčně řešit sportovní vybavenost nových obytných lokalit**

Strategický cíl 2 Efektivněji využít okolí řek, městských parků a lesů pro přirozený pohyb a sportovní aktivity obyvatel

Požadovaný cílový stav: Zpřístupnění nových lokalit ve veřejném prostoru pro sport, pohyb a relaxaci včetně odpovídající vybavenosti.

Hlavní aktéři realizace: SMP, povodí Labe, Pardubická plavební a.s., městské obvody

Cílové skupiny: Obyvatelé a návštěvníci města

Zdroje financování: Rozpočet SMP, státní rozpočet, rozpočet Pardubického kraje, rozpočty městských obvodů

Navrhovaná opatření:

- 2.1 **Rozvíjet sportovně-rekreační potenciál širší oblasti staré vojenské plovárny**
- 2.2 **Zpřístupňovat břehy řek pro aktivní odpočinek**
- 2.3 **Vybavit lokality s absencí sociálního zázemí a zvyšovat komfort návštěvníků**
- 2.4 **Zlepšit prostupnost městských lesů a naplňovat jejich sportovně-rekreační potenciál**

Oblast rozvoje: Sportovní infrastruktura

Výrazná část sportovních zařízení je v Pardubicích provozovaná spolky. Jedná se nejen o zařízení ve vlastnictví spolků, ale také o zařízení v majetku města provozovaná spolky na základě dlouhodobého nájmu či výpůjčky. Většina z těchto zařízení se potýká s nevyhovujícím zázemím. Problém nevyhovujícího zázemí vykazují také některá zařízení základních škol, což limituje jejich využití spolky a širokou veřejností nad rámec výuky.

Většina pardubických sportovních zařízení nedisponuje ubytovacími kapacitami, které mají potenciál přispět k efektivnějšímu využití zařízení například pro potřeby pořádání významných soutěžních akcí, sportovních soustředění nebo ubytování vlastních členů.

Rozvoj klíčových areálů města představuje základní předpoklad pro jejich efektivní provoz v dalších letech a návaznost na sportovní tradici Pardubic. Modernizace dostihového závodiště a plochodrážního stadionu přispěje k rozšíření zázemí a podmínek pro sportovní přípravu, investice by zároveň měly umožnit využití ikonických areálů širokou veřejností. Projekt Dukla sportovní má potenciál vytvořit špičkové zázemí pro vrcholové sportovce i širokou základnu tradičních sportovních odvětví v Pardubicích.

Pardubice budou zároveň koncepčně řešit další rozvoj území a sportovních zařízení v okolí multifunkční arény. V souvislosti s vysokou popularitou cyklistiky bude město pokračovat v budování cyklostezek a propojování jejich sítě, což přispěje také k obslužnosti sportovních zařízení, volnočasových lokalit a škol.

V návaznosti na modernizaci sportovního areálu Slovany a v souvislosti rozvojem dalších zařízení rozhodne město ve spolupráci se společnostmi s majetkovým podílem města o formě budoucí správy sportovních zařízení. Město Pardubice bude pokračovat ve finanční podpoře provozu, údržby a drobných oprav sportovních zařízení spolků v rámci *Programu podpory sportu*.

Finančně budou podpořeny projekty zaměřené na úpravy sportovních zařízení vedoucí k úsporám provozních nákladů a snižování bariér pro zdravotně znevýhodněné. Město bude podporovat zavádění nových technologií přístupu na sportoviště (samoobslužné systémy). V případě investičních projektů spolků bude město Pardubice v rámci finančních možností kofinancovat záměry formou individuálních dotací, zejména v případech získání prostředků z dalších zdrojů (např. NSA, Pardubický kraj).

Město bude partnerem pro soukromé investory se záměry budovat sportovní infrastrukturu na území města v souladu se Strategií rozvoje sportu, zejména prostřednictvím nástrojů jako jsou územní studie, plánovací smlouvy a zásady pro investory. Rozvoj provozně náročných sportovních zařízení ve vlastnictví města či jeho organizací a ve vlastnictví soukromého sektoru bude vyžadovat pro účely zajištění efektivnosti provozu komunikaci obou stran. Příkladem je plánovaný projekt Multifunkční hokejové arény Pardubice, jehož součástí je také malá sportovní aréna, parkovací dům a hotel s kapacitou 500 lůžek.

Strategický cíl 3 Podporovat rekonstrukce, modernizace a další rozvoj sportovní infrastruktury

Požadovaný cílový stav:	Navýšení počtu sportovních zařízení s vyhovujícím zázemím a rozšíření ubytovacích kapacit sportovních zařízení.
Hlavní aktéři realizace:	SMP, spolky, PAP Pardubice, Rozvojový fond Pardubice, a.s.
Cílové skupiny:	Sportovní spolky
Zdroje financování:	Rozpočet SMP, NSA, MŠMT, Pardubický kraj, Rozvojový fond Pardubice, a.s., PAP Pardubice, rozpočty městských obvodů

Navrhovaná opatření:

- 3.1** Systémově podporovat sportovní zařízení a jejich zázemí ve vlastnictví či správě spolků
- 3.2** Modernizovat a rozšiřovat kapacity sportovních zařízení základních škol
- 3.3** Budovat a rozvíjet síť cyklostezek
- 3.4** Modernizovat sportovní areály ve vlastnictví města či společností s majetkovým podílem města
- 3.5** Systematicky navyšovat ubytovací kapacity sportovních zařízení pro sportovní účely
- 3.6** Vybudovat nová sportovní zařízení podle potřeb města

Strategický cíl 4 Rozvíjet klíčové areály ve vlastnictví města a organizací s majetkovým podílem města

Požadovaný cílový stav:	Modernizované klíčové sportovní areály města umožňující maximalizaci využití pro organizovaný sport i aktivity široké veřejnosti.
Hlavní aktéři realizace:	SMP, Rozvojový fond Pardubice, a.s., Nadace pro rozvoj města Pardubic, AUTO MOTO KLUB ZLATÁ PŘILBA PARDUBICE v AČR, Fotbalový klub Pardubice a.s., HOCKEY CLUB DYNAMO PARDUBICE a.s., BK Pardubice, a.s., Atletický klub-AC Pardubice, spolek, Atletika Bez Bariér Pardubice, z.s., Hvězda Pardubice z.s., Dostihový spolek, a.s.
Cílové skupiny:	Sportovní kluby, široká veřejnost, návštěvníci města
Zdroje financování:	Rozpočet SMP, Pardubický kraj, NSA, státní rozpočet, finanční prostředky sportovních klubů

Navrhovaná opatření:

- 4.1 Dokončit projekt Dukla sportovní
- 4.2 Modernizovat dostihové závodiště
- 4.3 Modernizovat zázemí plochodrážního stadionu
- 4.4 Konceptně řešit rozvoj území a sportovních zařízení v okolí multifunkční arény
- 4.5 Přizpůsobovat klíčové sportovní areály k celoročnímu využití

Strategický cíl 5 Zabezpečit efektivní provoz a využití sportovních zařízení

Požadovaný cílový stav:	Efektivnější využití sportovních zařízení napříč různými vlastníky a provozovateli.
Hlavní aktéři realizace:	SMP, městské obvody, sportovní spolky
Cílové skupiny:	Obyvatelé města, sportovní spolky
Zdroje financování:	Rozpočet SMP, rozpočty městských obvodů

Navrhovaná opatření:

- 5.1 Vyhodnotit a nastavit budoucí přístup k provozu sportovních areálů ve vlastnictví města či společností s majetkovým podílem města
- 5.2 Efektivněji využívat sportovní zařízení ve vlastnictví či správě spolků
- 5.3 Spolupracovat s městskými obvody při správě a provozu veřejných sportovišť
- 5.4 Podporovat nové technologie správy a provozu sportovních zařízení

Oblast rozvoje: Sport pro všechny

Ačkoliv z výsledků srovnání s dalšími městy vyplývá, že Pardubice vykazují vysoký podíl organizovaných sportovců, již na základních školách narůstá počet dětí, které sportují nepravidelně nebo nesportují vůbec, na střední škole se pak podíl nesportujících chlapců a dívek zvyšuje ještě výrazněji.

Město bude aktivně hledat způsoby, jak zapojit do pravidelných sportovních aktivit také nesportující děti a mládež. Vzhledem k tomu, že stále větší podíl dětí preferuje nevykonnostní a neorganizované formy sportu, bude město podporovat vlastní iniciativy škol i dalších organizací za účelem zapojení nesportujících. Město Pardubice bude spolupracovat s Pardubickým krajem při rozvoji sportovních zařízení středních škol a jednat o jejich efektivnějším využití pro sportovní organizace i širokou veřejnost.

Pardubice zřídí pozici koordinátora sportovních aktivit, prostřednictvím níž dojde k propojení provozovatelů sportovních zařízení, klubů a pořadatelů sportovních akcí s širokou veřejností. Pardubice tak budou lépe koordinovat sportovní aktivity na území města a efektivněji informovat o dostupnosti sportovních zařízení, nabídky sportovních spolků, pravidelných aktivitách pro veřejnost nebo sportovních akcích.

Ve spolupráci s městskými obvody budou vytvářeny pobídky pro vedení sportovních kroužků či aktivit pro děti, dospělé i seniory, pořádání sportovních akcí, pravidelné komunitní běhy a další pohybové aktivity. Město bude rozvíjet projekt *Olympics4all*, jehož cílem je zapojení seniorů do pravidelných sportovních aktivit s upravenými pravidly různých sportů. Zkušenosti z realizace bude město dále aplikovat na další cílové skupiny a zajistí projektu odpovídající publicitu.

Strategický cíl 6 Rozvíjet sportovní aktivity pro děti na základních školách a spolupracovat s dalšími aktéry

Požadovaný cílový stav:	Zvýšení podílu pravidelně sportujících dětí na základních a středních školách.
Hlavní aktéři realizace:	SMP, ředitelé základních a středních škol, ředitelé SVČ
Cílové skupiny:	Děti a mládež na základních a středních školách
Zdroje financování:	Rozpočet SMP, rozpočet Pardubického kraje

Navrhovaná opatření:

- 6.1 Rozšiřovat sportovní kroužky na základních školách s omezenou nabídkou**
- 6.2 Pokračovat v programu Trenéři ve škole na základních školách a případně jej dále rozšiřovat**
- 6.3 Spolupracovat s Pardubickým krajem při rozvoji sportovních zařízení středních škol**
- 6.4 Iniciovat jednání o efektivnějším využití sportovních zařízení středních škol pro veřejnost**
- 6.5 Spolupracovat s dalšími školami a Univerzitou Pardubice**
- 6.6 Rozvíjet spolupráci škol se sportovními kluby a dalšími aktéry**
- 6.7 Propojit sportovní aktivity na školách s činností sportovního koordinátora**

Strategický cíl 7 Rozvíjet sportovní a pohybové aktivity pro širokou veřejnost

Požadovaný cílový stav:	Rozšíření příležitostí pro sportovní aktivity široké veřejnosti a navýšení podílu pravidelně sportujících obyvatel.
Hlavní aktéři realizace:	SMP, koordinátor sportovních aktivit, sportovní spolky
Cílové skupiny:	Široká veřejnost dle různých cílových skupin
Zdroje financování:	Rozpočet SMP

Navrhovaná opatření:

- 7.1 Zřídit pozici koordinátora sportovních aktivit
- 7.2 Rozvíjet projekt zapojení seniorů do sportovních a pohybových aktivit
- 7.3 Podporovat iniciátory komunitních sportovních akcí pro veřejnost
- 7.4 Využívat veřejné prostory pro pořádání sportovních akcí
- 7.5 Podporovat mezigenerační projekty společných aktivit obyvatel

Oblast rozvoje: Výkonnostní a vrcholový sport

Statutární město Pardubice disponuje stabilním systémem dotační podpory sportu, který je strukturovaný do devíti oblastí. Většina představitelů sportovních organizací vyjádřila spokojenost se strukturou i nastavenými kritérii. Pardubice tak udrží současnou úroveň finanční podpory sportu a strukturu typů sportovních dotací v rámci Programu podpory sportu. Město bude usilovat o postupné snižování administrativní zátěže sportovních dotací.

V případě dotací zaměřených na sportovní aktivity pro širokou veřejnost město nabídne jednoduché motivační mikrogranty pro iniciátory sportovních akcí a pravidelných aktivit. Sportovní spolky budou v rámci kritérií finanční podpory motivovány poskytovat sportovní zařízení nad rámec činnosti spolku pro veřejnost. Město Pardubice bude využívat sportovních osobností k propagaci sportu a podporovat pořádání významných sportovních akcí v Pardubicích.

Strategický cíl 8 Udržet nastavený trend podpory sportovních organizací z rozpočtu města a podporovat profesionalizaci klubů

Požadovaný cílový stav:	Zachování současné úrovně a struktury sportovních dotací a snižování administrativní náročnosti.
Hlavní aktéři realizace:	SMP
Cílové skupiny:	Sportovní spolky a profesionální kluby
Zdroje financování:	Rozpočet SMP

Navrhovaná opatření:

- 8.1 Zachovat strukturu programu podpory sportu minimálně na stávající finanční úrovni
- 8.2 Udržet vyvážený přístup k podpoře sportovních odvětví
- 8.3 Snižovat administrativní náročnost sportovních dotací
- 8.4 Využívat osobností profesionálního sportu k propagaci sportovních a pohybových aktivit
- 8.5 Aktivně podporovat pořádání významných soutěžních akcí (MČR, ME, MS) v Pardubicích

Oblast rozvoje: Inovace ve sportu a informovanost

Tato oblast zastřešuje problematiku informovanosti o sportovních aktivitách, propagace sportu a jeho využití v oblasti cestovního ruchu. Město vytvoří jednoduchou webovou komunikační platformu, která poskytne občanům aktuální informace o dostupnosti sportovních zařízení. Pardubice budou efektivní informovaností motivovat různé cílové skupiny k zapojení do pravidelných aktivit nebo účasti na sportovních akcích. Město bude podporovat sportovní inovace a nové trendy, jejichž hlavním motivem bude zapojení dětí a mládeže, nesportujících obyvatel a seniorů.

Efektivněji tak budou využívána sportovní zařízení a veřejný prostor. V souvislosti s činností koordinátora sportu bude město Pardubice iniciovat pilotní projekt, jehož prostřednictvím se budou moci obyvatelé propojit s dalšími se zájmem o společné sportování a pohybové aktivity. Do projektu se zapojí provozovatelé sportovních zařízení, kteří nabídnou nevyužité kapacity vlastních sportovišť. Město bude nadále podporovat pořádání významných sportovních akcí v Pardubicích a intenzivněji je bude využívat k propagaci města.

Strategický cíl 9 Zajistit efektivní informovanost o dostupnosti sportu, propagovat kvalitu veřejného prostoru a sportovních zařízení

Požadovaný cílový stav:	Přehled o aktuální dostupnosti sportovních zařízení, sportovních aktivit a akcí na jednom místě.
Hlavní aktéři realizace:	SMP, koordinátor sportovních aktivit
Cílové skupiny:	Široká veřejnost a návštěvníci města
Zdroje financování:	Rozpočet SMP, soukromé zdroje (sponzoři)

Navrhovaná opatření:

- 9.1 Vytvořit ucelenou sportovní komunikační platformu města**
- 9.2 Vyhledávat vhodné a moderní komunikační kanály pro oslovení různých cílových skupin**
- 9.3 Pravidelně aktualizovat data o dostupnosti sportovních zařízení a sportovních aktivitách**
- 9.4 Reagovat na nové trendy a inovace v oblasti pohybových a sportovních aktivit**

Strategický cíl 10 Posilovat propagaci významných sportovních akcí

Požadovaný cílový stav:	Efektivnější využití sportovních akcí pořádaných na území Pardubic pro účely propagace města.
Hlavní aktéři realizace:	SMP, pořadatelé sportovních akcí
Cílové skupiny:	Návštěvníci města a sportovních akcí
Zdroje financování:	Rozpočet SMP, rozpočet Pardubického kraje, soukromé zdroje

Navrhovaná opatření:

- 10.1 Zachovat podporu významných akcí prostřednictvím programu Pardubičtí tahouni**
- 10.2 Využívat významné sportovní akce jako nosiče pozitivní image města**
- 10.3 Rozvíjet tematickou nabídku města pro účastníky sportovních akcí**
- 10.4 Využívat potenciál ikonických sportovních areálů pro pořádání sportovních i nesportovních akcí**
- 10.5 Analyzovat data a využívat poznatky o účastnících sportovních akcí a dalších aktivit**

Příloha č. 1 Typologie cílových skupin obyvatel ve vztahu k sportovním aktivitám

Skupina obyvatel	Typický věk	Hlavní charakteristiky	Typické aktivity	Kde sportují	Bariéry sportování
Muži a ženy sportující v klubech orientovaní na výkon	18–35	<i>Sport je důležitou součástí identity, sportují několikrát týdně, pravidelně a strukturovaně, vysoký podíl členů sportovních klubů.</i>	kolektivní sporty, běh, posilování, cyklistika	hřiště, stadiony, sportovní haly, klubová sportoviště	kapacity a časová dostupnost sportovišť.
Ženy orientované na fitness a wellness	19–40	Sport je součástí životního stylu, péče o vlastní tělo a psychický stav. Relativně nízký podíl členek sportovních klubů, spíše komerční zařízení a služby než sportovní spolky.	běh, fitness, jóga, posilování, cvičení	fitnesscentra, venku (parky, veřejný prostor)	čas, rodinné povinnosti, organizace dne.
Aktivní muži zaměřeni na individuální kondiční aktivity	25–55	Sport je nástrojem fyzické kondice a psychické hygieny, menší důraz na soutěžní sport. Relativně nízký podíl členů sportovních klubů, účastní se aktivně sportovních akcí.	běh, cyklistika, posilování, chůze, in-line	venku, v přírodě, v lese, na cyklostezkách a cyklotrasách, ve fitnesscentrech	nedostatek času, horší kvalita veřejně dostupných tras a venkovního prostředí.
Časově vytížené ženy ve středním věku	35–55	Velmi často chtějí sportovat, ale nemají dostatek času.	chůze, běh, krátká domácí cvičení	okolí bydliště, doma, městské parky	čas, únava, rodina/ práce.
Muži orientovaní na zdravotní prospěšnost sportu	50–70	Sport je efektivním nástrojem prevence, udržení dobrého zdravotního stavu a kondice. Zanedbatelný podíl členů sportovních klubů.	turistika, cyklistika, plavání	okolí bydliště, v přírodě, v plaveckém bazénu	zdravotní stav, bezpečnost
Aktivní starší ženy a seniorky	55–75	Pohyb a sport je důležitý pro dobrý zdravotní stav a sociální kontakt. Část žen je členkami sportovních klubů (Sokol).	chůze, plavání, lehká skupinová cvičení	parky, doma, okolí bydliště, plavecké bazény, lokální kluby	zdravotní stav, bezpečnost
Skupina obyvatel	Typický věk	Hlavní charakteristiky	Vhodné aktivity	Kde by mohli sportovat	Bariéry sportování
Pasivní a zdravotně limitovaní senioři a seniorky	60+	Sport téměř není, pohyb omezen na nutné minimum.	chůze	okolí bydliště	zdravotní stav, absence vztahu ke sportu
Zdravotně znevýhodnění obyvatelé	15+	Jedná se o osoby, jejichž aktivita je omezena zdravotním stavem, dlouhodobým onemocněním, bolestmi pohybového aparátu, sníženou mobilitou nebo obavami z úrazu. Nejedná se výlučně o skupiny seniorů.	chůze v nízké intenzitě, rehabilitační a zdravotní cvičení, plavání, nordic walking	bezbariérový veřejný prostor, okolí bydliště, bazény, tělocvičny s přizpůsobeným režimem	zdravotní problémy, bolest, strach z úrazu, nejistota, zda je pohyb „ještě bezpečný“
Sociálně znevýhodnění obyvatelé	15+	Tato skupina zahrnuje osoby, u nichž sportovní neaktivita není dána zdravotním stavem, ale sociálními a ekonomickými faktory. Typicky se jedná o osoby s nižšími příjmy, nižším vzděláním, osamělé jedince nebo osoby dlouhodobě mimo strukturované volnočasové aktivity.	veřejný prostor, okolí bydliště, bezplatná nebo nízkonákladová zařízení	veřejný prostor, okolí bydliště, bezplatná nebo nízkonákladová zařízení	nedostatek motivace, nezájem o sport, časové a pracovní zatížení, finanční bariéry

Příloha č. 2 Členská základna sportovních organizací dle NSA (2026)

Tělocvičná jednota Sokol Pardubice I	2117	Klub sportovního plavání Pardubice, z.s.	153
FK PARDUBICE, z.s.	1057	I. Východočeská Tenisová, z.s.	145
Atletický klub-AC Pardubice, spolek	1031	Tělovýchovná jednota Sokol Mnětice z.s.	140
TJ Tesla Pardubice, z.s.	1024	Sportovní škola basketbalu Pardubice, z. s.	137
Sport Club Plavecký areál Pardubice, z.s.	996	FK Slovany Pardubice z.s.	137
Hvězda Pardubice z.s.	932	Taekwon-Do ITF Pardubice, z. s.	134
Pardubická malá kopaná PAMAKO z.s.	894	Klub potápěčů Pardubice, p.s.	132
DAITÓ RYU - sportovní bojová umění Pardubice, z. s.	594	TJ Loko Pardubice z.s.	123
SelectDance z.s.	570	Maple Pool Club, z.s.	113
GOLF CLUB KUNĚTICKÁ HORA z.s.	518	Tenisový klub Pernštýn 1897 Pardubice z.s.	111
Jungle Animals Pardubice z.s.	496	1. Házenkářský klub Pardubice, z.s.	103
Univerzitní sportovní klub Pardubice, z.s.	484	Yachtclub Pardubice, z.s.	102
CC Pardubice z.s.	450	Pardubice Stallions, z.s.	102
Dragons Pardubice z. s.	434	Lacrosse club Pardubice z. s.	97
SK Pardubičky, z.s.	430	TJ BMX Pardubice z.s.	83
OK Lokomotiva Pardubice, spolek	421	Dámský házenkářský klub Pardubice, z.s.	80
ŠAK Pardubice, Benešovka, z. s.	400	Šachový klub Rapid Pardubice, z.s.	79
Tělovýchovná jednota PARAMO PARDUBICE, z.s.	394	Academy Port Pardubice 21, z.s.	75
HAGA Pardubice, z.s.	379	Míte sport Pardubice z. s.	73
Plavecký klub Pardubice, z.s.	366	Kin-ball Pardubice z.s.	73
TJ Sokol Polabiny, z.s.	348	CzechTri K. Team, z.s.	71
TJ Pardubičky, z.s.	322	Krasobruslařský klub Pardubice	70
LTC Pardubice z.s.	284	La Pasión - taneční škola z.s.	65
Spolek BC Pardubice	275	2222 ŠK Polabiny, z. s.	63
Atletika Bez Bariér Pardubice, z. s.	256	Pirates Pardubice z. s.	61
TJ Synthesia Pardubice z.s.	249	SOFTBALL PARDUBICE z.s.	57
CTS PERFECT Pardubice z.s.	234	APOLENKA z.s.	57
Škola kickboxu - Macak's GYM, spolek	232	Junák - český skaut, přístav Sedmička Pardubice, z. s.	54
TJ Sokol Rosice nad Labem, z.s.	226	PM Stars Pardubice z.s.	52
Klub českých turistů Slovan Pardubice	219	Sportovní klub lyžařů Pardubice, z.s.	46
JUDOKLUB PARDUBICE z.s.	215	Bucks z.s.	45
Basketbalový klub Pardubice, z. s.	211	Česká Asociace Teqballu z.s.	43
PARDUBICKÝ HOKEJ, z.s.	210	Bady Boxing, z.s.	43
Beachpoint z. s.	192	SH ČMS - Sbor dobrovolných hasičů Pardubice - město	39
HBC Pardubice, z.s.	191	ROB Pardubice z.s.	37
4move, z.s.	190	ČAATS, z.s. Klub technických sportů	36
Český veslařský klub Pardubice, z.s.	189	HOCKEY CLUB UNI Pardubice, z.s.	35
Tělovýchovná jednota Klub vodáků-turistů z.s.	189	Kin-ball-pobočka Waldorf Pardubice z.s.	34
Karate Lions Pardubice z.s.	185	Projekt Sports Team CZ z.s.	32
AIKIDO Pardubice z.s.	182	FbC Titáni Pardubice, z.s.	29
Sportovní klub Lvíček Pardubice z.s.	178	SH ČMS - Sbor dobrovolných hasičů Rosice nad Labem	19
HBC Svítkov Stars Pardubice, z.s.	171	Wheelchair Basketball Studánka Pardubice, z.s.	14
SK Nemošice z. s.	170	SK Polabiny	11
Klub SPV Pardubice, z.s.	169	Crossminton Pardubice, z.s.	10
Wayne's World, z.s.	164	Sportovní klub vozíčkářů Pardubice NEZLOMENI z.s.	7
Knights Pardubice z. s.	159	SH ČMS - Sbor dobrovolných hasičů Opočinek	5
BASKETBALOVÝ KLUB STUDÁNKA PARDUBICE, z. s.	155	PÁDLUJTE.CZ sportovní klub, z.s.	2

Celkový počet členů

22 981